

ZM

ROPCZYCE S.A.

RAPORT ROCZNY

ZAKŁADY MAGNEZYTOWE „ROPCZYCE” S.A.

ZA OKRES 01.01.2015 – 31.12.2015

Spis treści

A. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU.....	3
B. WYBRANE DANE FINANSOWE	4
C. WPROWADZENIE DO ROCZNEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2015 ROK	5
D. ROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZAKŁADÓW MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A. ZA OKRES OD 01 STYCZNIA 2015 R. DO 31 GRUDNIA 2015 R.....	8
E. INFORMACJA DODATKOWA DO ROCZNEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZAKŁADÓW MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A. ZA 2015 ROK.....	15

A. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, Zarząd Spółki oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Spółkę zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy.

Zarząd oświadcza także, że sprawozdanie z działalności emitenta zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji emitenta, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. 2014, poz.133, z późn. zm.). Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku.

Zarząd oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący tego badania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd zasadami ładu korporacyjnego, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych został wybrany przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr IX/29/2015 z dnia 06.05.2015 roku w sprawie wyboru audytora do badania i przeglądu sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej za 2015 r. Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru, mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta.

B. WYBRANE DANE FINANSOWE

dane w tys. zł

Wyszczególnienie	01.01.2014 - 31.12.2014		01.01.2015 - 31.12.2015	
	PLN	EUR	PLN	EUR
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT				
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	212 751	50 784	231 292	55 270
Koszt własny sprzedaży	170 108	40 605	184 478	44 083
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	19 223	4 589	15 548	3 715
Zysk (strata) brutto	15 474	3 694	14 792	3 535
Zysk (strata) netto	11 994	2 863	11 745	2 807
Liczba udziałów/akcji w sztukach	4 580 834	4 580 834	4 580 834	4 580 834
Zysk (strata) netto na akcję zwykłą (zł/euro)	2,62	0,62	2,56	0,61

BILANS				
Aktywa trwałe	264 802	62 127	266 399	62 513
Aktywa obrotowe	137 508	32 261	135 252	31 738
Kapitał własny	229 943	53 948	238 391	55 941
Zobowiązania długoterminowe	88 467	20 756	84 337	19 790
Zobowiązania krótkoterminowe	83 900	19 684	78 923	18 520
Wartość księgowa na akcję (zł/euro)	50,20	11,78	52,04	12,21

RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH				
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	13 448	3 210	14 957	3 574
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-16 315	-3 894	-9 597	-2 293
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	3 412	814	-6 116	-1 461

Kurs EUR/PLN

	2014	2015
- dla danych bilansowych	4,2623	4,2615
- dla danych rachunku zysków i strat	4,1893	4,1848

Do przeliczenia danych sprawozdania z sytuacji finansowej użyto kursu średniego NBP na dzień bilansowy.
Do przeliczenia pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych użyto kursu będącego średnią arytmetyczną kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień poszczególnych miesięcy danego okresu.

C. WPROWADZENIE DO ROCZNEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2015 ROK

INFORMACJE OGÓLNE

I. Dane jednostki:

Nazwa: ZAKŁADY MAGNEZYTOWE „ROPCZYCE” S.A.

Forma prawna: SPÓŁKA AKCYJNA

Siedziba: UL. POSTĘPU 15C, 02-676 WARSZAWA

Kraj rejestracji: POLSKA

Podstawowy przedmiot działalności: PRODUKCJA WYROBÓW OGNIOTRWAŁYCH

Organ prowadzący rejestr: SĄD REJONOWY DLA M.ST. WARSZAWY W WARSZAWIE, XIII WYDZIAŁ GOSPODARCZY KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO

Numer statystyczny REGON: 690026060

II. Czas trwania Jednostki:

Spółka została utworzona na czas nieoznaczony.

III. Okresy prezentowane

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zawiera dane za okres od 01 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku dla sprawozdania z sytuacji finansowej, za okres od 01 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku dla sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym.

IV. Skład organów Jednostki według stanu na dzień 31.12.2015 r.:

Zarząd:

JÓZEF SIWIEC	- PREZES ZARZĄDU
MARIAN DARŁAK	- WICEPREZES ZARZĄDU DS. JAKOŚCI I ROZWOJU
ROBERT DUSZKIEWICZ	- WICEPREZES ZARZĄDU DS. FINANSOWYCH

Zmiany w składzie Zarządu Spółki:

W roku obrotowym nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu

Rada Nadzorcza:

Roman Wenc	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Małgorzata Wypychowska	- Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Ubysz	- Członek Rady Nadzorczej
Lesław Wojtas	- Członek Rady Nadzorczej
Kostyantyn Lytvynov	- Członek Rady Nadzorczej

W I półroczu 2015 roku skład Rady Nadzorczej Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A. uległ zmianie.

W dniu 10.04.2015 roku do składu Rady Nadzorczej powołany został Pan Kostyantyn Lytvynov w miejsce Pana Aleksandr Pylypenko.

V. Biegli rewidenci:

BDO Sp. z o. o.
 ul. Postępu 12
 02 -676 Warszawa

VI. Prawnicy:

Kancelarie Prawne obsługujące działalność operacyjną Spółki:

Kancelaria Adwokacka
 Krzysztof Miąso
 ul. Krisego 6, 39-100 Ropczyce

Wypychowska i Wspólnicy sp.k.
 ul. Ludowa 17
 lok. U1, 00-780 Warszawa

VII. Banki:

PKO Bank Polski S.A.
 Bank Handlowy S.A.
 ING Bank Śląski S.A.
 Podkarpacki Bank Spółdzielczy w Sanoku
 Deutsche Bank PBC S.A.
 Bank Gospodarstwa Krajowego

VIII. Notowania na rynku regulowanym:

1. Informacje ogólne:

Giełda:

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

ul. Książęca 4
 00-498 Warszawa

Symbol na GPW:

RPC

Sektor na GPW:

Przemysł materiałów budowlanych

2. System depozytowo – rozliczeniowy:

Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW)

ul. Książęca 4
 00-498 Warszawa

IX. Znaczący Akcjonariusze:

Według stanu na dzień 31.12.2015 r. akcjonariuszami posiadającymi ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy byli:

Akcjonariusze	Liczba akcji	Wartość akcji	Udział w kapitale zakładowym %	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
ZM INVEST S.A.	2 360 610	5 901 525	51,25	2 360 610	51,53
ZM ROPCZYCE S.A. (akcje własne)	25 146	62 865	0,55	0	0
Pozostali	2 220 224	5 550 560	48,20	2 220 224	48,47
Razem	4 605 980	11 514 950	100	4 580 834	100

X. Spółki zależne:

ROPCZYCE

ZM Service Sp. z o.o.
39-100 Ropczyce, ul. Przemysłowa 1

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy Krajowego rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000040591

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest produkcja maszyn do aplikacji wyrobów ogniotrwałych przez ich użytkowników (torkretnice i tynkownice), a także produkcja maszyn i urządzeń mechanicznych, linii technologicznych oraz części eksploatacyjnych maszyn i urządzeń na potrzeby przemysłu wyrobów ogniotrwałych, hutnictwa i cementowni. Spółka świadczy ponadto usługi w zakresie bieżącego utrzymania ruchu w ZM „ROPCZYCE” S.A. (urządzenia mechaniczne i energetyczne, wykonawstwo form do formowania wyrobów ogniotrwałych), a także usługi o podobnym charakterze na rzecz innych podmiotów zewnętrznych.

Nazwa podmiotu	Udział w kapitale jednostki zależnej%	Udział w ogólnej liczbie głosów %	Metoda konsolidacji	Rok objęcia udziałów
ZM Service Sp. z o.o.	100,00%	100,00%	pełna	2001
Ropczyce Haicheng Refractories Co. Ltd. (WFOE)	100,00%	100,00%	-	2015

Spółka WFOE znajduje się w fazie organizacji, nie prowadzi działalności gospodarczej i nie jest objęta konsolidacją.

Inwestorem strategicznym Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A. jest Spółka ZM Invest S.A.

Nazwa podmiotu	Udział w kapitale jednostki dominującej	Udział w ogólnej liczbie głosów %
ZM Invest S.A.	51,25%	51,53%

XI. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 04.03.2016 roku.

D. ROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZAKŁADÓW MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A. ZA OKRES OD 01 STYCZNIA 2015 R. DO 31 GRUDNIA 2015 R.

Rachunek zysków i strat

	nota	za okres 01.01.2014 - 31.12.2014	za okres 01.01.2015 - 31.12.2015
I. Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	1,2	212 751	231 292
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	3	170 108	184 478
III. Zysk (strata) brutto na sprzedaży		42 643	46 814
IV. Pozostałe przychody	4	8 264	6 520
V. Koszty sprzedaży	3	13 960	16 884
VI. Koszty ogólnego zarządu	3	11 429	14 210
VII. Koszty projektów badawczych (netto)	3	711	405
VIII. Pozostałe koszty	4	5 584	6 287
IX. Zysk (strata) na działalności operacyjnej		19 223	15 548
X. Przychody finansowe	5	2 387	2 017
XI. Koszty finansowe	5	6 136	2 773
XII. Dochody z tytułu udziałów w jednostkach stowarzyszonych			
XIII. Zysk (strata) przed opodatkowaniem		15 474	14 792
XIV. Podatek dochodowy	6	3 480	3 047
XV. Zyski mniejszości			
XVI. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		11 994	11 745
XVII. Zysk (strata) z działalności zaniechanej			
XVIII. Zysk (strata) netto na działalności kontynuowanej i zaniechanej		11 994	11 745

Zysk (strata) netto (zanalizowany)	8	11 994	11 745
Podstawowy za okres obrotowy		2,62	2,56
Rozwodniony za okres obrotowy		2,62	2,56
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w zł)	8		
Podstawowy za okres obrotowy		2,62	2,56
Rozwodniony za okres obrotowy		2,62	2,56
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł)		0,00	0,00

Ropczyce, dnia 04.03.2016 r.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	NOTA	za okres 01.01.2014 - 31.12.2014	za okres 01.01.2015 - 31.12.2015
Zysk (strata) netto		11 994	11 745
Inne całkowite dochody , w tym:		-213	-101
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych, w tym:			
- odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny			-3 758
- odniesione na kapitał zapasowy			3 758
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży			
Efektywna część zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi przepływy środków pieniężnych			
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń		-213	-101
Podatek dochodowy związany z elementami pozostałych całkowitych dochodów		-264	-240
Suma dochodów całkowitych	10,11	12 045	11 884

Pogrupowanie całkowitych dochodów	NOTA	za okres 01.01.2014 - 31.12.2014	za okres 01.01.2015 - 31.12.2015
Zysk (strata) netto		11 994	11 745
Inne całkowite dochody, które w późniejszych okresach, po spełnieniu określonych warunków, zostaną przeniesione do wyniku okresu			
Inne całkowite dochody, które w późniejszych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku okresu		-213	-101
Podatek dochodowy od dochodów całkowitych, które w późniejszych okresach zostaną przeniesione do wyniku okresu			
Podatek dochodowy od dochodów całkowitych, które w późniejszych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku okresu		-264	-240
Suma dochodów całkowitych	10,11	12 045	11 884

Ropczyce, dnia 04.03.2016 r.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	nota	stan na 31.12.2014 r.	stan na 31.12.2015 r.
I. Aktywa trwałe		264 802	266 399
1. Rzeczowe aktywa trwałe	12	195 804	207 150
2. Wartości niematerialne	13	3 185	7 066
3. Długoterminowe aktywa finansowe	14,15	9 930	11 577
4. Akcje i udziały w jednostkach konsolidowanych metoda praw własności			
5. Należności długoterminowe	16	15 013	
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	3 395	3 112
7. Pozostałe aktywa długoterminowe	12a	37 468	37 492
8. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		7	2
II. Aktywa obrotowe		137 508	135 252
1. Zapasy	17	53 788	57 640
2. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	18,19	69 438	67 977
3. Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego			
4. Pozostałe należności z tyt. wycen kontraktów		297	
5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	5 727	4 971
6. Krótkoterminowe aktywa finansowe	15	694	780
7. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20	7 564	3 884
III. Aktywa dostępne do sprzedaży			
AKTYWA RAZEM		402 310	401 651

Ropczyce, dnia 04.03.2016 r.

PASYWA	NOTA	stan na 31.12.2014 r.	stan na 31.12.2015 r.
I. Kapitał własny		229 943	238 391
1. Kapitał zakładowy	22	11 515	11 515
2. Akcje własne	23	-805	-805
3. Kapitał zapasowy	24	102 537	114 860
4. Kapitał z aktualizacji wyceny	24	99 631	96 094
5. Pozostałe kapitały rezerwowe	24	7	
6. Zyski / Straty aktuarialne	25	-173	-255
7. Zyski zatrzymane, w tym:		17 231	16 982
7.1. Niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych	25	5 237	5 237
7.2. Zysk (strata) netto bieżącego okresu		11 994	11 745
II. Zobowiązanie długoterminowe		88 467	84 337
1. Kredyty i pożyczki	26	35 688	31 982
2. Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu finansowego	32	628	461
3. Pochodne instrumenty finansowe	27		
4. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	27	16 834	16 863
5. Rezerwa na świadczenia emerytalne oraz pozostałe rezerwy długoterminowe	34,35	1 176	1 131
6. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	24 906	23 623
7. Rozliczenia międzyokresowe	33	9 235	10 277
III. Zobowiązania krótkoterminowe		83 900	78 923
1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	28,29	28 304	33 270
2. Pochodne instrumenty finansowe	27	2 566	2 016
3. Kredyty i pożyczki	26	40 222	32 479
4. Długoterminowe kredyty i pożyczki w okresie spłaty			
5. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	32		
6. Pozostałe zobowiązania finansowe		5 322	190
7. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		416	2 736
8. Rezerwa na świadczenia pracownicze oraz pozostałe rezerwy krótkoterminowe	34,35	6 173	7 205
9. Rozliczenia międzyokresowe		897	1 027
IV. Zobowiązania związane z aktywami dostępnymi do sprzedaży			
PASYWA RAZEM		402 310	401 651

Ropczyce, dnia 04.03.2016 r.

	Kapitał zakładowy	Kapitały zapasowy	Akcje własne	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały	Zyski / Straty aktuarialne	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny ogółem
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2014 r.									
Kapitał własny na dzień 01.01.2014 r.	11 515	93 560	-805	99 407	7		17 192		220 876
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości									0
Korekty z tyt. błędów podstawowych									0
Kapitał własny po korektach	11 515	93 560	-805	99 407	7	0	17 192	0	220 876
Emisja akcji									0
Koszty emisji akcji									0
Płatność w formie akcji własnych									0
Podział zysku netto		8 977					-8 977		0
Wypłata dywidendy							-2 978		-2 978
Suma dochodów całkowitych				224		-173		11 994	12 045
Kapitał własny na dzień 31.12.2014 r.	11 515	102 537	-805	99 631	7	-173	5 237	11 994	229 943
dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2015 r.									
Kapitał własny na dzień 01.01.2015 r.	11 515	102 537	-805	99 631	7	-173	17 231		229 943
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości									0
Korekty z tyt. błędów podstawowych									0
Kapitał własny po korektach	11 515	102 537	-805	99 631	7	-173	17 231	0	229 943
Emisja akcji									0
Koszty emisji akcji									0
Płatność w formie akcji własnych									0
Podział zysku netto		8 558					-8 558		0
Wypłata dywidendy							-3 436		-3 436
Suma dochodów całkowitych		3 758		-3 537		-82		11 745	11 884
Pozostałe zmiany		7			-7				
Kapitał własny na dzień 31.12.2015 r.	11 515	114 860	-805	96 094	0	-255	5 237	11 745	238 391

Ropczyce, dnia 04.03.2016 r.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	w tys. zł	
	31.12.2014	31.12.2015
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Zysk / (strata) netto	11 994	11 745
II. Korekty razem:	1 454	3 212
1. Udział w (zyskach) stratach netto jednostek wycenianych metodą praw własności		
2. Amortyzacja	9 652	12 320
3. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	1 821	250
4. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	3 027	2 455
5. Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej	-14	36
6. Zmiana stanu rezerw	1 798	-157
7. Zmiana stanu zapasów	281	-3 852
8. Zmiana stanu należności	-23 266	1 185
9. Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego		0
10. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	8 844	-9 273
11. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	-162	2 320
12. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	571	-1 177
13. Inne korekty	-1 098	-895
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)	13 448	14 957
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	2 716	964
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	62	0
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	0	0
3. Zbycie aktywów finansowych, w tym:	2 654	964
a) w jednostkach powiązanych	0	0
- zbycie aktywów finansowych		
- dywidenda i udziały w zyskach		
- spłata udzielonych pożyczek		
- odsetki		
- inne wpływy z aktywów finansowych		
b) w pozostałych jednostkach	2 654	964
- zbycie aktywów finansowych		
- dywidenda i udziały w zyskach		
- spłata udzielonych pożyczek	2 637	755
- odsetki	17	209
- inne wpływy z aktywów finansowych		
4. Inne wpływy inwestycyjne		0
II. Wydatki	19 031	10 561
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	13 275	10 489
2. Nabycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	11	72
3. Wydatki na aktywa finansowe, w tym:	5 745	0
a) w jednostkach powiązanych	0	0
- nabycie aktywów finansowych		
- udzielone pożyczki krótkoterminowe		
b) w pozostałych jednostkach	5 745	0
- nabycie aktywów finansowych		
- udzielone pożyczki krótkoterminowe	5 745	
4. Inne wydatki inwestycyjne		0

III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej(I-II)	-16 315	-9 597
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	36 448	5 184
1.Wpływy netto z emisji akcji (wydania udziałów) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	0	
2.Kredyty i pożyczki	14 251	1 580
3.Emisja dłużnych papierów wartościowych	16 445	
4.Inne wpływy finansowe (factoring i dofinansowanie)	5 752	3 604
II. Wydatki	33 036	11 300
1.Nabycie akcji (udziałów) własnych		
2.Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	2 977	3 436
3.Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku		
4.Spłaty kredytów i pożyczek	23 802	5 035
5.Wykup dłużnych papierów wartościowych		
6.Z tytułu innych zobowiązań finansowych		
7.Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	181	167
8.Odsetki	3 303	2 662
9.Inne wydatki finansowe	2 773	0
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	3 412	-6 116
D. Przepływy pieniężne netto razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	545	-756
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym	545	-756
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		0
F. Środki pieniężne na początek okresu	5 182	5 727
G. Środki pieniężne na koniec okresu	5 727	4 971
- o ograniczonej możliwości dysponowania		

Ropczyce, dnia 04.03.2016 r.

E. INFORMACJA DODATKOWA DO ROCZNEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZAKŁADÓW MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A. ZA 2015 ROK

I. ZGODNOŚĆ Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ.

Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, związanymi z nimi standardami i interpretacjami zaakceptowanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) według stanu obowiązującego na dzień 31.12.2015 roku oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. 2014, poz.133). Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku.

Niniejsze sprawozdanie finansowe Spółki powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 roku, zatwierdzonym do publikacji przez Zarząd i opublikowanym tego samego dnia co jednostkowe sprawozdanie finansowe, celem uzyskania pełnej informacji o sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz wyniku finansowego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

W 2015 r. Spółka przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresie sprawozdawczym od 1 stycznia 2015 r.

Przyjęcie nowych i zatwierdzonych przez UE standardów i interpretacji nie spowodowało zmian w zasadach rachunkowości Spółki wpływających na wielkości wykazywane w sprawozdaniach finansowych sporządzonych za 2015 r. oraz okres porównywalny.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego za 2015 rok są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego za 2014 rok.

Zmiany standardów i interpretacji obowiązujące dla okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się od 01.01.2015 r. według szacunków Spółki, nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Spółkę na koniec prezentowanego okresu sprawozdawczego.

Zmiany wynikające ze zmian MSSF

Następujące nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej obowiązują od 1 stycznia 2015 roku:

- ❖ Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2010-2012)
- ❖ Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2011-2013)
- ❖ Zmiana do MSR 19 Plany określonych świadczeń – składki pracowników
- ❖ Interpretacja KIMSF 21 Daniny publiczne

Ich zastosowanie nie miało wpływu na wyniki działalności i sytuację finansową Spółki i nie spowodowało zmian w zasadach rachunkowości wpływających na wielkości wykazywane w sprawozdaniach finansowych sporządzonych za 2015 rok oraz okres porównywalny.

Główne konsekwencje zastosowania nowych regulacji:

- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2010-2012)**

W dniu 12 grudnia 2013 roku zostały opublikowane kolejne zmiany do siedmiu standardów wynikające z projektu proponowanych zmian do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej opublikowanego w maju 2012 roku. Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później.

W wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono następujące drobne poprawki do 7 standardów:

- w MSSF 2 Płatności w formie akcji skorygowano definicje „warunki nabycia uprawnień” oraz „warunku rynkowego” oraz wprowadzono dwie nowe definicje „warunku wykonania” oraz „warunku usługi – w MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych doprecyzowano, że ujęte zobowiązanie z tytułu zapłaty warunkowej spełniające definicję zobowiązania finansowego, podlega wycenie na dzień kończący okres sprawozdawczy do wartości godziwej a skutek wyceny ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat,
- w MSSF 8 Segmenty operacyjne wprowadza m.in. wymóg ujawniania informacji na temat osądu kierownictwa zastosowanych do kryteriów łączenia segmentów operacyjnych, o których mowa w par. 12 MSSF 8, łącznie z krótkim opisem tych segmentów oraz wykorzystanych wskaźników wskazujących na podobne cechy gospodarcze połączonych na tej podstawie segmentów,
- w MSSF 13 Wartość godziwa wprowadzono uściślenie do Uzasadnienia Wniosków do MSSF 13, wyjaśniające że usunięcie z MSSF 9 i MSR 39 odpowiednio paragrafów B5.4.12 and AG79, nie powinno być błędnie interpretowane jako zamiar Rady usunięcia możliwości wyceny krótkoterminowych należności i zobowiązań handlowych wycenianych obecnie w wartości nominalnej, wynikającej z faktury,
- w MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe i MSR 38 Wartości niematerialne doprecyzowano informację nt. sposobu korygowania wartości bilansowej i umorzenia składników aktywów trwałych wycenianych na kolejne dni kończące okresy sprawozdawcze,
- w MSR 24 Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych dodano zapis doprecyzowujący definicję ustalania powiązań pomiędzy podmiotami.

Zastosowanie zmienionych standardów nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2011-2013)**

W dniu 12 grudnia 2013 roku zostały opublikowane kolejne zmiany do czterech standardów wynikające z projektu proponowanych zmian do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej opublikowanego w listopadzie 2012 roku. Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później.

W wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących standardów:

- MSSF 1 Zastosowanie MSSF po raz pierwszy,
- MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych
- MSSF 13 Wartość godziwa,
- MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne.

Zastosowanie zmienionych standardów nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **Zmiana do MSR 19 Plany określonych świadczeń – składki pracowników**

Zmiana została opublikowana w dniu 21 listopada 2013 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później. Zmiany doprecyzowują, i w niektórych przypadkach, upraszczają, zasady rachunkowości dla składek pracowników (lub innych stron trzecich) wnoszonych do planów określonych świadczeń.

Zastosowanie zmienionego standardu nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki ze względu na brak planów określonych świadczeń, które wiązałyby się ze składkami pracowników.

- **Interpretacja KIMSF 21 Daniny publiczne**

Interpretacja zawiera wytyczne w zakresie identyfikacji momentu powstania obowiązku ujęcia w księgach rachunkowych jednostki zobowiązań z tytułu poniesienia niektórych opłat na rzecz Państwa, innych niż objętych obecnymi MSSF, np. MSR 12 Podatek dochodowy. W niektórych jurysdykcjach, uregulowania dotyczące wybranych opłat wskazują na istnienie zależności pomiędzy powstaniem obowiązku do zapłaty podatku a wystąpieniem konkretnych zdarzeń. Ze względu na złożony charakter tych uregulowań, jednostki nie zawsze miały jasność co do właściwego momentu rozpoznania w księgach rachunkowych odnośnego zobowiązania. Zgodnie z nową interpretacją jako zdarzenie obligujące do rozpoznania zobowiązania do poniesienia opłaty na rzecz Państwa należy traktować działanie, które bezpośrednio wywołuje taki obowiązek. Jeśli np. obowiązek poniesienia opłaty jest uzależniony od uzyskania przychodów w bieżącym okresie, to działaniem wywołującym ten obowiązek jest generowanie przychodu w okresie bieżącym. Jak wskazał Komitet ds. Interpretacji, jednostka nie ma bowiem zwyczajowego obowiązku do zapłaty zobowiązania w związku ze swoimi przyszłymi działaniami, pomimo tego, że jednostka nie ma realnej możliwości zaprzestania prowadzenia danej działalności w przyszłości. Podkreślono, że zobowiązanie do poniesienia opłaty należy ujmować sukcesywnie, jeśli zdarzenie wywołujące obowiązek zachodzi przez jakiś okres czasu.

Zastosowanie interpretacji nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Standardy nieobowiązujące (Nowe standardy i interpretacje)

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Spółka nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu opublikowanych standardów lub interpretacji przed ich datą wejścia w życie.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy:

- **MSSF 9 Instrumenty finansowe**

Nowy standard został opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem standardu jest uporządkowanie klasyfikacji aktywów finansowych oraz wprowadzenie jednolitych zasad podejścia do oceny utraty wartości dotyczących wszystkich instrumentów finansowych. Standard wprowadza również nowy model rachunkowości zabezpieczeń w celu ujednoczenia zasad ujmowania w sprawozdaniach finansowych informacji o zarządzaniu ryzykiem.

Spółka zastosuje nowy standard od 1 stycznia 2018 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu. Spółka rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowego standardu.

- **MSSF 14 Regulatory Deferral Accounts**

Nowy standard został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Nowy standard ma charakter przejściowy w związku z toczącymi się pracami RMSR nad uregulowaniem sposobu rozliczania operacji w warunkach regulacji cen. Standard wprowadza zasady ujmowania aktywów i zobowiązań powstałych w związku z transakcjami o cenach regulowanych w przypadku gdy jednostka podejmie decyzję o przejściu na MSSF.

Spółka zastosuje nowy standard od 1 stycznia 2016 roku.

Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **MSSF 15 Przychody z umów z klientami**

Nowy ujednoczony standard został opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku (pierwotnie 2017 roku) lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie. Standard ustanawia jednolite ramy ujmowania przychodów i zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF, w szczególności, w MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną oraz związanych z nimi interpretacjach. W dniu 11 września 2015 roku Rada Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości opublikowała projekt zmian w przyjętym standardzie odraczający o rok datę wejścia w życie tego standardu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu. Spółka rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowego standardu.

- **Zmiany do MSSF 11 Ujmowanie nabycia udziałów we wspólnych działaniach**

Zmiany w MSSF 11 zostały opublikowane w dniu 6 maja 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Celem zmian jest przedstawienie szczegółowych wytycznych wyjaśniających sposób ujęcia transakcji nabycia udziałów we wspólnych działaniach, które stanowią przedsięwzięcie. Zmiany wymagają, aby stosować zasady identyczne do tych, które stosowane są w przypadku połączeń jednostek.

Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **Zmiany do MSR 16 i MSR 38 Wyjaśnienia w zakresie akceptowanych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji**

Zmiany w MSSF 16 Rzeczowe aktywa trwałe i MSR 38 Wartości niematerialne zostały opublikowane w dniu 12 maja 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiana stanowi dodatkowe wyjaśnienia w stosunku do dozwolonych do stosowania metod amortyzacji. Celem zmian jest wskazanie, że metoda naliczania umorzenia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych oparta na przychodach nie jest właściwa, jednak w przypadku wartości niematerialnych metoda ta może być zastosowana w określonych okolicznościach.

Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **Zmiany do MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: Rośliny Produkcyjne**

Zmiany w MSSF 16 i 41 zostały opublikowane w dniu 30 czerwca 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiana ta wskazuje, że rośliny produkcyjne powinny być ujmowane w taki sam sposób jak rzeczowe aktywa trwałe w zakresie MSR 16. W związku z powyższym rośliny produkcyjne należy rozpatrywać poprzez pryzmat MSR 16, zamiast MSR 41. Produkty rolne wytwarzane przez rośliny produkcyjne nadal podlegają pod zakres MSR 41.

Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **Zmiany do MSR 27: Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych**

Zmiany w MSR 27 zostały opublikowane w dniu 12 sierpnia 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiany przywracają w MSSF opcję ujmowania w jednostkowych sprawozdaniach finansowych inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone za pomocą metody praw własności. W przypadku wyboru tej metody należy ją stosować dla każdej inwestycji w ramach danej kategorii.

Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **Zmiany do MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem**

Zmiany w MSSF 10 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 11 września 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu.

- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2012-2014)**

W dniu 25 września 2014 r. w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących 4 standardów:

- MSSF 5 Aktywa przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana, w zakresie przeklasyfikowania aktywów lub Spółki do zbycia z „przeznaczonych do sprzedaży” do „posiadanych w celu przekazania właścicielom” i odwrotnie,
- MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnienia, m.in. w zakresie zastosowania zmian do MSSF 7 odnośnie kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych do śródrocznych skróconych sprawozdań finansowych,
- MSR 19 Świadczenia pracownicze, w zakresie waluty „obligacji korporacyjnych wysokiej jakości” wykorzystywanych do ustalenia stopy dyskonta,
- MSR 34 Śródroczna sprawozdawczość finansowa, w zakresie doprecyzowania, w jaki sposób wskazać, że ujawnienia wymagane przez par. 16A MSR 34 zostały zamieszczone w innym miejscu raportu śródrocznego.

Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub później. Spółka zastosuje zmienione standardy w zakresie dokonanych zmian od 1 stycznia 2016 r., chyba że przewidziano inny okres ich wejścia w życie. Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki, z wyjątkiem poprawki do MSR 34, która może skutkować dodatkowymi ujawnieniami w śródrocznych sprawozdaniach finansowych Spółki.

- **Zmiany do MSR 1: Inicjatywa w sprawie ujawnień**

W dniu 18 grudnia 2014 roku w ramach dużej inicjatywy mającej na celu poprawę prezentacji i ujawnień w raportach finansowych opublikowano zmiany do MSR 1. Zmiany te mają służyć dalszemu zachęcaniu jednostek do stosowania profesjonalnego osądu w określaniu jakie informacje ujawnić w ich sprawozdaniach finansowych. Przykładowo, zmiany doprecyzowują, że istotność dotyczy całości sprawozdań finansowych oraz, że zawarcie nieistotnych informacji może zredukować użyteczność ujawnień stricte finansowych. Ponadto, zmiany doprecyzowują, że jednostki powinny stosować profesjonalny osąd przy określaniu w jakim miejscu i w jakiej kolejności prezentować informacje przy ujawnianiu informacji finansowych.

Opublikowanym zmianom towarzyszy też projekt zmian do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych, który zwiększa wymogi ujawnień odnośnie przepływów z działalności finansowej oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jednostki.

Zmiany mogą być zastosowane niezwłocznie, a obowiązkowo dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Spółka rozpoczęła analizę skutków wdrożenia zmian. Spółka zastosuje zmiany najpóźniej od 1 stycznia 2016 roku, a ich skutkiem może być zmiana zakresu i/lub formy ujawnień prezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

- **Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28: Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku z konsolidacji**

Zmiany w MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Ich celem jest doprecyzowanie wymogów w zakresie rachunkowości jednostek inwestycyjnych.

Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, interpretacji oraz zmian do nich, które na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania przez UE:

- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku,
- MSSF 14 *Regulatory Deferral Accounts* opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku,
- MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku,
- MSSF 16 *Leasing* opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku,
- Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: *Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* opublikowane w dniu 11 września 2014 roku,
- Zmiany w MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28: *Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku z konsolidacji* opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku,
- Zmiany w MSR 12: *Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu niezrealizowanych strat* opublikowany w dniu 19 stycznia 2016 roku.

II. OPIS PRZYJĘTYCH I ZASTOSOWANYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI, W TYM METOD WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ PRZYCHODÓW I KOSZTÓW

Zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

Niektóre dane porównawcze zostały przekształcone w celu uzyskania zgodności z prezentacją bieżącego okresu.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Spółki.

Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zalicza się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej spełniające podane poniżej kryteria:

a) możliwość zidentyfikowania – kryterium to jest spełnione gdy:

- wartość niematerialna jest odrębna to znaczy, że może być oddzielona od Spółki i sprzedana, przeniesiona, licencjonowana, wynajęta lub wymieniona zarówno samodzielnie jak i wspólnie z powiązаныmi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązaniami;

lub

- powstała w wyniku umowy/kontraktu lub innych tytułów prawnych bez względu na to, czy te prawa są transferowane lub oddzielne od jednostki albo innych praw i obowiązków.

b) kontrola - kryterium to jest spełnione gdy Spółka jest uprawniona do uzyskiwania przyszłych korzyści ekonomicznych powstających za przyczyną danego środka i jest w stanie ograniczyć dostęp do tych korzyści osobom trzecim

c) przyszłe korzyści ekonomiczne – mogą występować w postaci przychodów ze sprzedaży bądź w postaci oszczędności kosztów

d) możliwość wiarygodnego ustalenia ceny nabycia lub kosztu wytworzenia

Do wartości niematerialnych w Spółce zalicza się m.in.:

- nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie
- nabyte licencje na nowe technologie produkcji
- koszty zakończonych prac rozwojowych

Składnik wartości niematerialnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości .

Po początkowym ujęciu składnika wartości niematerialnych wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia dopuszcza się zmianę modelu wyceny składnika wartości niematerialnych na model oparty na wartości przeszacowanej. Po dokonaniu zmiany metody wyceny, nowe zasady zostaną zastosowane wobec wszystkich składników należących do tej grupy aktywów w Spółce.

Zastosowane roczne stawki umorzeniowe są następujące (według grup rodzajowych):

a/ nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie	10,0% - 50,0 %
b/ nabyte licencje na nowe technologie produkcji	20,0 %
c/ koszty zakończonych prac rozwojowych	20,0% - 33,3 %

Wartości niematerialne o niskiej jednostkowej cenie nabycia (wartości początkowej do 3.500 zł), są odpisywane w koszty jednorazowo.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wycenia się według cen nabycia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Badania i rozwój

Wydatki poniesione na etapie prac badawczych z zamiarem pozyskania nowej wiedzy naukowej lub technicznej ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszonego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Spółka posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych. Koszty podlegające aktywowaniu zawierają: koszty amortyzacji sprzętu laboratoryjnego i aparatury badawczej, materiałów, wynagrodzenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w prace rozwojowe, uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem składnika wartości niematerialnych.

Pozostałe koszty prac badawczo – rozwojowych, których nie da się jasno przyporządkować do etapu prac badawczych czy rozwojowych, ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Koszty prac rozwojowych ujmowane są jako wartości niematerialne na dzień bilansowy w oparciu o ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszoną o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowymi aktywami trwałymi są aktywa materialne, utrzymywane celem wykorzystania w procesie produkcji i dostaw towarów i usług, wynajęcia innym podmiotom lub dla potrzeb administracji. Rzeczowy majątek należy wyłącznie wykazywać w aktywach jeżeli istnieje prawdopodobieństwo uzyskania w przyszłości korzyści ekonomicznych powiązanych z tą pozycją majątku oraz wartość może zostać obliczona w sposób wiarygodny.

Rzeczowymi aktywami trwałymi w Spółce są:

- nieruchomości – w tym grunty, budowle (obiekty inżynierii lądowej i wodnej), budynki, a także będące odrębną własnością lokale, jak spółdzielcze własnościowe prawa do lokalu mieszkalnego i użytkowego,
- maszyny, urządzenia i środki transportowe, inne rzeczy,
- przyjęte do używania ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- środki trwałe, nie stanowiące własności lub współwłasności jednostki, wykorzystywane przez nią na potrzeby związane z działalnością na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, zawartej z właścicielem tych środków spełniające warunki określone w MSR (leasing)

Środki trwałe są ewidencjonowane, zgodnie z klasyfikacją środków trwałych GUS, (KST, KRST).

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się na dzień początkowego ujęcia według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia dopuszcza się zmianę modelu wyceny rzeczowych aktywów trwałych na model oparty na wartości przeszacowanej. Po dokonaniu zmiany metody wyceny, nowe zasady zostaną zastosowane wobec całej grupy rzeczowych aktywów trwałych w Spółce.

W modelu przeszacowania wartość bilansowa ustalana jest jako wartość godziwa na dzień ostatniego przeszacowania pomniejszona o późniejsze umorzenie oraz łączną kwotę późniejszych odpisów z tytułu utraty wartości.

Spółka ustala wartość bilansową składników rzeczowych aktywów trwałych jako wartość godziwą na dzień ostatniego przeszacowania pomniejszoną o późniejsze umorzenie oraz łączną kwotę późniejszych odpisów z tytułu utraty wartości.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, uzyskane w drodze decyzji administracyjnej (otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa) jak również prawo wieczystego użytkowania gruntu nabyte odpłatnie jest ujmowane w ewidencji bilansowej i może podlegać przeszacowaniu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu w przypadku użytkowania bez tytułu prawnego jest ujmowane w ewidencji pozabilansowej (np. trwałe zarząd).

Grunty własne / w tym: prawo wieczystego użytkowania gruntu/ nie podlegają umorzeniu.

Środki trwałe są umarżane wg metody liniowej przez określony z góry okres ekonomicznej użyteczności począwszy od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji.

Środki trwałe o wartości początkowej poniżej 3.500 zł dla celów bilansowych i podatkowych amortyzowane są jednorazowo w miesiącu następującym po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji.

Zastosowane stawki umorzeniowe są następujące (według grup rodzajowych):

a) Budynki i obiekty inż. lądowej i wodnej (KŚT gr. 1 i 2)	1,5 % - 4,5 %
b) Urządzenia techniczne i maszyny (KŚT gr. 3-6)	4,0 % - 30,0 %
c) Środki transportu (KŚT gr. 7)	6,0 % - 35,0 %
d) Pozostałe środki trwałe (KŚT gr. 8)	6,0 % - 30,0 %

W momencie usunięcia składnika rzeczowych aktywów trwałych z ewidencji bilansowej (np. likwidacja lub zbycie środka trwałego), wartość netto jest wyksięgowywana, a wynik operacji jest odnoszony w ciężar rachunku zysków i strat.

W przypadku środków trwałych, dla których skutek przeszacowania został odniesiony na kapitał z aktualizacji wyceny, w momencie ich usunięcia z ewidencji bilansowej różnicę z przeszacowania przenosi się z kapitału z aktualizacji wyceny na kapitał zapasowy.

Wartości końcowe oraz okresy użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych są poddawane corocznym przeglądom, analizom i aktualizowane zweryfikowaną stawką amortyzacyjną w następnych okresach sprawozdawczych.

W ramach aktualizacji stawek i okresów użytkowania środków trwałych, na koniec każdego roku obrotowego w Spółce dokonuje się również weryfikacji wartości bilansowych środków trwałych, w celu porównania ich z wartościami rynkowymi. W przypadku nie stwierdzenia znaczących rozbieżności pomiędzy wartością bilansową a wartością godziwą posiadanych rzeczowych aktywów trwałych, przyjmuje się ich wartości bilansowe jako wiarygodne i obowiązujące na dany rok.

Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W uzasadnionych przypadkach do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych w budowie zalicza się różnice kursowe z wyceny należności i zobowiązań oraz odsetki od zobowiązań finansujących wytworzenie lub nabycie środków trwałych.

Środki trwałe w budowie obejmują w szczególności:

- wydatki na nabycie gruntów,
- roboty i usługi wykonane przez jednostki obce, w tym także zakup środków trwałych w budowie od innych jednostek,
- produkty z własnej działalności gospodarczej wykonane na rzecz środków trwałych w budowie,
- koszty likwidacji nieprzeznaczonych środków trwałych (w tym również ich wartość netto) burzonych w związku ze środkiem trwałym w budowie,
- koszty częściowej likwidacji (rozbiórki, demontażu) obiektów przebudowywanych lub modernizowanych,
- nieodpłatnie otrzymane środki trwałe w budowie,
- maszyny i urządzenia przekazane do montażu lub zainstalowania przed oddaniem do eksploatacji, a także maszyny i urządzenia nie wymagające montażu lub zainstalowania,
- odsetki, prowizje i ujemne i dodatnie różnice kursowe od kredytów, pożyczek i zobowiązań za okres realizacji środka trwałego w budowie.

Do kosztów środków trwałych w budowie nie zalicza się odsetek od kredytów inwestycyjnych po zakończeniu budowy, kar i odszkodowań umownych oraz kosztów przetargów, ogłoszeń, zawierania umów, składania zamówień związanych z środkami trwałymi w budowie (obciążają one koszty działalności podstawowej).

Odpisy spowodowane trwałą utratą wartości środków trwałych w budowie ujmuje się w pozostałych kosztach operacyjnych. W przypadku ustania przyczyny utworzenia odpisu aktualizującego z tytułu trwałej utraty wartości zwiększa się wartość środka trwałego w budowie o odpowiednią część odpisu i odpis podlega zaliczeniu do pozostałych przychodów operacyjnych.

Na dzień bilansowy środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów poniesionych w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to grunty, budynki lub ich części utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z czynszów lub z tytułu wzrostu ich wartości kapitałowej, albo też w obu tych celach łącznie.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się zgodnie z MSR 40 początkowo w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji.

Po początkowym ujęciu jednostka dokonuje wyceny na koniec każdego roku obrotowego według wartości godziwej, a wahania wartości godziwej wykazuje w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w momencie nabycia konkretnej nieruchomości występują wyraźne dowody wskazujące na to, że jednostka nie będzie mogła ustalać jej wartości godziwej z zachowaniem ciągłości tej metody, wówczas do takiej nieruchomości stosuje model ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i kontynuuje jego stosowanie do czasu zbycia danej nieruchomości.

Leasing oraz składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowa leasingowa jest to umowa, na mocy której w zamian za opłatę lub serie opłat, leasingodawca przekazuje Spółce prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres.

W zależności od warunków umowy zawartą umowę klasyfikuje się jako:

- leasing finansowy;
- lub
- leasing operacyjny.

Klasyfikacji leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu. Jeżeli w jakimkolwiek momencie Spółka i leasingodawca postanawiają zmienić warunki umowy leasingowej, z wyjątkiem jej odnowienia, w sposób, który prowadziłby do zmiany jej klasyfikacji, gdyby tak zmienione warunki obowiązywały od dnia rozpoczęcia leasingu, to zmienioną umowę uznaje się za nową umowę przez okres jej obowiązywania. Jednakże zmiany oszacowań (na przykład zmiany szacowanego ekonomicznego okresu użytkowania bądź wartości końcowej przedmiotu leasingu) lub zmiany okoliczności (np. niedopełnienie warunków umowy leasingowej przez leasingobiorcę) nie upoważniają do zmiany klasyfikacji umowy leasingowej dla celów rachunkowych.

Rozpoczęcie leasingu jest to wcześniejsza z dwóch dat:

- zawarcia umowy leasingowej; lub
- zobowiązania się stron umowy do przestrzegania zasadniczych postanowień umowy leasingowej.

Na ten dzień:

- leasing jest klasyfikowany albo jako leasing operacyjny, albo jako leasing finansowy; oraz
- w przypadku leasingu finansowego następuje określenie kwot, które zostaną wykazane w momencie rozpoczęcia leasingu.

Rozpoczęcie okresu leasingu jest to data, od której leasingobiorcy przysługuje prawo do korzystania z przedmiotu leasingu. Jest to data początkowego ujmowania leasingu (tj. ujęcia aktywów, zobowiązań, przychodów lub kosztów z tytułu leasingu).

Na dzień rozpoczęcia okresu leasingu, ujmuje się leasing finansowy w bilansie jako aktywa i zobowiązania.

Przy obliczaniu wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych (rat), stopą dyskontową jest stopa procentowa leasingu, jeżeli możliwe jest jej ustalenie. W przeciwnym razie stosuje się krańcową stopę procentową Spółki. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednie Spółki zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów.

Minimalne opłaty leasingowe (raty) zostają rozdzielone pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania. Koszty finansowe są rozliczane na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są księgowane jako koszty w okresach, w których je poniesiono.

Leasing finansowy powoduje naliczanie amortyzacji aktywów podlegających amortyzacji, a także kosztów finansowych w każdym z okresów obrotowych. Do amortyzacji aktywów podlegających amortyzacji będących przedmiotem leasingu stosuje się zasady opisane w akapicie *Rzeczowe aktywa trwałe* oraz w akapicie *Wartości niematerialne*. Jeżeli istnieje przy tym wystarczająca pewność, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, to okres przewidywanego używania składnika aktywów jest równy okresowi jego użytkowania. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów należy umorzyć przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Opłatę wstępną leasingową rozlicza się metodą liniową proporcjonalnie do czasu trwania umowy.

Jeżeli umowa leasingu u korzystającego, księgowo jest umową leasingu finansowego a podatkowo jest umową leasingu operacyjnego to do podziału opłaty minimalnej (rat leasingowych) na część kapitałową i odsetkową stosuje się metodę uproszczoną. Jest to metoda równomierna (liniowa) określona w Krajowym Standardzie Rachunkowości nr 5 "Leasing, najem i dzierżawa". Część odsetkowa stanowi dla korzystającego koszt finansowy zaś część kapitałowa spłatę zobowiązania wobec finansującego.

Instrumenty finansowe- klasyfikacja

Spółka ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w przypadku, kiedy staje się stroną kontraktu i jest związana jego postanowieniami w zakresie dotyczącym danego instrumentu finansowego.

Aktywa finansowe wprowadza się do ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia kontraktu w cenie nabycia, to jest w wartości godziwej poniesionych wydatków lub przekazanych w zamian innych składników majątkowych. Zobowiązania finansowe wycenia się natomiast w wartości godziwej uzyskanej kwoty lub wartości otrzymanych innych składników majątkowych.

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Spółce należą:

- instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward, opcje walutowe i inne struktury opcyjne złożone z w/w transakcji,
- pożyczki, należności i depozyty tj. pożyczki udzielone, należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności, lokaty i depozyty zabezpieczające,
- długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży tj. udziały i akcje w jednostkach pozostałych (innych niż jednostki podporządkowane),
- zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt. dostaw i usług i pozostałe zobowiązania.

Spółka klasyfikuje instrumenty finansowe na dzień ujęcia, do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki udzielone i należności własne,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- zobowiązania finansowe, w tym zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycja wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują głównie akcje podmiotów notowanych na giełdzie oraz zyski z wyceny pochodnych instrumentów finansowych.

Pożyczki udzielone i należności własne

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Do pożyczek i należności zalicza się środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe, w tym należności z tytułu udzielonych pożyczek. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują pozostałe aktywa finansowe niesklasyfikowane do żadnej z powyższych kategorii.

Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zalicza się kapitałowe papiery wartościowe – w tym akcje, udziały spółek nienotowanych.

Zobowiązania finansowe, w tym zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do zobowiązań finansowych zalicza się min. instrumenty pochodne, kredyty, pożyczki, kredyty w rachunku bieżącym, zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania.

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie jeśli Spółka posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie własne techniki wyceny oraz metody stosowane przez właściwe instytucje finansowe (Banki). Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Pozycje długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do instrumentów finansowych (innych niż instrumenty pochodne) wyceniane są na dzień bilansowy metodą zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej lub metodą dyskonta do wartości godziwej.

Pochodne instrumenty finansowe otwarte na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej w oparciu o profesjonalne metody wyceny stosowane przez Banki, w których zawarto takie transakcje.

Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, kwalifikowanego jako wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w przychodach lub kosztach okresu.

Przez określenie długoterminowe rozumie się aktywa, które nie mają terminu wymagalności, a jeżeli są płatne i wymagalne to termin ten jest dłuższy niż 12 miesięcy od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia lub przekracza normalny cykl operacyjny w spółkach. Aktywa te nie są przeznaczone do sprzedaży według stanu na dzień sporządzenia sprawozdania, choć mogą być do niej dostępne. Prezentowane są one w sprawozdaniu finansowym jako aktywa finansowe długoterminowe.

Pochodne instrumenty finansowe a rachunkowość zabezpieczeń

Spółka używa pochodnych instrumentów finansowych w celu wyeliminowania ryzyka kursowego.

Pochodne instrumenty finansowe na moment ujęcia nie są wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, dla których dokumentuje się powiązanie pomiędzy instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną. W związku z tym wszelkie zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do dalszej sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczone na sprzedaż lub mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Zapasy obejmują nabyte w celu zużycia na własne potrzeby materiały, zakupione w celu sprzedaży w stanie nie przetworzonym towary oraz wytworzone lub przetworzone, zdatne do sprzedaży produkty gotowe, a także półprodukty, jak i produkcję w toku.

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też w wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Uwzględniając działalność produkcyjną Spółki oraz potrzeby ewidencyjne w ramach głównych grup rodzajowych obrotu magazynowego, ewidencję w zakresie stanu i zmian zapasów stanowiących własność Spółki i zlokalizowanych zarówno w siedzibie Spółki jak i w wydziale zamiejscowym Spółki podzielono na następujące grupy:

- materiały techniczne i pozostałe,
- surowce do produkcji,
- półprodukty (półfabrykaty, mlewa i masy formierskie),
- wyroby gotowe,
- towary,
- opakowania.

Metody ewidencji zapasów oraz wyceny rozchodów w poszczególnych kategoriach przedstawia tabela poniżej:

Kategoria zapasu	Cena ewidencyjna	Metoda wycena rozchodów
Materiały, opakowania	Cena nabycia	Cena średnioważona
Surowce	Cena nabycia	Cena średnioważona
Złomy własne (surowce)	Cena stała ewidencyjna	Cena średnioważona
Surowce przetworzone	Rzeczywisty koszt wytworzenia	Koszt rzeczywisty średnioważony
Produkcja w toku	Rzeczywisty koszt wytworzenia	Koszt rzeczywisty średnioważony
Półfabrykaty	Koszt planowany (normatywny)	Koszt planowany (normatywny)
Produkty gotowe	Koszt planowany (normatywny)	Koszt planowany (normatywny)
Towary	Ceny nabycia	Cena średnioważona

Dodatkowe koszty związane z zakupem materiałów / surowców / towarów rozliczane są na bieżąco w momencie rozchodu materiałów/ surowców / towarów.

Odchylenia pomiędzy kosztami planowanymi a kosztami rzeczywiście poniesionymi są ustalane na koniec każdego okresu sprawozdawczego i podlegają rozliczeniu w koszt wytworzenia sprzedanych produktów gotowych oraz korygują wartość zapasów produktów gotowych i półfabrykatów.

Na dzień bilansowy realizowane, zawarte umowy o usługi, wycenia się w oparciu o metodę „stopnia zaawansowania” usług. Stopień zaawansowania usługi ustala się na podstawie relacji kosztów już poniesionych do planowanych, aktualizowanych bieżąco kosztów wykonania zlecenia. Wysokość robót w toku ustalana jest na podstawie przeprowadzonych inwentaryzacji (spisy z natury) odzwierciedlających aktualny stan prac. Celem określenia stopnia zaawansowania zlecenia prowadzona jest szczegółowa ewidencja zleceń. Całość produkcji w toku z tytułu realizacji usług odnoszona jest w ciężar kosztów okresu bieżącego.

Przychody z realizowanych zleceń wyceniane są w oparciu o planowane przychody i stopień zaawansowania danego zlecenia. Przychód z wyceny ujmowany jest w przychodach ze sprzedaży danego okresu sprawozdawczego oraz należnościach z tytułu dostaw i usług.

Cena nabycia to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu. Koszty bezpośrednie obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, robocizny bezpośredniej oraz koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część kosztów stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Pozostałe koszty zalicza się do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia zapasów tylko w takim zakresie, w jakim ponosi się je celem doprowadzenia zapasów do ich aktualnego stanu i miejsca.

Nie zalicza się do kosztów wytworzenia kosztów ogólnego zarządu, kosztów sprzedaży produktów, magazynowania wyrobów gotowych i półproduktów, chyba, że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji, a także nieuzasadnionych kosztów wydziałowych (np. kosztów stałych dotyczących utrzymania nie wykorzystanego potencjału produkcyjnego i strat produkcyjnych).

Na koniec każdego okresu obrotowego przeprowadza się analizę wykorzystania mocy produkcyjnych z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań rynkowych, przewidywanego popytu na produkty Spółki, technicznych parametrów posiadanych maszyn i linii produkcyjnych oraz aktualnej produkcji Spółki. Jeśli przeprowadzona analiza wskazuje, iż posiadane moce produkcyjne nie są w pełni wykorzystane koszty niewykorzystanego potencjału produkcyjnego są ujmowane, jako koszt okresu.

Zapasy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazuje się w wartości netto, to jest po pomniejszeniu o utworzone na nie odpisy aktualizujące.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia zapasów mogą nie być możliwe do odzyskania, jeżeli zapasy zostały uszkodzone, utraciły całkowicie lub częściowo swoją przydatność lub jeśli spadły ich ceny sprzedaży. Brak możliwości odzyskania ceny nabycia lub kosztu wytworzenia zapasów może także wynikać ze wzrostu szacowanych kosztów przygotowania sprzedaży lub szacowanych kosztów niezbędnych do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

W takiej sytuacji dokonuje się odpisów aktualizujących do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania. Wówczas odpisanie wartości odbywa się na zasadzie odpisów indywidualnych.

Dopuszcza się dokonywanie zbiorczych odpisów - dla grup zapasów w przypadku zapasów związanych z tą samą linią produkcyjną, posiadających podobne przeznaczenie.

Wartości materiałów i innych surowców przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji zapasów nie odpisuje się do kwoty niższej od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, jeżeli oczekuje się, że wyroby gotowe, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości ceny nabycia lub kosztu wytworzenia lub powyżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Standardowe podejście do urealnienia wyceny zapasów (poza pojedynczymi analizami jak wyżej) polega na dokonaniu oceny zapasów we wszystkich asortymentach w oparciu o analizę ich czasu zalegania (czyli w oparciu o tzw. Raporty z wiekowania), gdzie w wyniku analizy i weryfikacji dokonuje się odpisów aktualizujących w następujący sposób:

- zapasy nie wykazujące obrotu od 1 do 2 lat – 50% wartości bilansowej,
- zapasy nie wykazujące obrotu powyżej 2 lat – 100% wartości bilansowej.

Dodatkowo podczas analizy struktury wiekowej w każdej grupie zapasów, w odniesieniu do pozycji istotnych nie wykazujących obrotu dokonuje się merytorycznej ich analizy pod kątem konieczności magazynowania wybranych pozycji jako strategiczne lub też możliwości ich zużycia czy sprzedaży w najbliższej przyszłości. W przypadkach uzasadnionych, odpisów aktualizujących nie dokonuje się (tj. jeżeli brak obrotu w dłuższym czasie nie jest równoznaczny z utratą wartości czy przydatności zapasu)

Odpisy aktualizujące /w tym: ostrożna wycena/ prezentowane są w działalności operacyjnej w pozostałych kosztach (utworzone), natomiast rozwiązane - w pozostałych przychodach.

Należności i zobowiązania

W Spółce ujmuje się należności i zobowiązania z podziałem na krótkoterminowe i długoterminowe.

Do należności krótkoterminowych kwalifikuje się wszystkie należności z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu wymagalności, oraz wszystkie pozostałe tytuły wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, nie będące aktywami finansowymi. Należności krótkoterminowe obejmują również bieżącą część należności długoterminowych.

Należności długoterminowe, to należności z innych tytułów aniżeli należności z tytułu dostaw i usług, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego, a więc w roku przyszłym i później, a także z tytułu dostaw i usług wykraczających poza normalny cykl operacyjny.

Pożyczki i należności długoterminowe są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami. W Spółce wycenia się je według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Skutki wyceny ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Należności i roszczenia wykazuje się w kwocie wymagającej zapłaty, to jest z uwzględnieniem należnych odsetek. Odsetki naliczane i księgowane są na dobro przychodów finansowych. Na całą kwotę niezapłaconych odsetek od nieterminowych płatności tworzony jest odpis aktualizacyjny w ciężar kosztów finansowych.

Oszacowanie odpisów na należności wątpliwe następuje, gdy uzyskanie pełnej kwoty należności przestaje być prawdopodobne, na podstawie analizy sytuacji finansowej i majątkowej dłużnika oraz na podstawie struktur wiekowych sald należności. Po upływie 6 miesięcy od daty wymagalności płatności za sprzedane wyroby i braku wpływu należności dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości 50 % wątpliwej należności, a po upływie 1 roku 100% należności. Odpisów aktualizujących należności dokonuje się również w sytuacji powzięcia informacji o zagrożeniu zapłaty za dany towar w wysokości 100% wątpliwej należności.

Należności i roszczenia wykazuje się w kwocie netto, to jest pomniejszone o utworzone odpisy aktualizacyjne w związku z ryzykiem ich nieściągalności.

Utworzone odpisy aktualizujące należności w rachunku zysków i strat prezentowane są w pozostałych kosztach w działalności operacyjnej.

Pod pojęciem zobowiązania rozumie się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów w Spółce.

Zobowiązania krótkoterminowe to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług w normalnym cyklu produkcyjnym, a także całość lub ta część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania długoterminowe obejmują zobowiązania lub ich część, w stosunku do której termin wymagalności przypada co najmniej po upływie roku licząc od dnia bilansowego.

W pozycji tej wykazuje się również długoterminową część kredytów bankowych i pożyczek, a także z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy wykraczające poza normalny cykl operacyjny. Podział kredytu i pożyczki na część długo i krótkoterminową następuje na zasadach opisanych wyżej.

Zobowiązania finansowe z tytułu kredytów i pożyczek wycenia się w momencie ich początkowego ujęcia w księgach w cenie nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonych o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. W następnych okresach, kredyty i pożyczki są wyceniane według zamortyzowanej ceny nabycia, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanej ceny nabycia uwzględnia się wszystkie koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczaniu zobowiązania. Skutki wyceny ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, tzn. że do zobowiązań, których termin wymagalności już minął dolicza się odsetki za zwłokę w zapłacie.

Zobowiązania i należności długo i krótkoterminowe wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy przy zastosowaniu kursu zamknięcia, co oznacza, iż na dzień bilansowy należności i zobowiązania wycenione zostaną według kursu średniego NBP ogłoszonego na ten dzień.

Dodatknie i ujemne różnice kursowe powstałe w wyniku przeliczenia należności i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych korygują odpowiednio pozostałe koszty lub przychody dot. działalności operacyjnej.

Środki pieniężne

Środki pieniężne oraz ich ekwiwalenty obejmują: środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych oraz lokaty i krótkoterminowe papiery wartościowe z terminem zapadalności do 3-ech miesięcy.

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. W przypadku środków zgromadzonych na rachunkach bankowych wartość nominalna obejmuje doliczone lub ewentualnie potrącone przez bank odsetki.

Krajowe środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.

Wpływ i rozchód walut na dewizowym rachunku bankowym wycenia się wg kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji.

Wpływ (rozchód) własnych środków lub wartości pieniężnych w walucie obcej jest przeprowadzony na podstawie metody „FIFO”.

Środki pieniężne wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy przy zastosowaniu natychmiastowego kursu zamknięcia tj. według kursu średniego NBP ogłoszonego na ten dzień.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów - krótko- i długoterminowe

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują wydatki dotyczące miesięcy następujących po okresie objętym sprawozdaniem finansowym, wycenione w wysokości faktycznie poniesionej /m.in. ubezpieczenia majątkowe i osobowe, gwarancje ubezpieczeniowe, koszty prac rozwojowych do momentu przyjęcia na wartości niematerialne i prawne, prenumeraty i inne wydatki dot. przyszłych okresów/, które da się jednoznacznie określić i przyporządkować do tych okresów. Wydatki te – z wyłączeniem ubezpieczeń i kosztów prac rozwojowych oraz innych, o wartościach istotnych - są rozliczane jednorazowo w koszty stycznia – w roku, którego dotyczą.

Tytuły czynnych rozliczeń międzyokresowych, które nie dotyczą normalnego cyklu działalności operacyjnej Spółki, a ich okres rozliczenia nastąpi w czasie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, wykazywane są na dzień bilansowy w rozliczeniach międzyokresowych długoterminowych.

Wydatki o wartościach istotnych - są rozliczane proporcjonalnie do okresu czasu którego dotyczą, natomiast pozostałe są rozliczane jednorazowo w koszty stycznia – w roku, którego dotyczą.

Kapitały własne

Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych w wartości nominalnej według ich rodzajów i zasad określonych przepisami prawa, statutu.

Kapitał własny obejmuje kapitał podstawowy (akcyjny), kapitał zapasowy i rezerwowy, zysk (strata) netto danego okresu i niepodzielony wynik z lat ubiegłych.

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze handlowym. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na poczet kapitału. Akcjonariusze mogą zwiększać lub zmniejszać kapitał zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych. Jeżeli zwiększenie następuje na skutek podwyższenia kapitału, księgowane jest dopiero pod datą zarejestrowania zmiany przez sąd. Do czasu zarejestrowania zmiany, kwoty wniesione przez akcjonariuszy powinny być wykazywane jako rozrachunki.

Kapitał podstawowy (akcyjny) może być obniżony poprzez umorzenie akcji, tak jak przewiduje to Statut Spółki. Wycena kapitału podstawowego w pasywach bilansu następuje w wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z podziału zysku, przeniesienia z kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny oraz nadwyżki wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji. Pozostała część kosztów emisji zaliczana jest do kosztów finansowych.

Kapitał zapasowy (w momencie zastosowania MSR) powiększony jest także o aktualizację wyceny rzeczowych aktywów trwałych, będącego skutkiem przeszacowania środków trwałych na mocy odrębnych ustaw.

Zmniejszenia i zwiększenia kapitału zapasowego następują na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia, z wyjątkiem ruchu na kapitale z aktualizacji wyceny, który zostaje potwierdzony uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy po fakcie.

Udziały lub akcje własne wyceniane są w cenie nabycia i wykazywane w kwocie ujemnej w kapitale własnym.

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny tworzony jest w związku z wyceną instrumentów finansowych, oraz wyceną majątku spółek do wartości godziwej.

Zyski i straty aktuarialne - Spółka zgodnie z MSR 19 dokonuje wyceny rezerw na świadczenia pracownicze przez licencjonowanego aktuarium, który wycenia nie tylko wartość tych rezerw na dany dzień bilansowy, ale dokonuje także wyceny poszczególnych składowych, które w oparciu o przyjęte założenia i dane wejściowe wpływają na zmianę wartości rezerw na świadczenia pracownicze pomiędzy danymi datami bilansowymi.

Jednym z elementów składowych wyceny rezerw na świadczenia pracownicze są zyski i straty aktuarialne.

Zgodnie z MSR 19 zyski i straty aktuarialne to wszelkie zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, wynikające ze:

- skutków zmian założeń aktuarialnych,
- korekt założeń aktuarialnych ex post (skutków różnic pomiędzy poprzednimi założeniami aktuarialnymi a tym, co faktycznie nastąpiło).

Zyski i straty aktuarialne to pozycja w kapitale, na którą składają się:

- zmiany wartości rezerw na świadczenia pracownicze wynikające ze zmiany założeń demograficznych (w tym ze zmiany założeń dotyczących: rotacji pracowników, przechodzenia na rentę inwalidzką, wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, umieralności pracowników),
- zmiany wartości rezerw na świadczenia pracownicze wynikające ze zmiany założeń finansowych (w tym ze zmiany założeń dotyczących: stopy dyskontowej, wzrostu wynagrodzeń w Spółce),
- zmiany wartości rezerw na świadczenia pracownicze wynikające z różnic pomiędzy rzeczywistą realizacją założeń w danym okresie (w okresie wyznaczonym przez obecną i poprzednią datę bilansową) a założeniami aktuarialnymi przyjętymi do wyceny rezerw na poprzednią datę bilansową.

Zyski i straty aktuarialne wyceniane przez Spółkę, związane są ze świadczeniami po okresie zatrudnienia takimi jak odprawy emerytalne i rentowe, dlatego zgodnie z MSR 19 Spółka prezentuje je w innych całkowitych dochodach, czyli wpływają one bezpośrednio na kapitał własny i są prezentowane w odrębnej pozycji kapitałów własnych.

Rezerwy na zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Rezerwę tworzy się, gdy:

- a) na Spółce ciąży obowiązek /prawny lub zwyczajowy/ wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- b) prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- c) można oszacować wiarygodnie kwotę tego obowiązku

Jeśli warunki te nie są spełnione, rezerwy nie tworzy się.

Wysokość rezerw powinna być jak najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia istniejącego obowiązku na dzień bilansowy, czyli:

- a) kwotą, jaką zgodnie z racjonalnymi przesłankami spółka zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub,
- b) kwotą, jaką zapłaciłaby na rzecz strony trzeciej w zamian za przejęcie na siebie obowiązku w tym samym terminie.

Rezerwę wycenia się uwzględniając ryzyko i niepewność - niepewność jednak nie usprawiedliwia tworzenia nadmiernych rezerw, ani celowego zawyżania zobowiązań, dyskontując rezerwy – jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, uwzględniając zdarzenia przyszłe, takie jak zmiany prawne i zmiany technologiczne, jeśli dysponuje się wystarczającymi dowodami na to, że zmiany takie nastąpią, nie uwzględniając zysków z przypuszczalnych likwidacji aktywów, nawet, jeśli przypuszczalna likwidacja jest blisko związana ze zdarzeniem, które jest przyczyną powstania rezerwy.

Rezerwy tworzone są na poniższe tytuły:

- udzielone gwarancje i poręczenia,
- naprawy gwarancyjne
- skutki toczącego się postępowania sądowego i odwoławczego,
- odprawy emerytalno-rentowe,
- przyszłe zobowiązania związane z restrukturyzacją
- inne przyszłe zobowiązania, mogące istotnie wpłynąć na sytuację Spółki w przyszłym okresie.

Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy. Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się min.:

- koszty nie wykorzystanych urlopów wraz ze składkami ZUS,
- rezerwy na nie wypłacone premie dla pracowników, prokurentów i członków zarządu,
- rezerwa na przyszłe koszty finansowe
- rezerwa na koszty celem zachowania współmierności przychodów i kosztów,
- inne przyszłe zobowiązania, w tym. min: prowizje od sprzedanych produktów, koszty audytu, opłaty licencyjne i produktowe.

Rozliczenia międzyokresowe bierne wykazuje się w pozycji Sprawozdania z sytuacji finansowej – Rezerwy na zobowiązania.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Zgodnie z MSR nr 19 rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują :

- rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe, szacowane przez aktuarium raz w roku lub częściej w przypadku wystąpienia istotnych zmian w strukturze zatrudnienia pracowników,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy szacowane przez właściwe komórki organizacyjne wewnątrz Spółki
- inne rezerwy np. na nagrody dla pracowników i premie, szacowane przez właściwe komórki organizacyjne wewnątrz Spółki

Pracownicy Spółki mają prawo do odpraw emerytalno-rentowych, które są wypłacane jednorazowo przy odejściu na emeryturę lub rentę zgodnie z zasadami wynagradzania w poszczególnej Spółce. Wysokość świadczeń zależy od wysokości średniego wynagrodzenia oraz stażu pracy.

Wysokość zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych wyliczana jest przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych.

Zmiany zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia Spółka dzieli wg następujących kategorii:

- koszty zatrudnienia,
- wartość netto odsetek (czyli wartość pieniądza w czasie) od niedoborów/nadwyżek zdefiniowanych świadczeń,
- przeszacowanie, zawierające zmiany wartości godziwej aktywów programu, wynikające z innych czynników niż wartość pieniądza w czasie oraz zyski lub straty aktuarialne na zobowiązania.

Zyski i straty aktuarialne Spółka rozpoznaje w innych całkowitych dochodach, natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki, ujmuje w zysku lub stracie bieżącego okresu.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe prezentowane są w wysokości wartości bieżącej zobowiązania na dzień bilansowy.

Na dzień bilansowy (30.06. oraz 31.12) dokonuje się weryfikacji niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych i w oparciu o bieżącą wiedzę (na dzień sporządzania Sprawozdania Finansowego) dokonuje się wyliczenia wartości rezerwy przyjmując ilość niewykorzystanych dni urlopowych oraz wynagrodzenie. Wysokość rezerwy obliczana jest przez Dział właściwy do wyceny świadczeń pracowniczych.

Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek ujmuje się w zysku lub stracie, z wyłączeniem zakresu, w którym odnosi się on bezpośrednio do pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym. W tym przypadku podatek również ujmowany jest odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego i wykazywane jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej zostanie zapłacone. Dochód do opodatkowania (strata podatkowa) to dochód (strata) za dany okres, ustalony zgodnie z zasadami ustanowionymi przez władze podatkowe, na podstawie których podatek dochodowy podlega zapłacie (zwrotowi). Obciążenie podatkowe jest to łączna kwota bieżącego i odroczonego podatku, uwzględniona przy ustalaniu zysku lub straty za dany okres.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Spółka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych oraz strat podatkowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

W odniesieniu do przejściowych różnic między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów trwałych a ich wartością podatkową Spółka ustala aktywa i rezerwę z tytułu podatku odroczonego, która jest ujmowana w sprawozdaniu finansowym „per saldo”.

Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Rezerwa na podatek odroczony jak również aktywowany podatek dochodowy muszą być analizowane i rozliczane w okresach miesięcznych w oparciu o tytuły, na podstawie których zostały utworzone.

Podatek odroczony jest wykazywany w rachunku zysków i strat w pozycji „Podatek dochodowy”, za wyjątkiem podatku odroczonego dotyczącego pozycji ujętych w kapitale własnym. Podatek odroczony dotyczący pozycji, które w danym okresie zwiększyły lub zmniejszyły bezpośrednio kapitał własny ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane z zachowaniem zasady ostrożności, obejmują w szczególności:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych (zaliczki na poczet dostaw)
- dostawy zafakturowane kontrahentom zagranicznym /eksport i WDT/, które jeszcze nie zostały dostarczone do miejsca przeznaczenia i na dzień bilansowy nie przekazano odbiorcy prawa własności m.in. z uwagi na zawarte w kontrakcie warunki dostawy na bazie INCOTERMS
- dotacje rządowe dotyczące składnika aktywów, otrzymane w formie pieniężnej do rozliczenia w przyszłości (z odnośnymi kosztami), które stopniowo drogą równych odpisów rocznych, będzie odnosić się do rachunku zysków i strat proporcjonalnie do szacowanego okresu użytkowania związanego z nimi składnika aktywów.

Zasady ewidencji przychodów i kosztów

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty ujmowane są w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

W Spółce przychody ujmuje się, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- Spółka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów,
- Spółka przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami w stopniu w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec towarów, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione, oraz te, które zostaną poniesione przez Spółkę w związku z transakcją można wycenić w wiarygodny sposób.

Ocena tego, kiedy Spółka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści związane z własnością, wymaga zbadania okoliczności towarzyszących transakcji. W większości przypadków przekazanie ryzyka i korzyści zbiega się z przekazaniem mu tytułu prawnego lub fizycznym przekazaniem dóbr.

Jeżeli na Spółce nadal ciąży znaczące ryzyko związane z własnością, transakcja nie ma charakteru sprzedaży i nie można ująć przychodów.

Przychody z tytułu odsetek, dywidend, tantiemów ujmuje się w oparciu o następujące zasady:

- odsetki ujmuje się sukcesywnie w miarę upływu czasu z uwzględnieniem efektywnej rentowności osiągniętej z tytułu użytkowania aktywów,
- tantiemy ujmuje się w oparciu o zasadę memoriału, zgodnie z istotą stosowanej umowy,
- dywidendy ujmuje się w momencie ustalenia praw udziałowców do ich otrzymania.

W Spółce ewidencjonuje się koszty w układzie rodzajowym, funkcjonalnym i kalkulacyjnym wg modelu rachunku kosztów pełnych.

Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmuje koszty bezpośrednio z nimi związane oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich, co szczegółowo przedstawiono poniżej.

Koszty bezpośrednie obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część kosztów stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uznaje się przeciętną, zgodną z oczekiwanymi w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowych remontów. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie kosztu wytworzenia produktu, jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży netto takiego samego lub podobnego produktu, pomniejszonej o przeciętnie osiągnięty przy sprzedaży, a w przypadku produkcji w toku – także z uwzględnieniem stopnia jego przetworzenia.

Cześć stałych pośrednich kosztów produkcji, która nie odpowiada poziomowi kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych stanowi koszt okresu, w którym została poniesiona.

Przychody i koszty dotyczące tej samej transakcji ujmowane są równoległe - zasada współmierności.

Koszty, w tym gwarancje i inne koszty, które będą ponoszone po dostarczeniu towarów, można wycenić w wiarygodny sposób, jeżeli zostały spełnione inne warunki ujmowania przychodów. Nie można natomiast ujmować przychodów, jeżeli nie jest możliwa wiarygodna wycena kosztów. W takim przypadku kwoty zapłaty już otrzymane ze sprzedaży towarów ujmuje się jako zobowiązanie.

Transakcje w walutach obcych

Waluta obca jest walutą inną niż waluta funkcjonalna w Spółce. Transakcja w walucie obcej jest transakcją, która jest wyrażona lub wymaga uregulowania w walucie obcej, dotyczy to m.in. transakcji mających miejsce wówczas, gdy Spółka:

- nabywa lub sprzedaje produkty, towary lub usługi, których cena została wyrażona w walucie obcej,
- zaciąga lub udziela pożyczek, które są płatne lub należne w walucie obcej lub,
- w inny sposób nabywa lub zbywa aktywa lub też zaciąga lub reguluje zobowiązania wyrażone w walucie obcej.

Na dzień początkowego ujęcia transakcje w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną z zastosowaniem kursu wymiany obowiązującego na dzień zawarcia transakcji tj. wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego ten dzień.

Transakcje przeprowadzone w walutach obcych w momencie rozliczenia przeliczane są na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursów wymiany obowiązujących w dniu zawarcia tych transakcji w sposób następujący:

- w przypadku sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności – kurs średni ogłaszany przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji lub kurs faktycznie wynegocjowany z Bankiem
- w przypadku zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań – kurs średni ogłaszany przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji lub kurs faktycznie wynegocjowany z Bankiem;
- w przypadku uregulowania należności lub zobowiązań drogą ich kompensaty – według kursu przyjmowanego do wyceny wpływów i rozchodów z dnia kompensaty tj. wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia kompensaty.
- w pozostałych przypadkach - wyżej nie wymienionych (dla których nie da się ustalić kursu faktycznie zastosowanego do rozliczenia) - wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień realizacji transakcji.

Środki pieniężne w walutach obcych ujmuje się w księgach rachunkowych na kontach syntetycznych w wartości nominalnej, przeliczonej na złote polskie według średniego ustalonego dla danej waluty obcej (odrębnie dla każdej waluty) przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji.

Wpływ (rozchód) własnych środków lub wartości pieniężnych w walucie jest przeprowadzony na podstawie metody „FIFO”. Metoda ta wyznacza kolejność do wyceny i ustalenia różnic kursowych zrealizowanych na rachunku walutowym.

Powyższe zasady wyceny dla transakcji wyrażonych w walutach obcych na walutę PLN są stosowane dla celów podatku dochodowego od osób prawnych jako podstawa do ustalenia dodatnich i ujemnych różnic kursowych (będących

wynikiem zmiany kursu między dniem zawarcia transakcji a jej rozliczeniem) i są zgodne z wymogami Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (art. 15a Ustawy o PDOP)

Pozycje pieniężne tj. pozycje, które zostaną rozliczone poprzez przekazanie środków pieniężnych (np. waluty, należności i zobowiązania handlowe, rezerwy na przyszłe zobowiązania przypadające do otrzymania lub do zapłaty w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek waluty), wykazane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej i przeliczonego na PLN wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji, przeliczane są na dzień bilansowy przy zastosowaniu kursu zamknięcia, którym jest kurs średni NBP z dnia bilansowego.

Niepieniężne pozycje bilansowe (w tym: zaliczki na towary i usługi, zapasy, wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe oraz rezerwy, które mają być rozliczone w postaci aktywów niepieniężnych) ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wykazywane są przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia przeprowadzenia transakcji (tj. kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji).

Niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej, wykazywane są przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w czasie ustalenia wartości godziwej.

Zyski i straty kursowe (różnice kursowe) powstałe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w zysku lub stracie (tj. w przychodach i kosztach) w okresie, w którym powstały, o ile nie odracza się ich w pozostałych całkowitych dochodach, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto Spółki za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zasady prezentacji sprawozdań z uwzględnieniem segmentów działalności

Segmenty działalności

Segment działalności jest to dający się wyodrębnić obszar działalności gospodarczej Spółki zajmujący się produkcją wyrobów lub świadczeniem usług (segment branżowy) lub działający w określonym środowisku ekonomicznym (segment geograficzny), z działalnością którego jest związane ryzyko charakterystyczne dla danego obszaru działalności Spółki. Działalność Spółki koncentruje się na jednym segmencie branżowym jakim jest produkcja materiałów ogniotrwałych. Uzupełniającym segmentem sprawozdawczym dla Spółki jest segment geograficzny określany na podstawie lokalizacji rynków zbytu.

Wydzielone zostały dwa segmenty:

- działalność krajowa (Polska)
- działalność zagraniczna

Przychody segmentu

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami Spółki, które są wykazywane w rachunku zysków i strat Spółki i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu.

Do przychodów segmentu nie zalicza się:

- a) zysków nadzwyczajnych,
- b) przychodów finansowych
- c) pozostałych przychodów operacyjnych

Koszty segmentu

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów sprzedaży zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami Spółki, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- a) strat nadzwyczajnych,
- b) kosztów finansowych,
- c) pozostałych kosztów operacyjnych,
- d) obciążeń z tytułu podatku dochodowego,
- e) kosztów, które dotyczą Spółki jako całości.

Wynik segmentu

Wynik segmentu jest różnicą między przychodami segmentu a kosztami segmentu.

Aktywa segmentu

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu.

Pasywa segmentu

Pasywa segmentu są pasywami operacyjnymi powstałymi w wyniku działalności operacyjnej segmentu, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu.

Definicje przychodów, kosztów, aktywów i pasywów segmentu dotyczą kwot tych pozycji bilansowych, które dają się bezpośrednio przyporządkować do segmentu oraz kwot takich pozycji, które można przypisać do segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki. Spółka odwołuje się do swego wewnętrznego systemu sprawozdawczości finansowej jako punktu wyjścia do określenia, które pozycje mogą być bezpośrednio przyporządkowane lub przypisane do segmentów w oparciu o rozsądne podstawy. Oznacza to, że przyjmuje się założenie, iż kwoty wyodrębnione w segmentach dla potrzeb wewnętrznej sprawozdawczości finansowej dają się bezpośrednio przyporządkować lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do segmentów.

Z uwagi na to, że Spółka w oparciu o sprawozdawczość wewnętrzną wyodrębniła jeden segment branżowy, którego przychody i koszty oraz wynik, także aktywa i pasywa są równoważne z wartościami ze sprawozdania finansowego Spółki, nie ma potrzeby dokonywania odrębnej prezentacji segmentu branżowego w ujęciu innym niż wynika to ze sprawozdawczości finansowej.

Spółka dokonuje odrębnej prezentacji danych dla segmentu geograficznego dla tych pozycji sprawozdawczych, które dają się bezpośrednio przyporządkować do segmentu oraz kwot takich pozycji, które można przypisać do segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki.

III. ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI I SPOSOBU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, DOKONANYCH W STOSUNKU DO POPRZEDNIEGO ROKU OBROTOWEGO, ICH PRZYCZYNY, TYTUŁY ORAZ WPŁYW WYWOŁANYCH TYM SKUTKÓW FINANSOWYCH NA SYTUACJĘ MAJĄTKOWĄ I FINANSOWĄ, PŁYNNOŚĆ ORAZ WYNIK FINANSOWY

W 2015 roku Spółka nie wprowadziła istotnych zmian w przyjętych zasadach rachunkowości.

IV. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PORÓWNYWALNOŚĆ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

V. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

a) Profesjonalny osąd

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu profesjonalnych osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie do bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach.

Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

Dana wartość szacunkowa może zostać zweryfikowana, jeśli zmienią się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji czy zdobycia większego doświadczenia. Weryfikacja wartości szacunkowych z założenia nie odnosi się do poprzednich okresów, jak też nie stanowi korekty błędu.

Przyjmując założenia, dokonując szacunków i osądów Zarząd Spółki może kierować się własnym doświadczeniem i wiedzą a także opiniami, analizami i rekomendacjami niezależnych ekspertów.

b) Niepewność szacunków

Szacunki Zarządu Spółki wpływające na wartości wykazane w sprawozdaniu finansowym, dotyczą min.:

- przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych i wartości niematerialnych,
- utraty wartości aktywów
- wyceny rezerw
- wartości godziwej aktywów / zobowiązań finansowych
- zobowiązań z tytułu gwarancji
- przyszłych wyników podatkowych, uwzględnianych przy ustalaniu aktywów i rezerw na odroczony podatek dochodowy
- toczących się sporów prawnych i podatkowych, zapadłych wyroków sądowych.

Stosowana metodologia ustalania wartości szacunkowych opiera się na najlepszej wiedzy zarządu i jest zgodna z wymogami MSSF. Metodologia ustalania wartości szacunkowych jest stosowana w sposób ciągły względem ostatniego okresu sprawozdawczego.

Skutki zmian danej wartości szacunkowej uwzględnia się przy ustalaniu wartości zysku lub straty netto:

- 1) w okresie obrotowym, w którym nastąpiła zmiana lub
- 2) w okresie obrotowym, w którym nastąpiła zmiana i w okresach przyszłych, jeśli zmiana ta dotyczy tych okresów.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Spółka przeprowadziła na dzień bilansowy testy na utratę wartości aktywów, w tym min. środków trwałych i zapasów.

W obszarze środków trwałych wymagało to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te środki trwałe. W wyniku analizy przesłanek mogących wpłynąć na utratę wartości oraz oszacowania wewnętrznego przeprowadzonego na 31.12.2015 r. nie wymagana była korekta z tyt. utraty wartości środków trwałych.

W obszarze zapasów - w wyniku przeprowadzonych prac i analiz na 31.12.2015 r. ustalono, że zapasy wymagają dokonania odpisów z tyt. utraty wartości w takim zakresie, w jakim wybrane asortymenty utraciły swoją wartość na skutek zmiany wymagań klientów i uwarunkowań rynkowych. Na oszacowaną wysokość możliwej utraty wartości utworzone zostały odpisy aktualizujące.

Kolejna kompletna weryfikacja pod kątem utraty wartości aktywów zostanie przeprowadzona w kolejnym okresie sprawozdawczym. Wyniki tej weryfikacji trudno jest oszacować, jednakże może ona wykazać konieczność rozpoznania dodatkowych odpisów z tytułu utraty wartości, które mogą w sposób istotny wpłynąć na wyniki finansowe przyszłych okresów sprawozdawczych.

Wycena rezerw

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym: rezerwa na odprawy emerytalno – rentowe zostały oszacowane za pomocą metody aktuarialnej, przez licencjonowanego aktuarusza. Wycena dokonywana jest raz w roku na końcu roku obrotowego, a w ciągu roku - przy znaczących zmianach w zatrudnieniu. Zmiana wskaźników finansowych będących podstawą szacunku oraz istotne zmiany w zatrudnieniu mogą spowodować zmiany w wys. utworzonej rezerwy.

Pozostałe rezerwy na przyszłe koszty Spółka szacuje w oparciu o zawarte kontrakty/umowy. Wielkości rezerw są więc oparte na zapisach umownych, z których da się przewidzieć przyszłe zobowiązania. Poziom szacowanych kosztów może jednak odbiegać od możliwych do poniesienia kosztów, z uwagi na trudne do przewidzenia zdarzenia związane z realizacją kontraktów.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie własne techniki wyceny oraz metody stosowane przez właściwe instytucje finansowe (Banki). Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Spółce na 31.12.2015 r. należą:

- 1) instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward oraz transakcje IRS,
- 2) należności tj. należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności,
- 3) długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży tj. udziały i akcje w jednostkach pozostałych (innych niż podporządkowane),

4) zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt. dostaw i usług, zobowiązania z tyt. wyemitowanych obligacji i pozostałe zobowiązania.

Pozycje długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do instrumentów finansowych (innych niż instrumenty pochodne) wyceniane są na dzień bilansowy metodą zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej lub metodą dyskonta do wartości godziwej.

Pochodne instrumenty finansowe otwarte na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej w oparciu o profesjonalne metody wyceny stosowane przez Banki, w których zawarto takie transakcje.

Szczegółowe informacje dot. kategorii instrumentów finansowych, oraz ich wpływu na przychody i koszty zostały przedstawione w Notach nr 5 i nr 37 stanowiących integralną część niniejszego Raportu.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych

Dla nieruchomości inwestycyjnych po początkowym ujęciu Spółka przyjęła model wyceny w wartości godziwej.

Na koniec każdego roku obrotowego Spółka jest zobowiązana dokonywać wyceny tych aktywów według wartości godziwej, co oznacza, że w przypadku wystąpienia istotnych różnic pomiędzy wartością rynkową ustaloną przez niezależnego rzeczoznawcę a wartością ujętą w sprawozdaniu finansowym, skutki tej wyceny należy ująć w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy 31.12.2015 r. na podstawie opinii niezależnego rzeczoznawcy dotyczącej wyceny nieruchomości inwestycyjnych, Spółka dokonała korekty przyjętych wartości i ujęła w rachunku zysków i strat po stronie przychodów w kwocie 56 tys. zł.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

VI. OPIS POZYCJI WPLYWAJĄCYCH NA AKTYWA, PASYWA, KAPITAŁ, WYNIK FINANSOWY NETTO ORAZ PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH, KTÓRE SĄ NIETYPOWE ZE WZGLĘDU NA ICH RODZAJ, WIELKOŚĆ LUB WYWIERANY WPŁYW

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły pozycje wpływające na aktywa, pasywa, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych, które byłyby nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość lub wywierany wpływ na sprawozdanie finansowe.

Istotne dane oraz ujawnienia do pozycji zawartych w sprawozdaniu finansowym Spółki są zaprezentowane w notach objaśniających niniejszego raportu jako **DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**.

VII. OPIS KOREKTY BŁĘDÓW POPRZEDNICH OKRESÓW

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły korekty błędów poprzednich okresów.

**VIII. DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZAKŁADÓW
MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A.**

Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Zgodnie z MSR 18 przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty są rozpoznawane w momencie, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego.

Przychody ze sprzedaży i przychody ogółem Spółki prezentują się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Działalność kontynuowana		
Sprzedaż towarów i materiałów	10 587	8 200
Sprzedaż produktów	197 994	219 427
Sprzedaż usług	4 170	3 665
SUMA przychodów ze sprzedaży	212 751	231 292
Pozostałe przychody operacyjne	8 264	6 520
Przychody finansowe	2 387	2 017
SUMA przychodów ogółem z działalności kontynuowanej	223 402	239 829
Przychody z działalności zaniechanej		
SUMA przychodów ogółem	223 402	239 829

Przychody z działalności zaniechanej nie wystąpiły.

Nota 2. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Z uwagi na to, że Spółka w oparciu o sprawozdawczość wewnętrzną wyodrębniła jeden segment branżowy którym jest „produkcja materiałów ogniotrwałych”, stąd przychody i koszty segmentu oraz wynik, także aktywa i pasywa segmentu są równoważne z wartościami ze sprawozdania finansowego Spółki. Tym samym nie zachodzi potrzeba dokonywania odrębnej prezentacji segmentu branżowego w ujęciu innym niż wynika to ze sprawozdawczości finansowej.

Odrębnej prezentacji danych dokonuje się dla segmentu geograficznego, gdzie prezentuje się te pozycje sprawozdawcze, które dają się bezpośrednio przyporządkować do segmentu oraz kwot takich pozycji, które można przypisać do segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki.

Informacje dotyczące segmentów działalności w ujęciu geograficznym dla Spółki i Grupy Kapitałowej zostały zamieszczone w notcie nr 2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015 roku.

Nota 3. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Wyszczególnienie	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Amortyzacja	9 652	12 320
Zużycie materiałów i energii	127 206	147 017
Usługi obce	30 322	32 427
Podatki i opłaty	3 543	3 461
Wynagrodzenia	20 717	23 235
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	4 708	5 393
Pozostałe koszty rodzajowe	1 392	1 303
Rezerwy gwarancyjne		
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	197 540	225 156
Zmiana stanu produktów	-2 038	-152
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	-8 343	-15 887
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	-13 960	-16 884
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-11 429	-14 210
Koszty projektów badawczych	-1 722	-932
Koszt sprzedanych towarów i materiałów	10 060	7 387
Koszt sprzedanych produktów, towarów i usług	170 108	184 478

Koszty zatrudnienia	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Koszty wynagrodzeń	20 717	23 235
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	4 708	5 393
Razem:	25 425	28 628

Nota 4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY

Pozostałe przychody	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Zysk ze zbycia majątku trwałego	13	
Rozwiązanie rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe	208	116
Rozwiązanie rezerwy gwarancyjnej na dostawy wyrobów	1 056	1 187
Rozwiązanie ostrożnej wyceny wyrobów gotowych	150	162
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wyroby gotowe	464	452
Rozwiązanie odpisu aktualizującego półfabrykaty	105	93
Rozwiązanie odpisu aktualizującego materiały	5	102
Rozwiązanie odpisu aktualizującego należności główne	713	94
Rozwiązanie odpisu aktualizującego należności inne	740	
Przychody z tytułu odszkodowań, premii ubezpieczeniowej, kar, grzywien	85	124
Dotacje	797	1 631
Przychody z tytułu sprzedaży praw do emisji gazów		30
Przychody z tytułu sprzedaży ujawnionych materiałów	3 087	
Przychody z tytułu zasądzonego naprawienia szkody	31	21
Przychody z tytułu zwróconych kosztów sądowych		76
Przychody z tytułu uznanych reklamacji surowców		96
Przychody z tytułu korekty VAT - ulga na złe długi	26	
Przychód ze sprzedaży materiałów znajdujących się poza jednostką		188
Przychód z tytułu opłaty rekompensacyjnej		219
Przychód z tytułu nadpłaty podatku dochodowego od osób prawnych		403
Przychód z tytułu wyceny godziwej nieruchomości inwestycyjnych		56
Przychody z czynszów - nieruchomości inwestycyjne	768	1 238
Pozostałe	16	232
Razem	8 264	6 520

Pozostałe koszty	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Strata ze zbycia majątku trwałego		107
Utworzenie rezerwy gwarancyjnej	1 353	963
Utworzenie rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe	88	92
Utworzenie odpisu aktualizującego wyroby gotowe	451	400
Ostrożna wycena wyrobów gotowych	163	290
Utworzenie odpisu aktualizującego półfabrykaty	93	188
Utworzenie odpisu aktualizującego towary		5
Utworzenie odpisu aktualizującego należności główne	1 044	730
Utworzenie odpisu aktualizującego należności inne	200	350
Koszty szkód w składnikach majątku	67	60
Koszty reklamacji wyrobów	453	956
Koszty złomowania półfabrykatów, wyrobów gotowych, materiałów		539
Darowizny	28	41
Składki nieobowiązkowe na rzecz organizacji społecznych	69	75
Koszty opłat i prowizji dot. cesji wierzytelności	88	
Strata z tytułu różnic kursowych dot. działalności operacyjnej	449	482
Koszty z tytułu korekty VAT - ulga na złe długi		
Pozostałe koszty operacyjne - nieruchomości inwestycyjne	676	717
Pozostałe koszty postępowań sądowych	323	104
Pozostałe	39	188
Razem	5 584	6 287

Odpisy aktualizujące wartość aktywów – utworzone w okresie

Utworzenie odpisów aktualizujących wartość	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Aktywa finansowe	0	0
Należności handlowe oraz pozostałe należności	1 320	1 339
Zapasy	544	593
Rzeczowe aktywa trwałe		
Razem	1 864	1 932

Nota 5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek	613	540
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych		
Zyski z tyt. różnic kursowych od środków pieniężnych na rach. walutowych	648	767
Straty/Zyski z tyt. różnic kursowych od walutowych transakcji terminowych	424	838
Strata/Zyski z tyt. różnic kursowych od pozostałej działalności finansowej	3	-635
Przychody z tytułu nabycia wierzytelności		
Dywidendy otrzymane		
Przychody finansowe - przedawnione zobow. z tyt. dywidendy	97	2
Przychody z tytułu wyceny godziwej zobowiązań długoterminowych		
Przychody z tytułu wyceny kredytów w zamortyzowanym koszcie	60	109
Przychody z tytułu wyceny kredytów w zamortyzowanym koszcie - odwrócenie wyceny		-91
Przychody z tytułu wyceny godziwej zobowiązań długoterminowych -odwrócenie wyceny		
Przychody z tytułu wyceny godziwej pożyczki	1	2
Przychody z tytułu wyceny godziwej pożyczki - odwrócenie wyceny		-1
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności odsetkowe z lat ubiegłych	1	4
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności z tytułu pożyczki		136
Rozwiązanie odpisów aktualizujących odsetki od udzielonej pożyczki	367	19
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności odsetkowe z tytułu sprzed. wierzytelności	20	
Przychody z tytułu dotacji - PZU		
Przychody z tytułu wynagrodzenia płatnika - podatku, ZUS	7	6
Wyksięgowanie odsetek symulacyjnych od zobowiązań lat ubiegłych	121	92
Przychody z tyt. opcji menedżerskich	14	25
Pozostałe	11	204
Razem	2 387	2 017

Koszty finansowe	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Koszty z tytułu odsetek	3 732	2 901
Strata z tyt. różnic kursowych od środków pieniężnych na rach. walutowych		
Strata z tyt. różnic kursowych od walutowych transakcji terminowych		
Strata z tyt. różnic kursowych od pozostałej działalności finansowej		
Strata w tyt. wyceny transakcji IRS	2 308	2 002
Strata w tyt. wyceny transakcji IRS-odwrócenie wyceny		-2 424
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość odsetek od udzielonej pożyczki	67	17
Utworzenie odpisu aktualizującego należności odsetkowe od należności z tyt. dostaw i usług	77	259
Koszty z tytułu wyceny kredytów w zamortyzowanym koszcie	22	8
Koszty z tytułu wyceny kredytów w zamortyzowanym koszcie - odwrócenie wyceny z roku poprz.	-121	-22
Koszty z tytułu wyceny godziwej należności długoterminowych - odwrócenie wyceny	-18	
Koszty emisji obligacji (z uwzgl. wyceny godziwej)	69	32
Pozostałe		
Razem	6 136	2 773

Ujawnienia przychodów, kosztów, zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

01.01.2014 - 31.12.2014	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu)	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej	Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu przez wynik finansowy	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu				1		275	276
Koszty z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu						306	306
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartości godziwej przeniesione z kapitału własnego							0
Przychody z tytułu odsetek				613	121		734
Koszty z tytułu odsetek						3 732	3 732
Przychody z tytułu odsetek związane aktywami, które uległy utracie wartości							0
Utworzenie odpisów aktualizujących				144			144
Rozwiązanie odpisów aktualizujących				388			388
Odwrocenie wyceny wg zamortyzowanego kosztu z 2013				18		121	139
Zyski ze zbycia akcji							0
Zyski z tytułu różnic kursowych				651	424		1 075
Straty z tytułu różnic kursowych							0
Strata z wyceny transakcji IRS					2 308		2 308
Zyski/straty ze zbycia instrumentów finansowych							
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych							
Razem zysk/strata	0	0	0	1 527	-1 763	-3 642	-3 878

01.01.2015 - 31.12.2015	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu)	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej	Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu przez wynik finansowy	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu				2		292	294
Koszty z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu						8	8
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej przeniesione z kapitału własnego							0
Przychody z tytułu odsetek				540	92		632
Koszty z tytułu odsetek						2 901	2 901
Przychody z tytułu odsetek związane aktywami, które uległy utracie wartości							0
Utworzenie odpisów aktualizujących				276			276
Rozwiązanie odpisów aktualizujących				159			159
Odwrocenie wyceny wg zamortyzowanego kosztu z 2014				-1		-284	-285
Zyski ze zbycia akcji							0
Zyski z tytułu różnic kursowych				1 009			1 009
Straty z tytułu różnic kursowych					39		39
Strata z wyceny transakcji IRS					2 002		2 002
Strata z wyceny transakcji IRS odwrócenie wyceny z 2014					-2 424		-2 424
Zyski/straty ze zbycia instrumentów finansowych							0
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych							0
Pozostałe zmiany - odwrócenie dyskonta				195			195
Razem zysk/strata	0	0	0	1 628	475	-2 901	-798

Nota 6. PODATEK DOCHODOWY I ODROZONY PODATEK DOCHODOWY

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2015 roku przedstawiają się następująco:

Podatek dochodowy wykazany w RZiS	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Bieżący podatek dochodowy	2 832	3 806
Dotyczący roku obrotowego	2 832	3 806
Korekty dotyczące lat ubiegłych	0	0
Odroczony podatek dochodowy	648	-759
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	648	-759
Związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego		
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	3 480	3 047

Wykazany w rachunku zysków i strat podatek odroczony stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

Podatek dochodowy wykazany w kapitale własnym	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Bieżący podatek dochodowy	0	0
Efekt podatkowy kosztów podniesienia kapitału akcyjnego		
Odroczony podatek dochodowy	-264	-240
Podatek od nadwyżki z przeszacowania środków trwałych	-224	-221
Podatek od niezrealizowanego zysku/(straty) z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		
Podatek dochodowy netto od dostępnych do sprzedaży akt. finans. sprzedanych w ciągu roku obrotowego		
Podatek dochodowy od zysków (strat) aktuarialnych	-40	-19
Korzyść podatkowa / (obciążenie podatkowe) wykazane w pozostałych dochodach całkowitych	-264	-240

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku przed opodatkowaniem (brutto) liczonego według ustawowej stawki podatkowej w wys. 19%, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za 12 miesięcy roku 2014 i 12 miesięcy 2015 roku przedstawia się następująco:

Uzgodnienie efektywnej stawki podatku w RZiS ze stawką podatkową dla celów bieżącego podatku dochodowego	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Zysk/Strata (brutto) przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	15 474	14 792
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	2 940	2 810
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (różnice trwale)	4 144	2 477
Ujemne różnice przejściowe od których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 307	-1 336
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	-2 793	-959
Pozostałe różnice	184	1 069
Podstawa naliczenia podatku dochodowego bieżącego i odroczonego	18 316	16 043
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	3 480	3 047

Bieżący podatek dochodowy	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Zysk przed opodatkowaniem	15 474	14 792
Przychody lat ubiegłych zwiększające podstawę do opodatkowania	1 597	1 647
Przychody zwiększające podstawę opodatk. (w tym: ujęte w ewidencji pozabilansowej)	1 149	1 116
Przychody wyłączone z opodatkowania	6 489	9 157
Koszty lat ubiegłych zmniejszające podstawę opodatkowania	980	9 956
Koszty uzyskania przychodów (w tym: ujęte w ewidencji pozabilansowej)	8 562	1 742
Koszty niebędące kosztami uzyskania przychodów	18 943	25 708
Dochód do opodatkowania	21 132	22 408
Przychody wolne od podatku (dotacje)	1 598	2 371
Odliczenia od dochodu - darowizny, strata podatkowa	4 628	4
Podstawa opodatkowania	14 906	20 033
Podatek dochodowy przy zastosowaniu stawki 19%	2 832	3 806
Efektywna stawka podatku (udział podatku dochodowego w zysku przed opodatkowaniem)	18,3	25,7

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności Spółki podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe Spółki mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. Ryzyko związane z ewentualnymi różnicami w podejściu organów i Spółki co do zastosowania niejednoznacznie i niespójnie brzmiących regulacji podatkowych w odniesieniu do kwalifikacji przychodów i kosztów uzyskania przychodów, jest więc nieodłącznym elementem działalności gospodarczej, który może wywierać wpływ na wyniki Spółki w kolejnych latach.

Odroczony podatek dochodowy

Analizę aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego, zawartych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki za lata zakończone 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2015 roku wg tytułów, zawiera tabela poniżej:

Wyszczególnienie	31.12.2014		31.12.2015	
	Podstawa	Aktywa z tytułu odroczonego podatku	Podstawa	Aktywa z tytułu odroczonego podatku
Odpis aktualizujący należności	2 138	406	2 750	522
Odpis aktualizujący akcje, udziały	385	73	77	14
Odpis aktualizujący zapasy	1 604	305	883	168
Odpis aktualizujący pożyczki	628	119		
Rezerwa na odprawy emerytalno-rentowe (rozl.z WF)	1 111	211	1 087	207
Straty aktuarialne - rozl. z kapitałem	213	41	315	60
Rezerwa na gwarancyjne	1 353	257	1 129	214
Rezerwa na urlopy	374	71	477	91
Rezerwa na prowizje od sprz.wyrobów	932	177	868	165
Rezerwa na ubezpieczenie kontraktu	74	14	53	10
Rezerwa na usługi transportowe	302	57	449	85
Rezerwa na premie i nagrody	1 774	337	2 637	501
Pozostałe rezerwy	1 216	231	1 321	251
Strata podatkowa na sprzedaży wierzytelności	26	5	26	5
Niezapłacone prowizje i odsetki	35	7		
Koszty nieuregulowane	711	135	41	8
Składki ZUS niezapłacone	590	112	673	128
Niewypłacone wynagrodzenia	58	11	63	12
Odpis na ZFŚS niezapłacony	0	0	9	2
Wycena kredytów w zamortyzowanym koszcie	21	4	7	1
Ujemne różnice kursowe	4 324	822	3 511	668
Razem	17 869	3 395	16 376	3 112

Wyszczególnienie	31.12.2014		31.12.2015	
	Podstawa	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku	Podstawa	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku
Przychody niezrealizowane podatkowo	297	56		
Dodatnie różnice kursowe	1 335	254	1 172	223
Dodatnia wycena kredytów w zamortyzowanym koszcie	91	17	111	21
Dodatnia wycena obligacji w zamortyzowanym koszcie	215	41	183	35
Nieotrzymane odsetki od pożyczek	943	179		
Różnica w wartości podatkowej i rachunkowej środków trwałych	127 477	24 221	121 487	23 082
Nieotrzymane odsetki od należności	114	22		
Wycena nieruchomości inwestycyjnych w wartości godziwej	612	116	1 378	262
Razem	131 084	24 906	124 331	23 623

Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	3 395	3 112
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	24 906	23 623
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana		
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	-21 511	-20 511

Nota 7. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31.12.2014 roku i 31.12.2015 roku Spółka nie zaniechała żadnej z prowadzonych rodzajów działalności.

Nota 8. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe - gdyby takie wystąpiły).

Wyliczenie zysku na jedną akcję - założenia	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Zysk netto z działalności kontynuowanej	11 994	11 745
Strata na działalności zaniechanej		
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	11 994	11 745
Efekt rozwodnienia:	0	0
- odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	0	0
- odsetki od obligacji zamiennych na akcje		
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	11 994	11 745

Liczba wyemitowanych akcji	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję w szt.	4 580 834	4 580 834
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych	0	0
- opcje na akcje		
- obligacje zamienne na akcje		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję w szt.	4 580 834	4 580 834

**Nota 9. DYWIDENDY ZAPROPONOWANE LUB UCHWALONE DO DNIA ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO**

Uchwałą Nr 6 z dnia 10.04.2015 r. ZWZA Spółki dokonało podziału zysku netto za 2014 r. w kwocie 11 994 tys. zł w następujący sposób:

- kwota 3 436 tys. zł została przeznaczona na wypłatę dywidendy,
- kwota 8 558 tys. zł została przeznaczona na kapitał zapasowy

Informację o kwocie dywidendy przypadającej na jedną akcję oraz o dacie i kwocie wypłaty zawiera tabela poniżej:

Rok obrotowy zakończony:	Dywidenda z akcji zwykłych			Zaliczka na dywidendę		
	Data wypłaty	Wielkość	Wartość na 1 akcje	Data wypłaty	Wielkość	Wartość na 1 akcje
31.12.2014	20.05.2015	3 436	0,75			
31.12.2015	-	-	-			

Nota 10. UJAWNIECIE ELEMENTÓW POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych	0	0
- Zwiększenie powstałe z przeszacowania aktywów w ciągu roku		
- Zmniejszenie powstałe z przeszacowania aktywów w ciągu roku		
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	0
- Zyski powstałe z przeszacowania aktywów w ciągu roku		
- Straty powstałe z przeszacowania aktywów w ciągu roku		
- Korekty z przekwalifikowania w rachunek zysków i strat		
Efektywna część zmian wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy środków pieniężnych:	0	0
- Zyski powstałe w ciągu roku		
- Straty powstałe w ciągu roku		
- Korekty z przekwalifikowania w rachunek zysków i strat		
- Korekta kwot przeniesionych do wstępnej wartości bilansowej pozycji zabezpieczanych		
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń:	-213	-101
Zyski aktuarialne z programów określonych świadczeń		
Straty aktuarialne z programów określonych świadczeń	-213	-101
Pozostałe pozycje		
Podatek dochodowy związany z elementami pozostałych całkowitych dochodów	-264	-240
Suma dochodów całkowitych	51	139

Nota 11. EFEKT PODATKOWY POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

	01.01.2014 - 31.12.2014			01.01.2015 - 31.12.2015		
	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych	0	-224	224	0	-221	221
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży			0			0
Efektywna część zmian wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy środków pieniężnych:			0			0
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń:	-213	-40	-173	-101	-19	-82
Pozostałe pozycje			0			0
Suma dochodów całkowitych	-213	-264	51	-101	-240	139

Nota 12. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Struktura własnościowa rzeczowych aktywów trwałych (wg wartości netto):

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Własne	195 054	206 641
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	750	509
Razem	195 804	207 150

Wartości ustanowionych zabezpieczeń na rzeczowych aktywach trwałych, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom lub stanowi zabezpieczenie zobowiązań Spółki, przedstawia poniższa tabela:

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2014	31.12.2015
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych	172 698	160 398
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek obcych	0	6 717
- stanowiące zabezpieczenie innych zobowiązań	0	0
- użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego	750	509
Wartość rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	173 448	167 624

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych

Tytuł zobowiązania	31.12.2014	31.12.2015
Stan zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	650	512
Suma	650	512

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2014 - 31.12.2014 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2014	10 541	155 501	95 125	1 676	5 080	679	268 602
Zwiększenia, z tytułu:	0	832	1 922	82	3 703	8 189	14 728
- nabycia środków trwałych	0	832	1 781	4	3 703		6 320
- wytworzenia we własnym zakresie środków trwałych							0
- zawartych umów leasingu			141	78			219
- przeszacowania							0
- poniesione nakłady za rok						8 189	8 189
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	179	139	42	6 320	6 680
- sprzedaży				139			139
- likwidacji			179		42		221
- przeszacowania							0
- rozliczone nakłady na OT za rok						6 320	6 320
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2014	10 541	156 333	96 868	1 619	8 741	2 548	276 650
Umorzenie na dzień 01.01.2014		11 246	55 629	957	4 322		72 154
Zwiększenia, z tytułu:	0	2 738	5 448	288	570	0	9 044
- amortyzacji		2 738	5 448	288	570		9 044
- przeszacowania							0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	179	131	42	0	352
- likwidacji			179		42		221
- sprzedaży				131			131
- przeszacowania							0
umorzenie na dzień 31.12.2014	0	13 984	60 898	1 114	4 850	0	80 846
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2014						0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
- utraty wartości							0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
- odwrócenie odpisów aktualizujących							0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2014	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2014	10 541	142 349	35 970	505	3 891	2 548	195 804

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2015	10 541	156 333	96 868	1 619	8 741	2 548	276 650
Zwiększenia, z tytułu:	0	122	24 912	158	2 940	27 047	55 179
- nabycia środków trwałych	0	122	24 847	1	2 940		27 910
- wytworzenia we własnym zakresie środków trwałych							0
- zawartych umów leasingu			65	157			222
- przeszacowania							0
- ujawnienia							0
- poniesione nakłady za rok						27 047	27 047
Zmniejszenia, z tytułu:	62	5 094	109	9	43	28 132	33 449
- sprzedaży	62	5 094		0			5 156
- likwidacji			109	9	43		161
- przeszacowania							0
- rozliczone nakłady na OT za rok						28 132	28 132
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2015	10 479	151 361	121 671	1 768	11 638	1 463	298 380
Umorzenie na dzień 01.01.2015		13 984	60 898	1 114	4 850		80 846
Zwiększenia, z tytułu:	0	2 749	6 689	287	1 351	0	11 076
- amortyzacji		2 749	6 689	287	1 351		11 076
- przeszacowania							0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	531	109	9	43	0	692
- likwidacji			109	9	43		161
- sprzedaży		531					531
- przeszacowania							0
umorzenie na dzień 31.12.2015	0	16 202	67 478	1 392	6 158	0	91 230
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2015						0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
- utraty wartości							0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
- odwrócenie odpisów aktualizujących							0
- likwidacji lub sprzedaży							0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2015	10 479	135 159	54 193	376	5 480	1 463	207 150

Środki trwałe w budowie

01.01.2014	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	31.12.2014
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
679	8 189	832	1 781	4	3 703		2 548

01.01.2015	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	31.12.2015
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
2 548	27 047	122	24 912	158	2 940		1 463

W 2015 roku Spółka poniosła znaczne nakłady na środki trwałe, w tym przede wszystkim dotyczące utworzonego Centrum Badawczo Rozwojowego Materiałów Ceramicznych w ramach projektu - działanie: 4.5.2 „Wsparcie inwestycji w sektorze usług nowoczesnych”.

Celem utworzenia Centrum jest zwiększenie potencjału innowacyjnego Spółki w zakresie nowych produktów oraz optymalizacji i kontroli procesów technologicznych związanych z produkcją materiałów ogniotrwałych.

Zakończenie projektu nastąpiło w drugim kwartale 2015 roku.

Projekt obejmował 22 zadania inwestycyjne o różnym charakterze i skali. W 2015 roku zostały oddane do użytkowania m.in.: piec okresowy linii laboratoryjnej, specjalistyczne wielofunkcyjne urządzenie do technologii na etapie formowania, dyfraktometr, specjalistyczne wielofunkcyjne urządzenie do weryfikacji technologicznej po obróbce cieplnej, urządzenie do testów zasypów klinowych, urządzenie do transportu i naważania. Dodatkowo w 2015 poniesiono nakłady i przekazano do eksploatacji między innymi: podajniki taśmowe, formy do pras hydraulicznych, zmodernizowano prasę ASP-1200.

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczysto (nie dotyczy Spółek zagranicznych)

Adres nieruchomości	Powierzchnia działki (m2) na 31.12.2014	Wartość na 31.12.2014	Powierzchnia działki (m2) na 31.12.2015	Wartość na 31.12.2015
Ropczyce ul. Przemysłowa 1	351 604	8 710	348 074	8 648
Chrzanów ul. Kolonia Stella 30	61 449	1 831	61 449	1 831
OGÓŁEM	413 053	10 541	409 523	10 479

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły koszty finansowania zewnętrznego, które można byłoby w sposób bezpośredni przyporządkować do dostosowywanych składników rzeczowych aktywów trwałych.

Leasingowane środki trwałe

Środki trwałe	31.12.2014			31.12.2015		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Nieruchomości			0			0
Maszyny i urządzenia	578	307	271	335	182	153
Środki transportu	850	371	479	829	473	356
Pozostałe środki trwałe			0			0
Razem	1428	678	750	1164	655	509

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2015 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 509 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2014 roku 750 tysięcy PLN). Aktywa użytkowane na mocy umów leasingowych stanowią wg Umowy własność leasingodawcy do czasu ich wykupu przez Spółkę.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie

Nie wystąpiły

NOTA 12 A. POZOSTAŁE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE - NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE
Struktura własnościowa nieruchomości inwestycyjnych (wg wartości godziwej):

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Własne	37 468	37 492
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	0	0
Razem	37 468	37 492

Zmiany nieruchomości inwestycyjnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2014-31.12.2014 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2014	2 742	12 074	0	0	0	14 816
Zwiększenia, z tytułu:	8 270	14 382	0	0	0	22 652
- nabycia nieruchomości inwestycyjnych	8 270	14 382	0	0	0	22 652
- wytworzenia we własnym zakresie						0
- zawartych umów leasingu			0	0		0
- przeszacowania						0
- poniesione nakłady za rok						0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0
- sprzedaży		0	0			0
- likwidacji			0	0	0	0
- pozostała likwidacja (cesja leasingu)						0
- przeszacowania						0
- rozliczone nakłady na OT za rok						0
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2014	11 012	26 456	0	0	0	37 468
Umorzenie na dzień 01.01.2014		0	0	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0
- amortyzacji		0	0	0	0	0
- przeszacowania						0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0
- likwidacji			0	0	0	0
- sprzedaży		0	0			0
- przeszacowania						0
umorzenie na dzień 31.12.2014	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2014						0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0
- utraty wartości						0
- inne						0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0
- odwrócenie odpisów aktualizujących						0
- likwidacji lub sprzedaży						0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2014	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2014	11 012	26 456	0	0	0	37 468

Zmiany nieruchomości inwestycyjnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2015-31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2015	11 012	26 456	0	0	0	37 468
Zwiększenia, z tytułu:	578	74	0	0	0	652
- nabycia nieruchomości inwestycyjnych	0	0	0	0	0	0
- wytworzenia we własnym zakresie		72				72
- zawartych umów leasingu			0	0		0
- przeszacowania	578	2				580
- ujawnienia		0				0
- poniesione nakłady za rok						0
Zmniejszenia, z tytułu:	107	521	0	0	0	628
- sprzedaży		0	0			0
- likwidacji (inne)	104		0	0	0	104
- pozostała likwidacja (cesja leasingu)						0
- przeszacowania	3	521				524
- rozliczone nakłady na OT za rok						0
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2015	11 483	26 009	0	0	0	37 492
Umorzenie na dzień 01.01.2015		0	0	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0
- amortyzacji		0	0	0	0	0
- przeszacowania						0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0
- likwidacji			0	0	0	0
- sprzedaży		0	0			0
- przeszacowania						0
umorzenie na dzień 31.12.2015	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2015						0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0
- utraty wartości						0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0
- odwrócenie odpisów aktualizujących						0
- likwidacji lub sprzedaży						0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2015	11 483	26 009	0	0	0	37 492

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczysto

Adres nieruchomości	Powierzchnia działki (m2) na 31.12.2014	Wartość na 31.12.2014	Powierzchnia działki (m2) na 31.12.2015	Wartość na 31.12.2015
Żmigród	80 181	2 742	77 138	3 213
Gliwice	32 196	8 270	32 196	8 270
OGÓŁEM	112 377	11 012	109 334	11 483

Spółka na dzień 31.12.2015 r. posiada w ewidencji nieruchomości mające charakter inwestycyjny i położone są w Gliwicach i Żmigrodzie. Zgodnie z MSR 40 nieruchomości te zostały początkowo wycenione w cenie nabycia.

W oparciu o przyjęte zasady rachunkowości dla wyceny nieruchomości inwestycyjnych, gdzie jako metodę wyceny po początkowym ujęciu wybrany został model wartości godziwej, Spółka była zobowiązana wycenić w wartości godziwej wszystkie nieruchomości inwestycyjne na dzień 31.12.2015 r. Do celów wyceny powołano niezależnego rzeczoznawcę majątkowego Panią Wioletę Magdziar – Pawełek, która posiada uznane ważne kwalifikacje, zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSR 40.

Niezależny rzeczoznawca dokonał weryfikacji wartości godziwej wskazanych nieruchomości tj. gruntów, budynków i budowli. Do określenia wartości gruntu zastosowano podejście porównawcze metodą porównywania parami. Dla oszacowania wartości składników budowlanych zastosowano metodę odtworzeniową. Na podstawie opinii rzeczoznawcy Spółka dokonała korekty przyjętych wartości godziwych, które przed wyceną wynosiły 37 436 tys. zł a po wycenie wynoszą 37 492 tys. zł. Wynik wyceny Spółka ujęła jako koszty okresu w wysokości 524 tys. zł. oraz przychody okresu w wysokości 580 tys. zł., które to wartości w sprawozdaniu zaprezentowano jako per saldo w wysokości 56 tys. zł. po stronie przychodów.

Nabyte nieruchomości, na które składają się grunty i budynki, stanowią dla Spółki źródło przychodów z czynszów. Wartość przychodów z czynszów za 2015r. wyniosła 1 238 tys. zł., natomiast koszty bieżącego utrzymania nieruchomości ujęte w rachunku zysków i strat wyniosły za 2015 r. kwotę 717 tys. zł.

Nota 13. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2014-31.12.2014

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Wartość firmy	Inne ²	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2014	812		328	1 279				2 419
Zwiększenia, z tytułu:	983	0	0	866	0	0	0	1 849
- nabycia	983			866				1 849
- przeszacowania								0
- połączenia jednostek gospodarczych								0
Zmniejszenia, z tytułu:	401	0	0	35	0	0	0	436
- zbycia								0
- przeszacowania								0
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %	401			35				436
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2014	1 394	0	328	2 110	0	0	0	3 832
Umorzenie na dzień 01.01.2014	312		99	64				475
Zwiększenia, z tytułu:	333	0	66	209	0	0	0	608
- amortyzacji	333		66	209				608
- przeszacowania								0
Zmniejszenia, z tytułu:	401	0	0	35	0	0	0	436
- likwidacji								0
- sprzedaży								0
- przeszacowania								0
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %	401			35				436
Umorzenie na dzień 31.12.2014	244	0	165	238	0	0	0	647
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2014								0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
- utraty wartości								0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
- odwrócenie odpisów aktualizujących								0
- likwidacji lub sprzedaży								0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2014	0	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2014	1 150	0	163	1 872	0	0	0	3 185

¹ Wytworzone we własnym zakresie, ² Zakupione

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2015-31.12.2015

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Wartość firmy	Inne ²	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2015	1 394		328	2 110				3 832
Zwiększenia, z tytułu:	4 703	0	0	422	0	0	0	5 125
- nabycia	4 703			422				5 125
- przeszacowania								0
- połączenia jednostek gospodarczych								0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	5	58	0	0	0	63
- zbycia								0
- likwidacji								0
- przeszacowania								0
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %			5	58				63
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2015	6 097	0	323	2 474	0	0	0	8 894
Umorzenie na dzień 01.01.2015	244		165	238				647
Zwiększenia, z tytułu:	763	0	66	415	0	0	0	1 244
- amortyzacji	763		66	415				1 244
- przeszacowania								0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	5	58	0	0	0	63
- likwidacji								0
- sprzedaży								0
- przeszacowania								0
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %			5	58				63
Umorzenie na dzień 31.12.2015	1 007	0	226	595	0	0	0	1 828
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2015								0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
- utraty wartości								0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
- odwrócenie odpisów aktualizujących								0
- likwidacji lub sprzedaży								0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015	0	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2015	5 090	0	97	1 879	0	0	0	7 066

¹ Wytworzone we własnym zakresie, ² Zakupione

W 2015 roku Spółka poniosła znaczne nakłady na prace rozwojowe i rozliczyła je na wartości niematerialne, które dotyczyły zakończonych projektów dofinansowanych ze środków unijnych. Celem tych projektów było opracowanie technologii dla produkcji nowych wyrobów ogniotrwałych oraz rozwiązań konstrukcyjno materiałowych związanych z nowymi technologiami. Łączna wartość zakończonych projektów w 2015 roku wynosi 4 703 tys. zł.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2015 – 31.12.2015 r.

Nie wystąpiły

Struktura własności wartości niematerialnych (wg wartości netto):

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Własne	3 185	7 066
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu		
Suma	3 185	7 066

Wartości niematerialne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Nie występują

Nota 14. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

Inwestycje w jednostkach podporządkowanych wycenianych wg ceny nabycia

Udziały w jednostkach podporządkowanych	31.12.2014	31.12.2015
jednostka zależna ZM SERVICE Sp. z o.o. Ropczyce	2 418	2 418
jednostka zależna WFOE		2 246

Zmiana stanu inwestycji w jednostkach zależnych

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Stan na początek okresu	2 418	2 418
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	0	2 246
- połączenia jednostek gospodarczych		
- zakupu jednostki		2 246
- reklasyfikacja		
- inne zwiększenia		
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	0	0
- sprzedaż jednostki zależnej		
- reklasyfikacja		
- inne zmniejszenia		
Stan na koniec okresu	2 418	4 664

Investycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2014 r.

Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A.

Raport roczny za 2015 r.

(wszystkie kwoty podane są w tys. złotych o ile nie podano inaczej)

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów	Metoda konsolidacji
ZM Service Sp. z o.o. Ropczyce	2 418	0	2 418	100%	100%	pełna

Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zysk / strata netto	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Zyski /straty aktuarialne	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów
4 176	2 400	1 818	-42	0		28 047	24 046	4 001	23 870	14 789

Investycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2015 r.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów	Metoda konsolidacji
ZM Service Sp. z o.o. Ropczyce	2 418	0	2 418	100%	100%	pełna
Ropczyce Haicheng Refractories Co.Ltd. (WFOE)	2 246	0	2 246	100%	100%	nie konsoliduje się

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Zysk / strata netto	Zyski /straty aktuarialne	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów
ZM Service Sp. z o.o. Ropczyce	4 280	2 400	1 776		99	5	13 307	9 216	4 091	9 027	12 712
Ropczyce Haicheng Refractories Co.Ltd. (WFOE)	3 005	2 246	0	759	0	0	3 005	0	3 005	0	0

Nota 15. DŁUGOTERMINOWE I KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Długoterminowe aktywa finansowe	31.12.2014	31.12.2015
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie	3 974	6 220
Akcje spółek notowanych na giełdzie	1	1
Pochodne instrumenty finansowe		
Udzielone pożyczki	5 955	5 356
Razem	9 930	11 577

Krótkoterminowe aktywa finansowe	31.12.2014	31.12.2015
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie		
Akcje spółek notowanych na giełdzie		
Pochodne instrumenty finansowe	94	165
Udzielone pożyczki	600	615
RAZEM	694	780

Pochodne instrumenty finansowe

	31.12.2014	31.12.2015
Kontrakty Forward wg wyceny godziwej banków	94	165
Razem pochodne instrumenty finansowe	94	165
- długoterminowe		0
- krótkoterminowe	94	165

Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie

	31.12.2014	31.12.2015
Wartość wg cen nabycia, razem:	4 440	6 378
Akcje Huty Małapanew	3	
Akcje Huty Ostrowiec	25	25
Akcje Huty Jedność Siemianowice Śląskie	113	113
Akcje Minex Warszawa	20	20
Udziały Huty Stalowa Wola Zakład Ciągarnia	305	
Udziały ZM Service Sp. z o.o.	2 418	2 418
Udziały Ropczyce-Rus	1	1
Udziały w Podkarpackim Banku Spółdzielczym	1 555	1 555
Udziały w WFOE		2 246
Odpisy aktualizujące wartość, razem:	466	158
Wartość bilansowa netto, razem:	3 974	6 220

Akcje spółek notowanych na giełdzie

Typ transakcji	Liczba akcji	Kurs z dnia nabycia	Cena nabycia	Kurs z dnia wyceny bilansowej	Wartość godziwa na dzień bilansowy
Wg stanu na dzień 31.12.2014			1		1
- akcje spółki IDEON S.A.	750	1,50	1		1
Wg stanu na dzień 31.12.2015			1		1
- akcje spółki IDEON S.A.	750	1,50	1		1

Udzielone pożyczki

	31.12.2014	31.12.2015
Udzielone pożyczki brutto, w tym:	7 019	5 969
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej		
Odpisy aktualizujące, w tym z tytułu:	464	2
- wyceny w wartości godziwej (dodatnia)		2
Suma netto udzielonych pożyczek	6 555	5 971
- długoterminowe	5 955	5 356
- krótkoterminowe	600	615

Udzielone pożyczki

Pożyczkobiorca	Kwota pożyczki pozostała do spłaty	Wartość bilansowa	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Wg stanu na dzień 31.12.2014		6 555		
Umowa z dnia 18.01.2005 z późn. zm.	464	0	31.03.2011	hipoteka na nieruchomości pożyczkobiorcy i poręczenie cywilne spółki sprawującej kontrolę nad pożyczkobiorcą
Umowa z dnia 03.11.2014	6 554	6 555	31.12.2020	weksel własny in blanco
Wg stanu na dzień 31.12.2015		5 971		
Umowa z dnia 18.01.2005 z późn. zm.	15	15	31.03.2011	
Umowa z dnia 03.11.2014	5 954	5 956	31.12.2020	weksel własny in blanco

Oprocentowanie udzielonych pożyczek w latach 2014 i 2015 zostało ustalone dla jednej z umów w oparciu o WIBOR 6M plus 1,5% marży, natomiast dla pozostałych umów zastosowano stałą stopę procentową.

Instrumenty finansowe wg kategorii - zmiana

01.01.2014 - 31.12.2014	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne
Stan na początek okresu			1 557	85 084
Zwiększenia	94	0	0	11 032
Zakup akcji				
Udzielenie pożyczek				6 654
Kredyty i pożyczki				
Odsetki naliczone wg efektywnej stopy procentowej				
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał				
Wycena godziwa odniesiona w RZIS	94			1
Odwrocenie wyceny godziwej odniesionej w RZIS				
Inne				4 377
Zmniejszenia	0	0	0	6 650
Sprzedaż akcji			0	
Splata pożyczek udzielonych				6 650
Splata kredytów i pożyczek				
Odpisy z tytułu utraty wartości				
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał				
Odwrocenie wyceny godziwej odniesionej w RZIS				
Inne –przekwalifikowania				
Stan na koniec okresu	94	0	1 557	89 466

01.01.2015 - 31.12.2015	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne
Stan na początek okresu	94		1 557	89 466
Zwiększenia	165	0	0	171
Zakup akcji/udziałów				
Udzielenie pożyczek				
Kredyty i pożyczki				
Odsetki naliczone wg efektywnej stopy procentowej				
Wycena bilansowa odniesiona na RZIS				-1
Wycena godziwa odniesiona w RZIS	165			
Odwrocenie wyceny godziwej odniesionej w RZIS				
Rozwiązanie odpisu aktualizującego				136
Inne				36
Zmniejszenia	94	0	0	16 215
Sprzedaż akcji			0	
Splata pożyczek udzielonych				755
Splata kredytów i pożyczek				
Odpisy z tytułu utraty wartości				
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał				
Odwrocenie wyceny godziwej odniesionej w RZIS	94			
Rozwiązanie odpisu aktualizującego				
Inne				15 460
Stan na koniec okresu	165	0	1 557	73 422

Nota 16. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Należności długoterminowe	31.12.2014	31.12.2015
Należności długoterminowe, w tym:		
- sprzedaż wierzytelności		
-należności od ZM SERVICE -sprzedaż form	15 013	
Razem należności długoterminowe brutto	15 013	
Odpis aktualizujący z tyt. wyceny w wartości godziwej		
Razem należności długoterminowe netto	15 013	0

Należności długoterminowe zostały rozliczone w 2015 roku w wyniku potrącenia z zobowiązaniami za zakupione formy od ZM SERVICE Sp. z o.o.

Nota 17. ZAPASY

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej.

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Materiały na potrzeby produkcji	25 011	20 581
Pozostałe materiały		
Półprodukty i produkcja w toku	13 937	16 438
Produkty gotowe	17 821	20 286
Towary	315	928
Zapasy brutto	57 084	58 233
Odpis aktualizujący wartość zapasów	3 296	593
Zapasy netto w tym:	53 788	57 640
- wartość bilansowa zapasów wykazana w wartości godziwej	53 788	57 640
- wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	14 376	17 376

Zapasy stanowiące zabezpieczenie - do których tytuł prawny podlega ograniczeniom/ lub stanowiące zabezpieczenie zobowiązań - wg wartości zawartych w zapisach wynikających z umów:

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2014	31.12.2015
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych	10 000	13 000
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek obcych	4 376	4 376
- stanowiące zabezpieczenie innych zobowiązań		
Zapasy ogółem, w tym:	14 376	17 376

Analiza wiekowa zapasów w okresie 01.01.2015 – 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Okres zalegania w dniach				Razem
	0-90	91-180	181-360	>360	
Materiały (brutto)	17 548	1 172	969	892	20 581
Materiały (odpisy)					0
Materiały netto	17 548	1 172	969	892	20 581
Półprodukty i produkcja w toku (brutto)	15 414	369	312	343	16 438
Półprodukty i produkcja w toku (odpisy)				188	188
Półprodukty i produkcja w toku (netto)	15 414	369	312	155	16 250
Produkty gotowe (brutto)	15 550	1 323	2 152	1 261	20 286
Produkty gotowe (odpisy)				401	401
Produkty gotowe (netto)	15 550	1 323	2 152	860	19 885
Towary (brutto)	779	31	112	6	928
Towary (odpisy)				4	4
Towary (netto)	779	31	112	2	924

Zmiany stanu odpisów aktualizujących zapasy

Wyszczególnienie	Odpisy aktualizujące materiały	Odpisy aktualizujące półprodukty i produkcję w toku	Odpisy aktualizujące produkty gotowe	Odpisy aktualizujące towary	Razem odpisy aktualizujące zapasy
Stan na dzień 01.01.2014 roku	2 757	105	464	0	3 326
Zwiększenia w tym:	0	93	451	0	544
- utworzenie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi kosztami operacyjnymi		93	451		544
- przemieszczenia					0
- inne					0
Zmniejszenia w tym:	5	105	464	0	574
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi	5	105	464		574
- wykorzystanie odpisów					0
- przemieszczenia					0
Stan na dzień 31.12.2014 roku	2 752	93	451	0	3 296
Stan na dzień 01.01.2015 roku	2 752	93	451	0	3 296
Zwiększenia w tym:	0	188	401	4	593
- utworzenie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi kosztami operacyjnymi		188	401	4	593
- przemieszczenia					0
- inne					0
Zmniejszenia w tym:	2 752	93	451	0	3 296
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi	2 650	93	451		3 194
- wykorzystanie odpisów	102				102
- przemieszczenia					0
Stan na dzień 31.12.2015 roku	0	188	401	4	593

Rozwiązanie odpisów aktualizujących materiały miało miejsce w związku ze sprzedażą materiałów, które były objęte odpisem (Umowa sprzedaży Nr 07/2015 z dnia 24 lipca 2015 roku).

Spółka dokonuje oceny przydatności zapasów w sposób regularny – w okresach miesięcznych i kwartalnych. Odpis aktualizujący wartość zapasów, dokonuje się poprzez doprowadzenie wartości tych zapasów do ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy, zapewniający ich upłynnienie po obniżonej wartości. Odwrócenie odpisu następuje w okresie, w którym te zapasy sprzedano, zużyto jako przetworzony surowiec w procesie produkcji lub w przypadku braku wymienionych wcześniej możliwości zezłomowano, z uwagi na nieprzydatność technologiczną lub zmianę potrzeb klientów.

Nota 18. NALEŻNOŚCI HANDLOWE

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Należności handlowe	62 013	62 454
- od jednostek powiązanych	13 526	6 923
- od pozostałych jednostek	48 487	55 531
Odpisy aktualizujące	1 972	2 525
Należności handlowe brutto	63 985	64 979

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności od 45 do 90 dni. Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym odbiorcom. Dzięki temu, w ocenie Zarządu nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym, utworzonym na należności handlowe o podwyższonym stopniu ryzyka ich nieściągalności.

Na 31 grudnia 2015 roku zmiany odpisu aktualizującego należności handlowe były następujące:

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych:

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Jednostki powiązane		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	0	1
Zwiększenia, w tym:		
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	17	1
- dowiązanie odpisów w związku z umorzeniem układu		
Zmniejszenia w tym:		
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	16	1
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	0	1
- zakończenie postępowań	16	
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek powiązanych na koniec okresu	1	1
Jednostki pozostałe		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	1 655	1 971
Zwiększenia, w tym:		
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	1 119	989
- dowiązanie odpisów w związku z umorzeniem układu	1 119	989
Zmniejszenia w tym:		
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	803	436
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	89	339
- zakończenie postępowań	714	97
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek pozostałych na koniec okresu	1 971	2 524
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych ogółem na koniec okresu	1 972	2 525

Należności handlowe dochodzone przez Spółkę w drodze postępowań upadłościowych i egzekucyjnych na dzień 31.12.2015 r. wyniosły łącznie 891 tys. zł. Należności te w momencie kiedy powstało ryzyko nieściągalności zostały w 100% objęte odpisem aktualizującym.

Nota 18 a. NALEŻNOŚCI HANDLOWE - STRUKTURA PRZETERMINOWANIA

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2014	62 013	51 183	8 749	452	542	1 087	0
Wobec jednostek powiązanych netto	13 526	13 102	424				
odpisy aktualizujące	1	1					
Wobec jednostek pozostałych netto	48 487	38 081	8 325	452	542	1 087	0
odpisy aktualizujące	1 971	9	40		17	1 041	864
31.12.2015	62 454	51 574	8 929	809	458	648	36
Wobec jednostek powiązanych netto	6 923	6 923	0	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	1				1		
Wobec jednostek pozostałych netto	55 531	44 651	8 929	809	458	648	36
odpisy aktualizujące	2 524	151	7	21	43	433	1 869

Nota 19. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Pozostałe należności, w tym:	7 425	5 523
- z tytułu podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych		
	397	361
- z tytułu ceł		
- z tytułu ubezpieczeń		
- zaliczki na dostawy	1 143	165
- z tytułu udzielonej gwarancji	3 619	3 269
- z tytułu zbycia akcji		
- z tytułu rozliczenia dotacji	396	14
- z tytułu sprzed. wierzytelności	1 817	1 285
- z tytułu zbycia aktywów trwałych		
- z tytułu wykupu zobowiązań kredytowych		
- inne	53	429
Odpisy aktualizujące	480	550
Pozostałe należności brutto	7 905	6 073

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Pozostałe należności, w tym:	7 425	5 523
od jednostek powiązanych	2	0
od pozostałych jednostek	7 423	5 523
Odpisy aktualizujące	480	550
Pozostałe należności brutto	7 905	6 073

Pozostałe należności skierowane na drogę postępowania sądowego – nie wystąpiły

Nota 19 a. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI - STRUKTURA PRZETERMINOWANIA

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane,				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2014	7 425	7 425	0	0	0	0	0
Wobec jednostek powiązanych netto	0						
odpisy aktualizujące							
Wobec jednostek pozostałych netto	7 425	7 425					
odpisy aktualizujące	480	200					280
31.12.2015	5 523	4 282	0	0	0	0	1 241
Wobec jednostek powiązanych netto	0						
odpisy aktualizujące							
Wobec jednostek pozostałych netto	5 523	4 282					1 241
odpisy aktualizujące	550	550					

Nota 20. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
- ubezpieczenia majątkowe	95	87
- ubezpieczenia OC ogólne, pracodawcy, za produkt	92	90
- ubezpieczenia samochodów-OC, AC, NNW	33	31
- ubezpieczenie utraty zysku	21	21
- licencje i oprogramowania komputerowe	95	
- szkolenia	2	1
- prenumeraty	17	13
- koszty reklamy	3	2
- remonty	22	35
- roczny abonament	10	55
- koszty prac rozwojowych	7 168	3 544
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe	6	5
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów:	7 564	3 884

Nota 21. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych:	5 727	4 971
Kasa	5	0
BGŻ S.A. O/Mielec		
PKO Bank Polski	2 926	2 825
CITI HANDLOWY	2 604	0
PBS	0	297
ING BANK ŚLĄSKI	5	1 166
Deutsche Bank	4	0
Biuro Maklerskie BZ WBK	8	8
BGK	175	675
Inne środki pieniężne:	0	0
Środki pieniężne w drodze		
Lokaty overnight		
Lokaty krótkoterminowe o terminie realizacji do 3 m-cy		
Naliczone odsetki od lokat krótkoterminowych o okresie realizacji do 3 m-cy		
Inne aktywa pieniężne:	0	0
Środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej		
Razem	5 727	4 971

Nadwyżki środków pieniężnych w banku są oprocentowane według wynegocjowanych umownie stóp procentowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na okres od 1-ego do kilku dni, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 4 971 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła 5 727 tysięcy PLN).

Nota 22. KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Liczba akcji	4 605 980	4 605 980
Wartość nominalna akcji	2,5	2,5
Kapitał zakładowy	11 515	11 515

Kapitał zakładowy – struktura

Seria/emisja rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość jednostkowa	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
Seria A / zwykła na okaziciela			1 368 660	2,5	3 421 650	fund. założycielski i fund. przedsiębiorstwa (akcje objęte i opłacone przez Skarb Państwa)	21-06-1996
Seria B / zwykła na okaziciela			2 737 320	2,5	6 843 300	kapitał rezerwowowy	01-01-1996
Seria C / zwykła na okaziciela			500 000	2,5	1 250 000	gotówka (publiczna emisja akcji)	01-01-1997
RAZEM:			4 605 980	2,5	11 514 950		

Akcjom serii A, B, i C przypada jeden głos na akcję. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

Kapitał zakładowy – struktura cd.

Akcjonariusz	Liczba akcji	% kapitału akcyjnego	Liczba głosów	% głosów
ZM INVEST S.A.	2 360 610	51,25%	2 360 610	51,53%
ZM ROPCZYCE S.A. (akcje własne)	25 146	0,55%	0	0,00%
Pozostali	2 220 224	48,20%	2 220 224	48,47%
Razem	4 605 980	100%	4 580 834	100%

Zmiana stanu kapitału zakładowego

Wyszczególnienie	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
Kapitał na początek okresu	11 515	11 515
<i>Zwiększenia, z tytułu:</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Zmniejszenia, z tytułu</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kapitał na koniec okresu	11 515	11 515

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,50 PLN i zostały w pełni opłacone.

Nota 23. AKCJE WŁASNE

Wartość akcji własnych (w tys. zł)	31.12.2014	31.12.2015
Stan na początek okresu	-805	-805
zakupione w ciągu okresu		
zmniejszenie z tytułu realizacji opcji na akcje		
inne zmiany - umorzenie		
Stan na koniec okresu	-805	-805

Uchwałą Zwyczajnego Zgromadzenia Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A. z dnia 10 kwietnia 2015 r. dokonano umorzenia 25 146 sztuk akcji zwykłych na okaziciela serii A, o wartości nominalnej po 2,50 każda tj. akcji o łącznej wartości nominalnej 62 865 zł. Ujemna różnica pomiędzy wartością nominalną akcji własnych a ceną ich nabycia w kwocie 743 087,84 zł zostanie ujęta jako zmniejszenie kapitału zapasowego Spółki. Uchwała skutki prawne wywoła z chwilą zarejestrowania przez właściwy Sąd Rejonowy Wydział Krajowego Rejestru Sądowego.

Nota 24. KAPITAŁ ZAPASOWY, Z AKTUALIZACJI WYCENY, REZERWOWY

	31.12.2014	31.12.2015
Kapitał zapasowy	102 537	114 860
Kapitał z aktualizacji wyceny	99 631	96 094
Pozostały kapitał rezerwowy	7	0
RAZEM	202 175	210 954

Zmiana stanu pozostałych kapitałów

Wyszczególnienie	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał rezerwowy	Razem
01.01.2014	93 560	99 407	7	192 974
Zwiększenia w okresie	8 977	224	0	9 201
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży				0
Podatek odroczone z tyt. powyższej korekty				0
Wynik z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych				0
Podatek odroczone z tyt. powyższej korekty				0
Podział zysku netto	8 977			8 977
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników				0
Zwiększenie kapitału o rozwiązana rezerwę z tyt. przeszacowania środków trwałych		224		224
Zmniejszenia w okresie	0	0	0	0
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży				0
Podatek odroczone z tyt. powyższej korekty				0
Wynik z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych				0
Podatek odroczone z tyt. powyższej korekty				0
Podział/ pokrycie zysku/straty netto				0
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników				0
Zwiększenie kapitału o rozwiązana rezerwę z tyt. przeszacowania środków trwałych				
31.12.2014	102 537	99 631	7	202 175
01.01.2015	102 537	99 631	7	202 175
Zwiększenia w okresie	12 323	221	0	12 544
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży				0
Podatek odroczone z tyt. powyższej korekty				0
Wynik z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych				0
Podatek odroczone z tyt. powyższej korekty				0
Podział zysku netto	8 558			8 558
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników				0
Nadwyżka z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych odniesiona na kapitał zapasowy	3 758			3 758
Zwiększenie kapitału o rozwiązana rezerwę z tyt. przeszacowania środków trwałych		221		221
Przeniesienie kapitału rezerwowego na kapitał zapasowy	7			
Zmniejszenia w okresie	0	3 758	7	3 765
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży				0
Podatek odroczone z tyt. powyższej korekty				0
Wynik z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych				0
Podatek odroczone z tyt. powyższej korekty				0
Podział zysku netto				0
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników				0
Przeniesienie kapitału rezerwowego na kapitał zapasowy			7	7
Nadwyżka z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych odniesiona na kapitał zapasowy		3 758		3 758
31.12.2015	114 860	96 094	0	210 954

Nota 25. ZYSKI/ STRATY AKTUARIALNE I ZYSKI ZATRZYMANE

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Straty aktuarialne (z uwzględnieniem podatku odroczonego)	-173	-255
Kwoty zawarte w pozycji niepodzielony wynik (zysk) niepodlegające wypłacie w formie dywidendy	5 237	5 237
Zysk (strata) netto bieżącego okresu	11 994	11 745

Nota 26. KREDYTY I POŻYCZKI

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Kredyty rachunku bieżącym	23 575	25 155
Kredyty bankowe	40 723	35 656
Pożyczki bankowe	0	0
Factoring	16 934	3 840
Suma kredytów, pożyczek i faktoringu, w tym:	81 232	64 651
- długoterminowe	35 688	31 982
- krótkoterminowe	45 544	32 669

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Kredyty, pożyczki i faktoring krótkoterminowe	45 544	32 669
Kredyty, pożyczki i faktoring długoterminowe	35 688	31 982
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	31 240	27 536
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	4 106	4 104
- płatne powyżej 5 lat	342	342
Kredyty pożyczki i faktoring razem	81 232	64 651

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2014

Nazwa banku	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Bank Handlowy S.A.	kredyt w rachunku bieżącym	15 000	9 832	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	25.06.2015	Hipoteka do kwoty 13 000 (ustanowiona jako kaucyjna)+ pełnomocnictwo do rachunku + hipoteka zwykła w kw. 4.800 + hipoteka kaucyjna do kw. 960 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
PKO Bank Polski S.A.	kredyt obrotowy odnawialny	450	450	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	15.09.2017	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka kaucyjna do kw. 6.000 + hipoteka kaucyjna do kw 31 500+ cesja praw z polisy ubezpieczeniowej + zastaw na zapasach wyrobów na kw 7 000
PKO Bank Polski S.A.	kredyt obrotowy odnawialny	23 550	22 661	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	15.09.2017	j.w.
PKO Bank Polski S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	4 000	0	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	27.11.2015	j.w.
PKO Bank Polski S.A.	kredyt inwestycyjny	5 300	3 574	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	30.06.2018	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka do kw 7 950 + zastaw rejestrowy na aktywach trwałych 12 118 tys PLN + zastaw na cesja praw z polisy
PKO Bank Polski S.A.	kredyt obrotowy nieodnawialny	8 200	1 361	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	15.07.2015	weksel własny in blanco + hipoteka umowna łączna w kw. 8 200 + hipoteka kaucyjna do kw. 4.100 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku bieżącym	5 840	3 060	WIBOR 3M + marża wynegocjowana z bankiem	25.02.2015	pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 5 063 + hipoteka umowna do kw. 5 063 +cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Podkarpacki Bank Spółdzielczy	kredyt w rachunku bieżącym	5 000	900	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	19.03.2015	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 7 500 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt obrotowy	14 370	12 677	WIBOR 3M + marża wynegocjowana z bankiem	25.02.2021	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 15 000 + hipoteka umowna do kw. 15 000 +cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt w rachunku bieżącym	10 000	9 783	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	05.07.2015	hipoteka umowna do kwoty 33 000 + zastaw rejestrowy na aktywach trwałych do kw. 3 444 +zastaw rejestrowy na zapasach na kw. 3 000 cesja praw z polisy ubezpieczeniowej + cesja wierzytelności z monitoringiem

Bank Handlowy S.A.*	faktoring - dyskonto	12 000	11 612	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	na czas nieokreślony z możliwością wypowiedzenia* - limit coroczne negocjowany	w ramach istniejących zabezpieczeń
ING Bank Śląski	faktoring odwrócony	3 000 450	2 862	stawka depozytów zależna od okresu finansowania + marża wynegocjowana z bankiem	25.06.2015	w ramach istniejących zabezpieczeń
Bank Handlowy S.A.	faktoring odwrócony	3 000	2 460	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	na czas nieokreślony z możliwością wypowiedzenia - limit coroczne negocjowany	w ramach istniejących zabezpieczeń
RAZEM			81 232			

* Umowa została wypowiedziana z dniem 31.12.2014 r.

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2015

Nazwa banku	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
PKO Bank Polski S.A.	kredyt obrotowy odnawialny	450	450	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	15.09.2017	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka kaucyjna do kw. 6.000 + hipoteka kaucyjna do kw 31 500+ cesja praw z polisy ubezpieczeniowej + zastaw na zapasach wyrobów na kw 7 000
PKO Bank Polski S.A.	kredyt obrotowy odnawialny	23 550	22 045	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	15.09.2017	j.w.
PKO Bank Polski S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	4 000	1 907	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	15.09.2017	j.w.
PKO Bank Polski S.A.	kredyt inwestycyjny	5 300	2 555	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	30.06.2018	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka do kw 7 950 + zastaw rejestrowy na aktywach trwałych kw. 12.118 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku bieżącym	5 840	2 765	WIBOR 3M + marża wynegocjowana z bankiem	18.02.2016	pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 5 063 + hipoteka umowna do kw. 5 063 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej

Podkarpacki Bank Spółdzielczy	kredyt w rachunku bieżącym	5 000	830	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	18.03.2016	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 7 500 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt obrotowy	14 370	10 606	WIBOR 3M + marża wynegocjowana z bankiem	25.02.2021	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 15 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt w rachunku bieżącym (umowa wieloproduktowa)	25 000	19 653	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	11.03.2017	hipoteka umowna do kwoty 22 000 +hipoteka umowna łączna do kw. 11.000 +hipoteka umowna do kw. 18.760+ zastaw rejestrowy na aktywach trwałych do kw. 3 444 +zastaw rejestrowy na zapasach na kw. 6 000 + cesja z umowy faktoringu ING CF+ cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt obrotowy (umowa wieloproduktowa)	1 250 EUR	0	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	11.03.2017	j.w.
ING Bank Śląski	faktoring odwrócony (umowa wieloproduktowa)	7 000	190	stawka depozytów zależna od okresu finansowania + marża wynegocjowana z bankiem	11.03.2017	w ramach istniejących zabezpieczeń
ING Commercial Finance Polska S.A.	faktoring	15 000	3 650	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	09.03.2016	dwa weksle własne in blanco + pełnomocnictwo do rachunku + cesja z polisy KUKE
RAZEM			64 651			

Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	31.12.2014		31.12.2015	
	wartość w walucie	wartość w PLN	wartość w walucie	wartość w PLN
PLN		67 220		61 060
EUR	1 838	7 835	702	2 989
USD	1 761	6 177	154	602
GBP				
CHF				
Kredyty i pożyczki razem	x	81 232	x	64 651

Nota 27. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	2 566	2 016
- długoterminowe		
- krótkoterminowe	2 566	2 016
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	16 834	16 863
- wyemitowane obligacje*	16 834	16 863
Razem	19 400	18 879

*W dniu 16 maja 2014 roku Spółka zakończyła subskrypcję niezabezpieczonych obligacji o wartości 4 mln euro. Oprocentowanie obligacji wynosi EURIBOR plus 3 pkt. proc., z terminem wykupu papierów na 15 maja 2019 roku. Celem emisji było pozyskanie środków głównie na refinansowanie oraz finansowanie inwestycji oraz dywersyfikacja źródeł finansowania. Papiery dłużne zostały objęte przez Fundusze Inwestycyjne i od 22 lipca 2014 roku są one notowane na rynku Catalyst.

Emisja dłużnych papierów wartościowych

Typ transakcji	Kwota nominalna 1 obligacji (EUR/szt.)	Ilość (szt.)	Wartość nominalna (w EUR)	Data wykupu
Obligacje serii A (na okaziciela)	100	40 000 szt.	4 000 000	15.05.2019

Pochodne instrumenty finansowe i inne zobowiązania długoterminowe - struktura zapadalności

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Pochodne instrumenty finansowe	2 566	2 016
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	2 566	1 906
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat		110
- płatne powyżej 5 lat		
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	16 834	16 863
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat		
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	16 834	16 863
- płatne powyżej 5 lat		
Razem	19 400	18 879

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	2566	2016
- zobowiązania z tyt. opcji (ugoda)		
- wycena transakcji typu forward	142	24
- wycena transakcji typu IRS	2 424	1 992
Pozostałe zobowiązania długoterminowe, w tym:	17 049	17 046
- wyemitowane obligacje	17 049	17 046
Odpis aktualizujący z tytułu wyceny w zamortyzowanym koszcie	-215	-183
Razem zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	19 400	18 879

Typ transakcji	Data zawarcia	Czas transakcji	Waluta	Kurs wykonania /przedział/	Kwota bazowa (w tys.)	Wartość godziwa (w tys. zł)
Wg stanu na dzień 31.12.2014						2 566
PKO BP S.A.						
Transakcja IRS	IV kw. 2013	IV kw. 2018	PLN		30 000	2 347
BGK						
Transakcja IRS	04.07.2015	15.05.2019	EUR		500	46
Transakcja IRS	14.08.2015	15.05.2019	EUR		500	31
BANK HANDLOWY						
Forward - sprzedaż	III kw. 2014	III kw. 2015 - IV kw. 2015	EUR	4,26-4,27	2 300	90
ING						
Forward - sprzedaż	III kw. 2014	II kw. 2015 - III kw. 2015	EUR	4,26 - 4,29	1 500	30
Forward - sprzedaż	IV kw. 2014	II kw. 2015 - IV kw. 2016	EUR	4,27-4,29	1 100	22
Wg stanu na dzień 31.12.2015						2 016
PKO BP S.A.						
Transakcja IRS	IV kw. 2013	IV kw. 2018	PLN		30 000	1 882
BGK						
Transakcja IRS	04.07.2015	15.05.2019	EUR		500	58
Transakcja IRS	14.08.2015	15.05.2019	EUR		500	46
Transakcja IRS	26.10.2015	15.05.2019	EUR		500	6
Forward-sprzedaż	II-IV kw. 2015	I kw. 2016 - IV kw. 2016	EUR		900	24

Nota 28. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE

Zobowiązania handlowe

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Zobowiązania handlowe	24 488	27 801
Wobec jednostek powiązanych	1 682	2 154
Wobec jednostek pozostałych	22 806	25 647

Zobowiązania handlowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2014	24 488	21 450	2 858	2	0	109	69
Wobec jednostek powiązanych	1 682	1 043	639	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych	22 806	20 407	2 219	2	0	109	69
31.12.2015	27 801	25 862	1 810	4	0	37	88
Wobec jednostek powiązanych	2 154	1 958	196	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych	25 647	23 904	1 614	4	0	37	88

Nota 29. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	2 195	1 614
Podatek VAT	733	0
Podatek zryczałtowany u źródła	2	6
Podatek dochodowy od osób fizycznych	252	282
Składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	1 191	1 319
Opłaty celne	17	7
Akcyza		
Pozostałe		
Pozostałe zobowiązania	6 943	4 045
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	1 147	1 190
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		
Zobowiązania wobec wspólnego przedsięwzięcia		
Zobowiązania z tytułu opłacenia udziałów		1 284
Zobowiązanie z tytułu umowy cesji wierzytelności		905
Inne zobowiązania, w tym:	5 796	666
Fundusze specjalne	0	24
Zobowiązania finansowe-factoring	5 322	190
Razem inne zobowiązania	9 138	5 659

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2014	9 138	9 138	0	0	0	0	0
Wobec jednostek powiązanych	0	0					
Wobec jednostek pozostałych	9 138	9 138					
31.12.2015	5 659	5 659	0	0	0	0	0
Wobec jednostek powiązanych	1 284	1 284					
Wobec jednostek pozostałych	4 375	4 375					

Nota 30. FUNDUSZE SPECJALNE - ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego /kwot uzgodnionych ze związkami zawodowymi/, bądź też dodatkowego odpisu z zysku (za zgodą właściwych organów). Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółka skompensowała należności Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę należności, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto.

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Środki trwałe wniesione do Funduszu	0	0
Pożyczki udzielone pracownikom	310	311
Należność z tyt. nie spłaconego mieszk.zakł.	1	1
Środki pieniężne	331	270
Zobowiązania z tytułu Funduszu	617	606
Saldo po skompensowaniu	-25	24
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	510	532

Nota 31. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Poręczenie spłaty weksla		
Zobowiązania z tytułu poręczeń jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych		
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowych dobrego wykonania umowy	899	1 054
Przejęcie zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancji bankowych na rzecz osób trzecich	355	205
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowych zapłaty długu celnego	50	50
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za 2008 r.		6 647
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za 2009-2010 r.		9 741
Zobowiązania z tytułu zawartych umów konsygnacyjnych	186	47
Zobowiązania z tytułu towarów złożonych na składzie celnym	24 268	35 558
Razem zobowiązania warunkowe	25 758	53 302

Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń:

Wyszczególnienie	Tytułem	Waluta	31.12.2014	31.12.2015
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowych	zabezpieczenie gwarancji bankowej prawidłowego wykonania umowy	PLN	1 254	1 259
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowych	zabezpieczenie gwarancji bankowej zapłaty długu celnego	PLN	50	50
Razem			1 304	1 309

Nota 32. ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Wyszczególnienie	31.12.2014		31.12.2015	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku				
W okresie od 1 do 5 lat	718	628	528	461
Powyżej 5 lat				
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	718	628	528	461
Przyszły koszt odsetkowy	90 x		67 x	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	628	628	461	461
krótkoterminowe				
długoterminowe	628	628	461	461

Zobowiązania wg przedmiotu leasingu finansowego na dzień 31.12.2014 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów-wartość bilansowa netto zobowiązania				Razem
	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
Sprzęt komputerowy		188			188
Środki transportu			440		440
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	0	188	440	0	628

Zobowiązania wg przedmiotu leasingu finansowego na dzień 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów-wartość bilansowa netto zobowiązania				Razem
	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
Sprzęt komputerowy		115			115
Środki transportu			346		346
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	0	115	346	0	461

Umowy leasingu finansowego na dzień 31.12.2015 r.

Finansujący	Wartość początkowa	Wartość początkowa (waluta)	Oznaczenie waluty	Wartość zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego	Warunki przedłużenia umowy lub możliwość zakupu	Ograniczenia wynikające z umowy
PRIMECAR MANAGEMENT S.A. GDAŃSK	431	-	PLN	245	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-
Europ.Fundusz Leas. S.A. z Siedzibą WROCŁAW	206		PLN	102	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	
PKO BANKOWY LEASING SP.Z O.O. ŁÓDZ	129		PLN	13	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	
MASTERLEASE SP.Z.O.O GDAŃSK	81	-	PLN	65	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-
IMPULS LEASING POLSKA SP.Z O.O. WARSZAWA	317	-	PLN	36	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-

Nota 33. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Dotacje	9 235	10 277
- dofinansowanie projektu - POIG 4.4	3 754	3 147
- dofinansowanie projektu - INITECH	33	21
- dofinansowanie projektu - INNOTECH	836	903
- dofinansowanie projektu - POIG 1.4	980	953
- dofinansowanie projektu - POIG 1.4F	0	19
- dofinansowanie projektu - POIG 4.5.2	3 629	5 233
- dofinansowanie z powiatowego UP	3	1
Przychody przyszłych okresów	897	1 027
¹ -sprzedaż wyrobów na bazie dostawy DDU, DDP	897	1 027
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	10 132	11 304
długoterminowe	9 235	10 277
krótkoterminowe	897	1 027

Dodatkowe informacje objaśniające dla dotacji na 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	data otrzymania dofinansowania	wartość dofinansowania	kwota dotacji - do otrzymania w okresach przyszłych	data zakończenia projektu zg z umową
INNOTECH - AGH2 dofinansowanie prac rozwojowych	18.02.2013	881	0	31.12.2015
POiG 1.4 - dofinansowanie badań przemysłowych i prac rozwojowych	30.07.2012	4 040	0	30.06.2015
POiG 1.4F - dofinansowanie badań przemysłowych i prac rozwojowych	09.05.2014	564	8	30.09.2015
POiG 4.5.2 - dofinansowanie zakupu ST oraz WNP	27.08.2013	6 345	0	30.06.2015
dofians.z powiat.UP - dofinansowanie zakupu ST	27.08.2013	9	0	30.06.2015
Dotacje		11 839	8	

Nota 34. REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

	31.12.2014	31.12.2015
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	1 325	1 402
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	374	477
Rezerwy na pozostałe świadczenia	1 774	2 638
Razem	3 473	4 517
- długoterminowe	1 176	1 131
- krótkoterminowe w tym	2 297	3 386
<i>dla Zarządu</i>	505	977

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na nagrody jubileuszowe	Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	Rezerwy na pozostałe świadczenia pracownicze
Stan na 01.01.2014	1 231		292	1 250
Utworzenie rezerwy	302		374	1 521
Koszty wypłaconych świadczeń	208			797
Rozwiązanie rezerwy			292	200
Stan na 31.12.2014, w tym:	1 325	0	374	1 774
- długoterminowe	1 176			
- krótkoterminowe	149		374	1 774
Stan na 01.01.2015	1 325		374	1 774
Utworzenie rezerwy	193		477	2 502
Koszty wypłaconych świadczeń	116			1 440
Rozwiązanie rezerwy			374	198
Stan na 31.12.2015, w tym:	1 402	0	477	2 638
- długoterminowe	1 131			
- krótkoterminowe	271		477	2 638

Spółka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury/renty kwoty odpraw emerytalnych/rentowych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Stopa dyskontowa (%)	2,75%	3,00%
Prawdopodobieństwo rezygnacji uzależnione od wieku pracowników (%)	5%	5,5%
Przewidywany nominalny wzrost wynagrodzeń (%)	1%	1%

Odprawy emerytalne i rentowe

Zmiany wartości bieżącej zobowiązania	31.12.2014	31.12.2015
Wartość bieżąca zobowiązania na 1 stycznia	1 231	1 325
Koszty odsetek	40	32
Koszty bieżącego zatrudnienia	48	59
Koszty przeszłego zatrudnienia	0	0
Wypłacone świadczenia	-207	-116
Straty/zyski aktuarialne, w tym:	-213	-102
<i>ze zmiany założeń finansowych</i>	112	-23
<i>ze zmiany założeń demograficznych</i>	101	125
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec	1 325	1 402

Kwota ujęta w bilansie	1 325	1 402
Wartość bieżąca zobowiązania	1 325	1 402
Kwoty ujęte w rachunku zysków i strat	-119	-25
Koszty bieżącego zatrudnienia	48	59
Koszty przeszłego zatrudnienia	0	0
Koszty odsetek	40	32
Wypłacone świadczenia	-207	-116
Straty/zyski z tytułu ograniczeń i rozliczeń		
Kwota ujęta w dochodzie całkowitym (inne)	-213	-102
Zyski/Straty aktuarialne	-213	-102

Odprawy emerytalne i rentowe	31.12.2014	31.12.2015
Saldo początkowe zobowiązania netto	1 231	1 325
Koszty, jak wyżej	94	77
Saldo końcowe zobowiązania netto	1 325	1 402

Poza rezerwami na odprawy emerytalno-rentowe Spółka tworzy rezerwy na urlopy i pozostałe świadczenia pracownicze.

Rezerwy na pozostałe świadczenia pracownicze obejmują min. rezerwy na nagrody i premie dla Zarządu i pracowników Spółki oraz rezerwy z tyt. realizacji programu motywacyjnego oparte o wartość przekazanych opcji pracowniczych i parametry stanowiące pomiar realizacji zadań indywidualnych. W przypadku realizacji zadań przez pracowników Spółka dokonuje wypłaty świadczeń pracowniczych, natomiast w przypadku braku ich realizacji rezerwa podlega rozwiązaniu (bez wykorzystania).

Nota 35. POZOSTAŁE REZERWY

	31.12.2014	31.12.2015
Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	1 353	1 129
Rezerwa na prowizję od sprzedanych wyrobów	932	868
Rezerwa na ubezpieczenie kontraktu	74	53
Rezerwa na reklamację wyrobów		
Rezerwa na usługi transportowe	301	449
Rezerwa na koszty bieżącego okresu	1 216	1 320
Razem, w tym:	3 876	3 819
- długoterminowe		
- krótkoterminowe	3 876	3 819

Zmiana stanu rezerw

Wyszczególnienie	Rezerwy na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	Rezerwa na prowizję od sprzedanych wyrobów	Rezerwa na ubezpieczenie kontraktu	Rezerwa na reklamacje wyrobów	Rezerwa na usługi transportowe	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na 01.01.2014	1 056	983	11	0	349	363	2 762
Utworzone w ciągu roku obrotowego	1 353	774	74		301	1 170	3 672
Wykorzystane	453	825	11		349	317	1 955
Rozwiązane	603						603
Korekta z tytułu różnic kursowych							0
Korekta stopy dyskontowej							0
Stan na 31.12.2014, w tym:	1 353	932	74	0	301	1 216	3 876
- długoterminowe							
- krótkoterminowe	1 353	932	74	0	301	1 216	3 876
Stan na 01.01.2015	1 353	932	74	0	301	1 216	3 876
Utworzone w ciągu roku obrotowego	963	724			450	1 198	3 335
Wykorzystane	1 187	788	21		302	1 094	3 392
Rozwiązane							0
Korekta z tytułu różnic kursowych							0
Korekta stopy dyskontowej							0
Stan na 31.12.2015, w tym:	1 129	868	53	0	449	1 320	3 819
- długoterminowe							
- krótkoterminowe	1 129	868	53	0	449	1 320	3 819

Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz pozostałe rezerwy

Spółka tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych oraz zwrotów produktów sprzedanych w ciągu ostatnich 2 lat obrotowych, na podstawie analizy wartości kontraktów objętych gwarancją w relacji do wartości kontraktów zawartych ogółem, w przedziale 3-ech ostatnich lat. Dodatkowo w procesie ustalania wskaźnika do utworzenia rezerwy na naprawy gwarancyjne uwzględnia się maksymalny wymiar gwarancji wg zawartych kontraktów w odniesieniu do przychodów ze sprzedaży zrealizowanych w poszczególnych latach przyjętych do założeń, a następnie koryguje się go relacją faktycznie poniesionych kosztów zgłoszonych i uznanych reklamacji/napraw gwarancyjnych w tych latach. Tak ustalony wskaźnik przeliczony przez przychody ze sprzedaży wg planu na rok bieżący wskazuje optymalny poziom rezerwy na naprawy gwarancyjne.

Przewiduje się, że część tych kosztów może zostać poniesiona w następnym roku obrotowym, a ich całość w ciągu 2-3 lat od dnia bilansowego - w przypadku nie wywiązania się z warunków gwarancyjnych.

Spółka tworzy również rezerwy na przyszłe koszty bezpośrednio związane z realizowaną sprzedażą produktów. Podstawą do tworzenia tych rezerw, na które składają się min. rezerwy na prowizje z tyt. pośrednictwa w sprzedaży, ubezpieczenie kontraktów sprzedażowych, koszty serwisu i nadzoru u odbiorców oraz pozostałe usługi obce - są podpisane przez Spółkę kontrakty/umowy, które zawierają warunki realizacji usług ściśle powiązanych z realizowaną sprzedażą. Przewiduje się, że większość tych kosztów zostanie poniesiona w bieżącym i następnym roku obrotowym.

Wystąpienie wypełnienia obowiązku naprawy daje podstawę do wykorzystania rezerwy do wysokości kosztu danego zgłoszenia reklamacyjnego. Konsekwencją jest proporcjonalne w kolejnych okresach tworzenie rezerw celem utrzymania poziomu przyjętej wartości.

Inne rezerwy

W omawianym okresie sprawozdawczym nie wystąpiły nowe istotne tytuły rezerw w porównaniu do roku poprzedniego, które wymagałyby odrębnego ujawnienia.

Nota 36. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe, akcje własne i obce oraz obligacje. Głównym celem korzystania z tych instrumentów jest pozyskanie środków na bieżącą działalność Spółki, jak również na sfinansowanie modernizacji majątku i inwestycji rozwojowych. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Spółka zawiera transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu forward oraz transakcje zabezpieczające przed ryzykiem stóp procentowych (IRS). Celem tych transakcji jest odpowiednio:

- zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności gospodarczej oraz wynikającym z używanych przez nią źródeł finansowania,
- zarządzanie ryzykiem zmiany stóp procentowych.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Są one na bieżąco monitorowane i w zależności od sytuacji podejmowane są adekwatne decyzje w zakresie postępowania z ryzykami.

Sposoby zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka zostały w skrócie omówione poniżej. Przy omawianiu kluczowych ryzyk zamieszczono analizę wrażliwości na zmianę parametrów.

Ryzyko stopy procentowej

Nieprzewidywalność poziomu stóp procentowych w przyszłości powoduje ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku finansowego poprzez swój negatywny wpływ na przychody i koszty finansowe. Charakter ekspozycji Spółki na ryzyko zmiany stóp procentowych implikuje, że wraz ze wzrostem/spadkiem bazowych stóp procentowych wynik finansowy Spółki pogarsza się/poprawia się.

Narażenie na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim zobowiązań finansowych Spółki, w znacznie mniejszym stopniu należności.

Spółka posiłkuje się finansowaniem zewnętrznym w postaci: kredytów złotych, walutowych, factoringu, leasingu oraz w drodze emisji obligacji.

Spółka korzysta zarówno z finansowania o oprocentowaniu stałym, jak i zmiennym. Kredyty bankowe (również te długoterminowe) mają oprocentowanie zmienne, oparte o stopy % depozytów złotych bądź walutowych oraz stałą marżę banku w okresie obowiązywania umowy, oprocentowanie stałe stosowane jest w części zawartych umów leasingowych.

Celem ograniczenia wpływu ryzyka stóp procentowych na wyniki finansowe Spółki

1. w dniu 22 października 2013 r. została zawarta transakcja zamiany stóp procentowych IRS na okres do 2018-10-31 z forward startem od 2014-11-01. Kwota nominalna transakcji to 30 000 000 PLN a wysokość stałej stopy procentowej to 3,97%. Zabezpiecza ona ok 40% nominalu kredytów generujących ryzyko stóp procentowych, których oprocentowanie oparte jest o zmienną stopę procentową WIBOR,
2. w dniach 16 kwietnia i 14 sierpnia 2014 r zostały zawarte transakcje IRS w walucie EUR i w nominalach 500 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokości stałej stopy procentowej to odpowiednio 0,890% (forward start od 2015-07-01) i 0,730% (forward start od 2015-08-14). Zabezpieczają one 25% nominalu obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR,
3. w dniach 26 października i 16 listopada 2015 r zostały zawarte transakcje IRS w walucie EUR i w nominalach 500 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokości stałej stopy procentowej to odpowiednio 0,280% (forward start od 2016-10-26) i 0,190% (forward start od 2016-11-15). Zabezpieczają one kolejne 25% nominalu obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR.

Na dzień 31.12.2015 r. wartość godziwa zawartych transakcji zamiany stóp procentowych jest oszacowana na kwotę łącznie: -1 991,7 tys. zł (strata) wg modelu wyceny zastosowanej przez banki, w których te transakcje zawarto.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

W Spółce występuje ryzyko stopy procentowej głównie w związku z korzystaniem z kredytów bankowych w PLN, których oprocentowanie jest oprocentowaniem zmiennym – opartym o WIBOR 1M i stałą w okresie kredytowania marżę banków kredytujących.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego Spółki dominującej na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników.

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmianę stóp procentowych na dzień 31.12.2015 r., przyjęto założenie, że zmiana poziomu stóp procentowych może wynosić +/- 1 punkt procentowy (na podstawie danych historycznych i posiadanej wiedzy).

Wyliczenie na 31.12.2015 r.:

Tytuł	Wartość obliczona dla celów analizy (w tys. PLN/ w p.p.)
Średni stan zobowiązań z tyt. kredytów i obligacji w 2015 roku	80 793
Szacowana zmiana stóp procentowych	+/- 1 p.p.
Wzrost/spadek kosztów finansowych spowodowany wzrostem/spadkiem stóp procentowych = wpływ na wynik brutto okresu	808
Podatek dochodowy	154
RAZEM wpływ na wynik netto okresu	654

Łączne koszty finansowe związane z korzystaniem z kredytów i pożyczek oraz odsetek dotyczących dłużnych wartościowych instrumentów finansowych w 2015 roku wyniosły 2 662 tys. zł. Gdyby na dzień 31.12.2015 r. poziom stóp procentowych był wyższy lub niższy od obowiązującego o 1 punkt procentowy wówczas wynik netto Spółki byłby wyższy lub niższy o 654 tys. zł z tytułu wyższych lub niższych odsetek od zaciągniętych kredytów bankowych.

Jednocześnie z uwagi na posiadane transakcje IRS wrażliwość na zmiany stóp procentowych (30 mln PLN i 2 mln EUR) została znacznie zredukowana (o ok 47% do 342 tys zł w przypadku szacowanej zmiany stopy procentowej o 1%).

Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji kupna materiałów (w mniejszym zakresie usług) oraz sprzedaży wyrobów i usług. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę transakcji w walutach innych niż ich waluta wyceny. Około 84% zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza (lub powiązana jest z kursem waluty innej niż sprawozdawcza –sprzedaż denominowana wg kursu waluty innej niż PLN). Analogicznie ok 50% kosztów wyrażonych jest w walutach innych niż sprawozdawcza.

W przypadku przepływów walutowych inkasowanych i wydatkowanych w walutach obcych mamy do czynienia zarówno z ryzykiem transakcyjnym jak i przeliczeniowym (stosowanie terminów odroczonej płatności w stosunku do daty dostawy/faktury). W przypadku przepływów denominowanych w walutach obcych i inkasowanych/wydatkowanych w PLN występujące ryzyko zależy od przyjmowanej daty przeliczenia na złoty i o ile jest to data wystawienia faktury i wysyłki, pozostaje wyłącznie ryzyko ekonomiczne.

Ryzyko walutowe –wrażliwość na zmiany (jednostka dominująca)

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany kursów walut na dzień 31.12.2015r korzystając z tabeli kursów nr 254/A/NBP/2015 z dnia 31.12.2015 (Kurs EUR/PLN 4,2615 i USD/PLN 3,9011, RUB/PLN 0,0528)

Wyliczenie na 31.12.2015 r.:

Pozycja wg walut	Stan na 31.12.2015 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2015 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. pozycjach (w tys. PLN)
Należności handlowe				
EUR	9 073	38 664	+/-1%	386,6
USD	3 236	12 624	+/-1%	126,2
RUB	12 119	640	+/-1%	6,4
Należność z tyt. pożyczki				
USD	4	15	+/-1%	0,2
Pozostałe należności				
USD	329	1 285	+/-1%	12,9
Zobowiązania -OBLIGACJE				
EUR	4 000	16 863	+/-1%	168,6
Zobowiązania handlowe				
EUR	1 807	7 703	+/-1%	77,0
USD	2 612	10 188	+/-1%	101,9
Zobowiązania z tyt. pożyczki - faktoring				
EUR	702	2 990	+/-1%	29,9
USD	154	602	+/-1%	6,0
Pozostałe zobowiązania				
USD	561	2 189	+/-1%	21,9
Środki pieniężne				
EUR	487	2 074	+/-1%	20,7
USD	704	2 748	+/-1%	27,5
RUB	2 674	141		1,4
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				177
Podatek dochodowy				34
RAZEM wpływ na wynik netto okresu				143

Gdyby na dzień 31.12.2015 r. kurs głównych walut dla Spółki tj. EUR, USD i RUB był wyższy lub niższy o 1%, wówczas wynik netto byłby wyższy lub niższy o 143 tys. zł - w wyniku ujemnych lub dodatnich różnic kursowych wynikających z przeliczenia należności, udzielonej pożyczki, środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, zobowiązań handlowych i zobowiązań z tytułu faktoringu.

W celu ograniczenia ryzyka wahań kursów walutowych, w rozliczeniach walutowych związanych ze sprzedażą eksportową i zakupami z importu, w Spółce w dużej mierze wykorzystuje się naturalny hedging, zmierzający do równoważenia przepływów walutowych. W czasie krótkoterminowej i dającej się ustalić nierównowagi w przepływach walutowych wykorzystuje się walutowe instrumenty pochodne do zabezpieczania w sposób nierzeczywisty przyszłych przepływów pieniężnych. Spółka jest stroną walutowych kontraktów typu forward. Nabyte instrumenty są denominowane w walutach EUR.

Spółka każdorazowo negocjuje warunki zawieranych pochodnych instrumentów pochodnych zabezpieczających z bankiem w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji (w zakresie wolumenu ekspozycji oraz przewidywanych terminów zapadalności) i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka zabezpieczyła część transakcji sprzedaży i kupna w walucie lub denominowanych wg kursu walut obcych z tytułu, których na dzień bilansowy istniały uprawdopodobnione przyszłe należności i zobowiązania dla 2016 roku.

Poniżej specyfikacja otwartych pozycji walutowych przez Spółkę na 31.12.2015r. – wg Banków:

NAZWA BANKU	WALUTA	RODZAJ TRANSAKЦИИ	WOLUMEN	Kurs	Data transakcji	Data waluty
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3952	2014-12-29	2016-01-29
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,2010	2015-08-05	2016-01-29
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,2179	2015-08-21	2016-01-29
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,2770	2015-09-02	2016-01-29
Miesiąc: 2016.01			500 000	4,2973		
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,4004	2014-12-29	2016-02-29
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,2390	2015-07-06	2016-02-29
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,2070	2015-08-05	2016-02-29
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,2830	2015-09-02	2016-02-29
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3835	2015-12-14	2016-02-29
Miesiąc: 2016.02			700 000	4,3075		
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,4056	2014-12-29	2016-03-31
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,2450	2015-07-06	2016-03-31
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,2667	2015-07-08	2016-03-31
Miesiąc: 2016.03			600 000	4,3058		
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	300 000	4,1905	2015-05-26	2016-04-04
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,4105	2014-12-29	2016-04-29
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,2230	2015-06-26	2016-04-29
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,2704	2015-07-08	2016-04-29
Miesiąc: 2016.04			900 000	4,2644		
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,4159	2014-12-29	2016-05-31
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	500 000	4,2195	2015-06-08	2016-05-31
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,1987	2015-07-30	2016-05-31
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3985	2015-12-14	2016-05-31
Miesiąc: 2016.05			1 000 000	4,2925		
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,4210	2014-12-29	2016-06-30
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	500 000	4,2460	2015-06-08	2016-06-30
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,2044	2015-07-30	2016-06-30
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,4005	2015-12-14	2016-06-30
Miesiąc: 2016.06			1 000 000	4,3077		
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3000	2015-08-24	2016-07-29
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3115	2015-09-02	2016-07-29
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,2811	2015-09-24	2016-07-29
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3260	2015-10-27	2016-07-29
Miesiąc: 2016.07			600 000	4,3043		
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3170	2015-09-02	2016-08-31
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,2863	2015-09-24	2016-08-30
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3280	2015-10-21	2016-08-30

ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3683	2015-12-08	2016-08-31
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3873	2015-12-09	2016-08-31
Miesiąc: 2016.08			700 000	4,3287		
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,2965	2015-09-28	2016-09-15
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3072	2015-09-30	2016-09-15
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3500	2015-10-22	2016-09-30
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3405	2015-10-28	2016-09-30
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3923	2015-12-09	2016-09-30
Miesiąc: 2016.09			700 000	4,3272		
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3376	2015-10-21	2016-10-20
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3600	2015-10-22	2016-10-31
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3460	2015-10-28	2016-10-31
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	150 000	4,3660	2015-12-04	2016-10-31
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3790	2015-12-08	2016-10-31
Miesiąc: 2016.10			650 000	4,3553		
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3625	2015-10-28	2016-11-30
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3460	2015-12-02	2016-11-30
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3498	2015-12-03	2016-11-30
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3638	2015-12-03	2016-11-30
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	150 000	4,3722	2015-12-04	2016-11-30
Miesiąc: 2016.11			750 000	4,3568		
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3858	2015-12-08	2015-12-06
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3675	2015-10-28	2016-12-30
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3515	2015-12-02	2016-12-30
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3565	2015-12-03	2016-12-30
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	100 000	4,3690	2015-12-03	2016-12-30
Miesiąc: 2016.12			700 000	4,3626		
EUR 2016			8 800 000	4,3159		

Na dzień 31.12.2015 r. wartość godziwa zawartych walutowych transakcji terminowych w łącznym wolumenie 8 800 tys. EUR jest oszacowana na kwotę łącznie: 141 tys. zł (zysk) wg modelu wyceny zastosowanej przez banki, w których te transakcje zawarto.

Poniżej zamieszczono analizę wrażliwości na zmiany poziomu kursów walut w odniesieniu do ekspozycji walutowej Spółka w zakresie otwartej pozycji walutowej przy założeniu:

- wzrostu kursu na poziomie 1% w stosunku do kursu średniego NBP na 31.12.2015 r., który wyniósł: 4,2615 PLN dla EUR (Tabela nr 254/A/NBP/2015 z dnia 31.12.2015) tj. przy założeniu następującego poziomu:

⇒ kurs EUR/PLN = 4,3041

Wyliczenie na 31.12.2015 r. /wzrost kursów/:

Ekspozycja walutowa w zakresie otwartych transakcji terminowych	Wolumen na 31.12.2015 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2015 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. pozycjach (w tys. PLN)
Forwardy				
□ EUR	8 800	141	+1%	+375
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				+375
Podatek dochodowy				71
RAZEM wpływ na wynik netto okresu				304

- spadku kursu na poziomie 1% w stosunku do kursu średniego NBP na 31.12.2015 r., który wyniósł: 4,2615 PLN dla EUR (Tabela nr 254/A/NBP/2015 z dnia 31.12.2015) tj. przy założeniu następującego poziomu:

⇒ kurs EUR/PLN = 4,2189

Wyliczenie na 31.12.2015 r. /spadek kursów/:

Ekspozycja walutowa w zakresie otwartych transakcji terminowych	Wolumen na 31.12.2015 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2015 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. Pozycjach (w tys. PLN)
Forwardy				
□ EUR	8 800	141	- 1%	-375
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				-375
Podatek dochodowy				71
RAZEM wpływ na wynik netto okresu				-304

W wyniku zmiany kursu o 1% wynik netto okresu pogarsza/poprawia się o 304 tys. zł.

Ryzyko cen towarów

Przedsiębiorstwo może zabezpieczyć się przed niekorzystnymi zmianami cen towarów lub surowców, które mogą negatywnie wpłynąć na wynik z działalności operacyjnej firmy zawierając terminowe transakcje towarowe.

Transakcje te pozwalają zabezpieczyć wynik finansowy przed niekorzystną zmianą cen surowców lub towarów na światowych rynkach, wpływają na poprawę procesu planowania strategicznego przepływów gotówkowych, zabezpieczają wynik przyszłej transakcji handlowej oraz jej marżę, a także pozwalają ewentualnie uchronić stany magazynowe przed niekorzystnym wpływem przeszacowania wartości.

Jednakże z uwagi na mało płynny rynek oraz fakt, że zarówno surowce jak i produkty nie są kwotowane na giełdach towarowych produkt ten dla Spółki jest obecnie niedostępny.

Ryzyko kredytowe

Jest to ryzyko straty z powodu niespłacania zobowiązań klientów bądź zdarzenia polegające na pogorszeniu sytuacji finansowej odbiorców, co prowadzi do zaprzestania obsługi wierzytelności.

Podstawowym elementem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ocena zdolności kredytowej kredytobiorcy. Spółka zawierają transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki aktywnemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności nie jest znaczne. Dodatkowo Spółka ubezpiecza część należności.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółka, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko ujawniona została w notach 18 i 19.

W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka.

Ryzyko związane z płynnością

Ryzyko płynności jest to zagrożenie przedsiębiorstwa utratą zdolności do realizacji bieżących zobowiązań płatniczych. Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności.

Plan płynności finansowej uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej, umożliwia podjęcie działań zmierzających do dopasowania terminów przyszłych wpływów i wydatków.

Jego podstawą jest dokładna i rzetelna rachunkowość uwzględniająca wszystkie wpływy i wydatki, ich wielkość oraz terminy płatności.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, faktoring, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

31.12.2015		Zobowiązania wymagalne w okresie					powyżej 361 (patrz nota poniżej)
Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	Suma zobowiązań	do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 360 dni		
Kredyty bankowe i pożyczki	66 738	400	4 386	1 184	4 257	56 511	
Pozostałe zobowiązania	18 802			250	253	18 298	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	461	26	53	63	103	215	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań budżetowych)	31 633	6 900	23 828	905		0	
Pozostałe zobowiązania	2 205	195	185	183	335	1 308	
Razem	119 839	7 521	28 451	2 586	4 948	76 333	
Zobowiązania wymagalne powyżej 361 dni	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem	
Kredyty bankowe i pożyczki	49 121	2 765	2 177	2 104	344	56 511	
Pozostałe zobowiązania	502	502	17 295			18 298	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	146	53	16			215	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań budżetowych)						0	
Pozostałe zobowiązania	684	513	111			1 308	
Razem	50 453	3 833	19 599	2 104	344	76 333	

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Nota 37. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie własne techniki wyceny oraz metody stosowane przez właściwe instytucje finansowe (Banki). Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Spółce na 31.12.2015 r. należą:

- 1) instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward, IRS oraz opcje walutowe,
- 2) należności tj. należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności,
- 3) długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży tj. udziały i akcje w jednostkach pozostałych (innych niż podporządkowane),
- 4) zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt. dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe (w tym: wyemitowane obligacje)

Pozycje długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do instrumentów finansowych (innych niż instrumenty pochodne) wyceniane są na dzień bilansowy metodą zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej lub metodą dyskonta do wartości godziwej.

Pochodne instrumenty finansowe otwarte na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej w oparciu o profesjonalne metody wyceny stosowane przez Banki, w których zawarto takie transakcje.

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Wartości godziwe poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

AKTYWA FINANSOWE	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Kategoria instrumentów finansowych
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	
Udziały i akcje, w tym:					Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
	1 557	1 557	1 557	1 557	
- udziały i akcje długoterminowe (inne, niż udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych)	1 557	1 557	1 557	1 557	
- udziały i akcje krótkoterminowe ((inne, niż udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych)					
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (bez należności budżetowych), w tym:					Pożyczki udzielone i należności własne
	82 911	67 451	82 911	67 451	
- należności długoterminowe	15 013		15 013		
- należności krótkoterminowe	67 898	67 451	67 898	67 451	
Pożyczki udzielone, w tym:					Pożyczki udzielone i należności własne
	6 555	5 971	6 555	5 971	
- pożyczki długoterminowe	5 955	5 356	5 955	5 356	
- pożyczki krótkoterminowe	600	615	600	615	
Pozostałe aktywa finansowe, w tym:					Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
	94	165	94	165	
- pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe	94	165	94	165	
- pochodne instrumenty finansowe długoterminowe					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 727	4 971	5 727	4 971	Pożyczki udzielone i należności własne

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Kategoria instrumentów finansowych
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	
Kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	75 910	64 461	75 910	64 461	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- kredyty bankowe i pożyczki długoterminowe	35 688	31 982	35 688	31 982	
- kredyty bankowe i pożyczki krótkoterminowe	40 222	32 479	40 222	32 479	
Pozostałe zobowiązania, w tym:	16 834	16 863	16 834	16 863	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- wyemitowane obligacje	16 834	16 863	16 834	16 863	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, w tym:	628	461	628	461	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego długoterminowe	628	461	628	461	
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego krótkoterminowe					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań budżetowych), w tym:	26 109	31 632	26 109	31 632	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
- zobowiązania długoterminowe					
- zobowiązania krótkoterminowe	26 109	31 632	26 109	31 632	
Pozostałe zobowiązania, w tym:	7 888	2 206	7 888	2 206	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
- pochodne instrumenty finansowe długoterminowe					
- pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe	2 566	2 016	2 566	2 016	
- inne zobowiązania długoterminowe		0		0	
- inne zobowiązania krótkoterminowe	5 322	190	5 322	190	

Hierarchia wartości godziwej

Na dzień 31.12.2015 r. Spółka utrzymywała instrumenty finansowe wykazywane w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Spółka stosuje poniższą hierarchię dla określania i wykazywania wartości godziwej instrumentów finansowych według metody wyceny:

Poziom 1 - ceny notowane (nieskorygowane) na aktywnym rynku dla identycznych aktywów oraz zobowiązań

Poziom 2 - pozostałe metody, dla których pośrednio bądź bezpośrednio są uwzględniane wszystkie czynniki mające istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą

Poziom 3 - metody oparte na czynnikach mających istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych

Poziom hierarchii wartości godziwej, do którego następuje klasyfikacja wyceny wartości godziwej, ustala się na podstawie danych wejściowych najniższego poziomu, które są istotne dla całości pomiaru wartości godziwej. W tym celu istotność danych wejściowych do wyceny ocenia się poprzez odniesienie do całości wyceny wartości godziwej. Jeżeli przy wycenie wartości godziwej wykorzystuje się obserwowalne dane wejściowe, które wymagają istotnych korekt na podstawie danych nieobserwowalnych, wycena taka ma charakter wyceny zaliczanej do Poziomu 3. Ocena tego, czy określone dane wejściowe przyjęte do wyceny mają istotne znaczenie dla całości wyceny wartości godziwej wymaga osądu uwzględniającego czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązań.

W okresie zakończonym 31.12.2015 r. nie miały miejsce przesunięcia między poziomami 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	poziom hierarchii wartości godziwej	31.12.2014	31.12.2015
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie	poziom 3	1 555	1 555
Akcje spółek notowanych na giełdzie	poziom 1	2	2
Inne aktywa finansowe	poziom 3	-	-
Razem		1 557	1 557

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	poziom hierarchii wartości godziwej	31.12.2014	31.12.2015
Pozostałe aktywa finansowe - Kontrakty Forward wg wyceny godziwej banków	poziom 2	94	165
Razem		94	165

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	poziom hierarchii wartości godziwej	31.12.2014	31.12.2015
Pochodne instrumenty finansowe	poziom 2	2 566	2 016
Pozostałe zobowiązania finansowe - factoring	poziom 2	5 322	190
Zobowiązania handlowe i zobowiązania z tyt. leasingu	poziom 3	26 737	32 093
Razem		34 625	34 299

Nota 38. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Przyjmuje się, że wskaźnik ten powinien mieścić się w przedziale 20% - 40%. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015
Oprocentowane kredyty i pożyczki	75 910	64 461
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	28 304	33 270
Zobowiązania finansowe /instrumenty pochodne/	2 566	2 016
Zobowiązania z tytułu leasingu	628	461
Zobowiązania z tyt. emisji obligacji	16 834	16 863
Pozostałe zobowiązania finansowe	5 322	190
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 727	4 971
Zadłużenie netto	123 837	112 290
Zamienne akcje uprzywilejowane		
Kapitał własny	229 943	238 391
Kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto		
Kapitał razem	229 943	238 391
Kapitał i zadłużenie netto	353 780	350 681
Wskaźnik dźwigni	0,35	0,32

W 2015 roku Spółka nie dokonała przekazania co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy na kapitał zapasowy, ponieważ kapitał ten osiągnął wymagany poziom 1/3 kapitału zakładowego w latach wcześniejszych.

Nota 39. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy.

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Należności od podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		w tym zaległe, po upływie terminu płatności	
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015
Jednostka dominująca												
Zakłady Magnezytowe Ropczyce S.A.												
Jednostki zależne:												
ZM Service Sp. z o.o.	3 678	5 409	9 113	27 561	16 748	-		-	1 682	1 661	639	196
Inwestor strategiczny												
ZM Invest S.A.	47 030	52 716	12 513	8 824	10 014 PLN 417 EUR	6 923 PLN	424	0	0	116 EUR		
Wspólne przedsięwzięcia, w których jednostka dominująca jest wspólnikiem:												
Zarząd Spółek Grupy												
ZM Service Sp. z o.o.												
Sondej Kazimierz - Prezes Zarządu												
ZM Invest S.A.												
Leon Marciniec - Prezes Zarządu												
Dariusz Załocha - Członek Zarządu												
Transakcje z udziałem innych członków głównej kadry kierowniczej												

Transakcje handlowe ze spółką WFOE w okresie sprawozdawczym nie wystąpiły.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Transakcje z podmiotami powiązanymi zawierane przez emitenta i jednostki od niego zależne są transakcjami typowymi i rutynowymi, zawieranymi na warunkach rynkowych pomiędzy jednostkami powiązanymi, a ich charakter i warunki wynikają z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez emitenta lub jednostkę od niego zależną.

Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W okresie sprawozdawczym Spółka nie udzielała pożyczek Członkom Zarządu.

Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W okresie sprawozdawczym Spółka nie realizowała innych transakcji z udziałem Członków Zarządów .

Nota 40. WYNAGRODZENIE WYŻSZEJ KADRY

Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki zawarte zostały w punkcie 15.1. „SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI Zakłady Magnezytowe "ROPCZYCE" S.A. ZA 2015 ROK”.

Nota 41. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Szczegółowe informacje dotyczące struktury zatrudnienia w Spółce zawarte zostały w punkcie 13.2. „SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI Zakłady Magnezytowe "ROPCZYCE" S.A. ZA 2015 ROK”.

Nota 42. POCZYNIONE ZOBOWIĄZANIA DO DOKONANIA ZAKUPU RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH I NAKŁADÓW NA PRACE ROZWOJOWE

W latach 2009 – 2015 Spółka pozyskała finansowanie z Unii Europejskiej dla czterech projektów w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (Działanie 4.4, Działanie 4.5.2 oraz dwa projekty z Działania 1.4). Poza tym Spółka zrealizowała również projekty INNOTECH i IniTech za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Na dzień 31 grudnia 2015r. dofinansowanie z dotacji unijnych oraz krajowych dotyczyło następujących projektów:

1. Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji króćców urządzenia RH *POIG Działanie 4.4*; wartość dofinansowania 5 488 tys. zł.
2. Zastosowanie kruszyw otrzymanych z krajowych surowców alternatywnych w materiałach ogniotrwałych *POIG Działanie 1.4*; wartość dofinansowania 4 040 tys. zł.
3. Utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego *POIG Działanie 4.5*; wartość dofinansowania 6 345 tys. zł.
4. Innowacyjna technologia wytwarzania form do produkcji materiałów ogniotrwałych; *POIG Działanie 1.4*; wartość dofinansowania dla ZMR 564 tys. zł.
5. Trzy projekty INNOTECH ścieżka programowa In-Tech, w których Spółka była Partnerem – Członkiem Konsorcjum; o łącznej wartości dofinansowania dla ZMR 1 046 tys. zł.
6. Projekt IniTech w którym Spółka była Partnerem – Członkiem Konsorcjum; wartość dofinansowania dla ZMR 130 tys. zł.

W 2015 roku ZM ROPCZYCE S.A. zakończyły realizację dwóch projektów: z Działania 1.4 (pkt. 2), projekt z Działania 4.5 (pkt. 3). Dodatkowo w 2015 roku Spółka zakończyła ponoszenie kosztów kwalifikowanych projektu z Działania 1.4 (pkt. 4) oraz Projektu INNOTECH.

Zawarcie umów o dofinansowanie z dotacji unijnych w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka wymagało wystawienia przez Zarząd ZMR weksli in blanco, jako wymóg formalny zabezpieczający prawidłowe wykorzystanie otrzymanych środków w zakresie realizacji projektów oraz w okresie ich trwałości.

Z tytułu zawartych umów o dofinansowanie instytucje finansujące mają prawo wypełnić weksel na kwotę przyznanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w przypadku nieprawidłowej realizacji projektu.

Nota 43. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

W okresie sprawozdawczym Spółka nie zawierała znaczących umów leasingu operacyjnego.

Nota 44. AKTYWOWANE KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły koszty finansowania zewnętrznego, które można byłoby w sposób bezpośredni lub pośredni przyporządkować do takich składników aktywów, które spełniałyby definicję dostosowywanych składników aktywów /w ciągu znacznego czasu/.

Nota 45. INFORMACJE O ISTOTNYCH POSTĘPOWANIACH PODATKOWYCH, ADMINISTRACYJNYCH I SĄDOWYCH

I. POSTĘPOWANIA, W KTÓRYCH SPÓŁKA JEST STRONA

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności spółki podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te sprawiają, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe spółki mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. Ryzyko związane z ewentualnymi różnicami w podejściu organów i spółki co do zastosowania niejednoznacznie i niespójnie brzmiących regulacji podatkowych w odniesieniu do kwalifikacji przychodów i kosztów uzyskania przychodów, jest więc nieodłącznym elementem działalności gospodarczej, który może wywierać wpływ na wyniki spółki w kolejnych latach.

- **Postępowanie kontrolne w zakresie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za 2008 rok**

W dniu 27 czerwca 2014 r. Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Rzeszowie wydał decyzję zmniejszającą wysokość rozpoznanej przez Spółkę w 2008 roku straty podatkowej w wysokości 30 528 tys. zł. „która została rozliczona w latach 2011-2014. Spółka wniosła odwołanie od tej decyzji do Dyrektora Izby Skarbowej w Rzeszowie, który decyzją z dnia 12 listopada 2014 r. uchylił w całości decyzję organu pierwszej instancji, przekazując ją do ponownego rozpatrzenia.

Spółka złożyła skargę na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie, który wyrokiem z dnia 26.02.2015 roku uchylił zaskarżoną decyzję i przekazał ją do ponownego rozpatrzenia przez Dyrektora Izby Skarbowej w Rzeszowie.

W dniu 16 września 2015 roku Dyrektor Izby Skarbowej w Rzeszowie wydał decyzję, w której uchylił w całości decyzję organu I instancji i określił na nowo wysokość straty podatkowej za 2008 rok w kwocie 2.289 tys. zł, co jest wartością wyższą niż określona przez organ I instancji, ale jednocześnie niższą niż faktycznie rozpoznana przez Spółkę za 2008 r.

Zarząd Spółki nie zgodził się ze stanowiskiem przedstawionym w Decyzji Dyrektora Izby Skarbowej z dnia 16 września 2015 roku i złożył skargę na w/w decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie.

W dniu 28 stycznia 2016 roku Spółka uzyskała informację o oddaleniu przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie skargi na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Rzeszowie z dnia 16 września 2015 roku.

W związku z faktem utrzymania w mocy decyzji Dyrektora Izby Skarbowej przez Wojewódzki Sąd Administracyjny, Spółka w dniu 03.02.2016 r. skorygowała swoje zeznania podatkowe za lata 2011-2014, a tym samym skorygowała swoje zobowiązanie podatkowe za lata 2011-2014, co skutkowało jego zwiększeniem zobowiązania podatkowego o 5.365 tys. zł oraz zapłatą odsetek zwłoki w wysokości 1.282 tys. zł.

Kwotę zobowiązania podatkowego wynikłego ze skorygowanych deklaracji Spółka uregulowała w dniu 04.02.2016 roku wraz z odsetkami.

W dniu 09.02.2016 roku Spółka złożyła wnioski o stwierdzenie nadpłat w podatku dochodowym za lata 2011-2014 i złożyła korekty zeznań podatkowych do wartości pierwotnych.

Zdaniem Spółki takie ujęcie rozliczenia za lata 2011-2014 rok jest prawidłowe i zgodne z jej najlepszą, dokonaną w dobrej wierze, interpretacją przepisów prawa podatkowego.

Ponadto, nadal w ocenie Zarządu Spółki pierwotne zeznanie podatkowe za 2008 rok było prawidłowe, natomiast tak orzeczenie WSA w Rzeszowie z dnia 28 stycznia 2016 r., akceptujące stratę za 2008 r. w niższej wysokości niż wynikająca z pierwotnej deklaracji, jak i poprzedzające je decyzje organów podatkowych są niezgodne z prawem.

Zarząd w dalszym ciągu nie zgadza się z dotychczasowymi rozstrzygnięciami organów podatkowych oraz sądu administracyjnego i zamierza skorzystać z przysługujących Spółce środków zaskarżenia dotychczasowych rozstrzygnięć, dlatego w/w wyrok będzie przedmiotem skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Z uwagi na to, że nadal w ocenie Zarządu i profesjonalnych doradców zewnętrznych istnieje prawdopodobieństwo przekraczające 50 %, że Spółka obroni swoje stanowisko i odzyska kwoty zapłacone na rzecz budżetu państwa, w niniejszym sprawozdaniu nie ujęto rezerwy na dodatkowe zobowiązanie podatkowe wynikające z toczącego się postępowania.

Rozstrzygnięcia organów podatkowych oraz sądu administracyjnego będą przedmiotem zaskarżenia w toku dalszego postępowania i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, w ocenie Zarządu, nie zagrażają bieżącej działalności Spółki.

- **Postępowanie kontrolne w zakresie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 i 2010 rok w jednostce dominującej**

Na podstawie postanowienia z dnia 6 sierpnia 2014 r. Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Rzeszowie wszczął w Spółce postępowanie kontrolne w zakresie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2009 i 2010, które zakończyło się w dniu 18 czerwca 2015 roku wydaniem niekorzystnych decyzji, skutkujących powstaniem zobowiązania podatkowego w łącznej kwocie 6.241 tys. zł plus szacowane odsetki w wysokości 3 500 tys. zł.

Zarząd Spółki nie zgadza się ze stanowiskiem przedstawionym w decyzjach UKS w Rzeszowie, które w jego ocenie zostały wydane w oparciu o dowolność interpretacji obowiązującego w Polsce prawa podatkowego. W związku z powyższym Spółka odwołała się od tych decyzji do wyższej instancji tj. Izby Skarbowej w Rzeszowie.

W trakcie postępowania odwoławczego prowadzonego przez Dyrektora Izby Skarbowej, Minister Finansów w dniu 3 grudnia 2015 roku wydał interpretację ogólną dot. tzw. „toksycznych” opcji walutowych, które to instrumenty były przedmiotem kwestionowania przez organy podatkowe prawidłowości rozliczeń podatkowych Spółki za lata 2009-2010.

W związku z powyższym Spółka złożyła wniosek do Dyrektora Izby Skarbowej o uchylenie decyzji organu I instancji i umorzenie postępowań podatkowych za lata 2009 i 2010, ponieważ w/w interpretacja ogólna ma dla Spółki zastosowanie i nie daje organom podatkowym podstaw do kwestionowania prawidłowości jej rozliczeń podatkowych w tym zakresie.

Postępowanie w sprawie zostało przedłużone do 25 marca 2016 r.

- **Postępowanie kontrolne w zakresie podatku od nieruchomości za 2009 i 2010 rok**

Od 2010 r. w Spółce prowadzone jest przez Urząd Gminy Ropczyce postępowanie kontrolne w zakresie podatku od nieruchomości. Okresem kontroli objęte zostały lata 2009-2010.

Po rozpoczęciu kontroli Spółka z własnej inicjatywy przeprowadziła dodatkową weryfikację rozliczeń podatkowych z tego tytułu za okres 6-u lat – w celu m.in. zidentyfikowania ewentualnych ryzyk i zoptymalizowania wysokości łącznych zobowiązań podatkowych. Po przeprowadzonej weryfikacji, z pomocą ekspertów z zakresu podatku od nieruchomości i biegłego rzeczoznawcy budowlanego, stwierdzono obszary istotnych oszczędności podatkowych w zakresie lat 2006-2011. Na tej podstawie Spółka złożyła korekty deklaracji podatku od nieruchomości za okres nieobjęty kontrolą tj. lata: 2006, 2007, 2008 i 2011 r. wraz z uzasadnieniem i wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty w podatku za okres korygowany, jak również złożono uzasadnienie istnienia nadpłaty w latach objętych kontrolą tj. 2009 i 2010.

W grudniu 2014 roku Spółka otrzymała decyzje określające wysokość zobowiązań podatkowych w podatku od nieruchomości za wszystkie lata będące przedmiotem postępowania tj. za lata 2006-2011.

Spółka wniosła odwołania od tych decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

W grudniu 2015 roku Spółka otrzymała decyzje Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie, które uchyliło decyzje wydane przez Burmistrza Ropczyc w 2014 roku. W związku z powyższym - w przypadku decyzji za lata 2006-2009 doszło do umorzenia postępowań jako bezprzedmiotowych, co oznacza że decyzje Burmistrza wydane za lata 2006-2009 zostały przez SKO uchylone a postępowania umorzone – z uwagi na przedawnienie. Natomiast w przypadku decyzji za lata 2010-2011 SKO przekazało sprawę do ponownego rozpoznania.

Za lata, które uległy przedawnieniu Spółka w dalszym ciągu będzie dochodzić kwot nadpłat podatku, które wynikały ze złożonych korekt deklaracji podatku od nieruchomości za lata 2006-2010. Łączna kwota zwrotu podatku od nieruchomości, które dochodzi Spółka za lata 2006-2011 to 707 tys. zł.

Sprawa jest zatem w toku dalszego postępowania i brak jest ostatecznego rozstrzygnięcia. W ocenie Zarządu Spółki prowadzone postępowanie nie generuje ryzyka wystąpienia dodatkowych zobowiązań podatkowych, z uwagi na bardzo istotne przesłanki dające podstawy do przypuszczenia o pozytywnym rozstrzygnięciu sprawy dla Spółki.

- **Kontrola w trybie art. 78 ust 2 Wspólnotowego Kodeksu Celnego w zakresie stosowania procedury dopuszczenia do obrotu, w szczególności wartości celnej i klasyfikacji towarów.**

W dniu 28 kwietnia 2015 roku na podstawie Upoważnienia Naczelnika Urzędu Celnego w Rzeszowie, Zespół Kontrolny rozpoczął w Spółce kontrolę w zakresie stosowania procedury dopuszczenia do obrotu, w szczególności wartości celnej i klasyfikacji towarów za okres od 01.01.2013 do dnia 31.12.2013 r.

Kontrola została zakończona w dniu 08.06.2015 protokołem z kontroli, do którego Spółka wniosła swoje zastrzeżenia i wyjaśnienia.

W dalszym postępowaniu Zespół Kontrolny nie uznał argumentacji Spółki w zakresie klasyfikacji celnej i zakwestionował zastosowane kody taryfy celnej dla wybranych surowców podlegających weryfikacji w toku kontroli.

Na podstawie powyższych ustaleń Spółka dokonała wstępnego oszacowania wysokości ewentualnych zobowiązań z tytułu cła, które mogłyby powstać w wyniku zmiany klasyfikacji celnej i niekorzystnego rozstrzygnięcia dla Spółki. Kwota zobowiązań z tytułu cła wynikająca z różnicy stawek pomiędzy stosowaną dotychczas stawką taryfy celnej, a stawką wskazaną przez Zespół Kontrolny za lata 2013–2015 wynosi wg szacunków Spółki około 3.350 tys. zł.

Po analizie oszacowanej kwoty (min. wg rodzajów surowców, których dotyczy) oceniono, że co do kwoty około 3.040 tys. zł (stanowiącej ponad 90% w/w kwoty) prawdopodobieństwo jej zapłaty jest mniejsze niż 50 %.

Zdaniem Zarządu Spółki, powyższe ustalenia oraz informacje uzyskane od profesjonalnych doradców zewnętrznych, potwierdzające stosunkowo niskie prawdopodobieństwo uzyskania negatywnych rozstrzygnięć dla Spółki i przegrania sporu nie stanowią przesłanek do tworzenia rezerwy na w/w zobowiązania w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Podsumowanie

Zarząd Spółki wg swojej najlepszej wiedzy oraz w oparciu o informacje uzyskane od profesjonalnych doradców zewnętrznych ocenia, że prawdopodobieństwo wygrania sporów podatkowych i uzyskania pozytywnych rozstrzygnięć dla Spółki we wszystkich wskazanych wyżej postępowaniach jest nadal wysokie – a zatem nie istnieją wystarczające przesłanki do tworzenia rezerw na dodatkowe zobowiązania podatkowe i celne.

Spółka zamierza wykorzystać wszelkie środki odwoławcze w celu udowodnienia prawidłowości rozliczeń podatkowych i celnych w latach objętych postępowaniami kontrolnymi.

II. POSTĘPOWANIA WSZCZĘTE PRZEZ SPÓŁKĘ

- **Postępowanie cywilne z powództwa Spółki przeciwko Bankowi Handlowemu w Warszawie S.A.**

W grudniu 2015 r. Spółka wszczęła postępowanie przeciwko Bankowi Handlowemu w Warszawie S.A. o zwrot nienależnego świadczenia, uiszczzonego przez Spółkę na rzecz Banku, w okresie od sierpnia 2008 roku do grudnia 2014 roku. Powstało ono w wyniku rozliczeń w zakresie transakcji terminowych i opieka na kwoty: 9.320 tys. zł, 2.650 tys. EUR oraz 1.540 tys. USD. Przedmiotowe postępowanie znajduje się na wstępnym etapie. Spółka nie uzyskała jeszcze odpowiedzi od pozwanego co do złożonego pozwu.

Nota 46. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Po sporządzeniu sprawozdania finansowego na 31.12.2015 rok nie wystąpiły zdarzenia, które miałyby wpływ na sporządzone sprawozdanie finansowe Spółki Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A..

Nota 47. SPRAWOZDANIE FINANSOWE SKORYGOWANE WSKAŹNIKIEM INFLACJI

Spółka nie korygowała sprawozdania finansowego wskaźnikiem inflacji.

Nota 48. UDZIAŁ SPÓŁEK ZALEŻNYCH NIE OBJĘTYCH SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły Spółki zależne, które nie byłyby objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

Nota 49. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z PODMIOTEM DOKONUJĄCYM BADANIA SPRAWOZDANIA

Wynagrodzenie wypłacone lub należne za rok obrotowy	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015
- za badanie rocznego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	45 000,00 zł +VAT	45 000,00 zł +VAT
- za inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	34 000,00 zł +VAT	34 000,00 zł +VAT
- za usługi doradztwa podatkowego	nie wystąpiły	nie wystąpiły
- za pozostałe usługi	nie wystąpiły	nie wystąpiły
RAZEM	79 000,00 zł +VAT	79 000,00 zł +VAT

Nota 50. OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Za 2015 rok Spółka uzyskała dodatnie przepływy z działalności operacyjnej oraz ujemne przepływy z działalności inwestycyjnej i finansowej.

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej wyniosły "+"14 957 tys. zł. Za okres porównywalny 2014 r. ukształtowały się na poziomie "+" 13 448 tys. zł. Wartość zapłaconego podatku dochodowego od osób prawnych w 2015 r. wyniósł 1 486 tys. zł. Osiągnięty za 2015 r. zysk netto w wysokości 11 745 tys. zł został skorygowany między innymi o:

- wzrost stanu należności o 1 185 tys. zł
- spadek stanu zobowiązań z wyłączeniem pożyczek i kredytów w kwocie 9 273 tys. zł
- amortyzację w kwocie 12 320 tys. zł
- odsetki i udziały w zyskach w kwocie 2 455 tys. zł

Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej są ujemne i wyniosły 9 597 tys. zł., natomiast za 2014 r. wyniosły 16 315 tys. zł. Wydatki w 2015 r. w wysokości 10 561 tys. zł dotyczyły w głównej mierze zakupów urządzeń i oprogramowań do nowotworzonego Centrum Badawczo-Rozwojowego. Wpływy z działalności inwestycyjnej stanowiły wartość 964 tys. zł i pochodziły głównie ze spłaty udzielonych pożyczek. Wydatki poniesione na nabycie wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych pozostały skorygowane o kw. 17 769 w wyniku dokonania wzajemnych rozliczeń bezgotówkowych (w formie kompensaty) z jednostką zależną.

Przepływy pieniężne z działalności finansowej były ujemne i wynosiły 6 116 tys. zł., natomiast w okresie porównywalnym 2014 r. ukształtowały się na poziomie "+" 3 412 tys. zł. Wpływy z działalności finansowej pochodziły z dotacji otrzymanych z PARP i Ministerstwa Gospodarki w kwocie 3 604 tys. zł. oraz zaciągniętych kredytów w wysokości 1 580 tys. zł

Wydatki z działalności finansowej dotyczyły spłaty rat kapitałowych zaciągniętych kredytów w wysokości 5 035 tys. zł., wypłaty dywidendy na rzecz właścicieli w wysokości 3 436 tys. zł., a także spłaty odsetek od kredytów i dłużnych papierów wartościowych w kwocie 2 662 tys. zł.

Stan środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych i w kasie zmniejszył się o 756 tys. zł w porównaniu ze stanem na 01.01.2015 r.

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

04.03.2016 r.	Halina Zegar	Z-ca Głównego Księgowego	
data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

04.03.2016 r.	Józef Siwec	Prezes Zarządu	
Data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
04.03.2016 r.	Marian Darłak	Wiceprezes Zarządu	
Data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
04.03.2016 r.	Robert Duszkiwicz	Wiceprezes Zarządu	
data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis